

Talousarvio 2022 Taloussuunnitelma 2023-25

Kaupunginhallitus 29.11.2021
Kaupunginvaltuusto 13.12.2021

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOVUOTEEN 2022	2
2. YLEISET LÄHTÖKOHDAT	4
2.1 VÄESTÖ	5
2.2 HENKILÖSTÖ	9
3. TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	12
3.1 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	13
3.2 KUNTATALOUS	14
3.3 YLIVIESKAN KAUPUNGIN TALOUS	16
3.4 TULO- JA MENOPERUSTEET	19
3.5 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE	22
3.6 TALOUSARVION SITOVUUS	23
3.7 TILIVELVOLLISET	23
3.8 TALouden KEHITYS JA MUUTOKSET	24
3.9 KUNTALAIN 110 §:N MUKAINEN TOIMENPIDEOHJELMA	28
4. YLIVIESKAN KAUPUNGIN STRATEGIA 2019-2030: YLIVIESKA – KASVUN KAUPUNKI.	29
4.1 TALOUSARVIOTEOT	30
5. KÄYTTÖTALOUSOSA	34
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	35
<i>Vaalit</i>	35
TARKASTUSLAUTAKUNTA	36
<i>Tarkastustoiminta</i>	36
KAUPUNGINHALLITUS	37
<i>Hallintopalvelut</i>	37
<i>Elinkeinopalvelut</i>	39
<i>Pelastuspalvelut (kaupungin osuus)</i>	41
<i>Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta</i>	43
<i>Erikoissairaanhoido (ostettu) / Peruspalvelukuntayhtymä Kallio</i>	45
<i>Muu sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	46
PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA	48
<i>Jokilaaksojen pelastuslaitos</i>	48
SIVISTYSLAUTAKUNTA	54
<i>Yleissivistävät koulutuspalvelut</i>	54
<i>Varhaiskasvatuspalvelut</i>	57
<i>Nuorisopalvelut</i>	61
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	63
<i>Kirjastopalvelut</i>	63
<i>Kulttuuripalvelut</i>	66
<i>Liikuntapalvelut</i>	73
MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA	69
<i>Musiikkiopiston toiminta</i>	69
KANSALAI SOPISTON JOHTOKUNTA	71
<i>Kansalaisopiston toiminta</i>	71
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	76
<i>Tekniset palvelut</i>	76
<i>Viemärlaitos</i>	81
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	83
<i>Ympäristöpalvelut</i>	83
JÄTELAUTAKUNTA	86
<i>Jätelautakunta</i>	86
6. TYTÄRYHTIÖT	88
7. TULOSLASKELMAOSA	91
8. INVESTOINTIOSA	96

1. Kaupunginjohtajan katsaus talousarviovuoteen 2022

Ylivieskan kaupungin, kuten muidenkin kuntien, talousarviota on laadittu haastavassa ja ennenkokemattomassa tilanteessa. Kuntien historian kenties suurin uudistus odottaa ihan nurkan takana. Hyvinvointialueille siirtyvät sotepalvelut ja pelastustoimen palvelut 1.1.2023. Aluevaalit käydään 2022 tammikuussa ja aluevaltuustot aloittavat toimintansa jo vuoden 2022 maaliskuussa. Hyvinvointialueiden tulon myötä kuntien, myös Ylivieskan, talouden ennustaminen tarkentuu. Ylivieskassa tarvevakioidut sote-menot ylittävät koko maan keskiarvon 8,7 %:lla, mikä on suurin ylitys koko maakunnassa. Uudistusta ollaan tekemässä yhdessä ja yhteistyössä, mutta luonnollisesti kuntien tulee pitää huolta siitä, että tehdyt ratkaisut ja mahdolliset yhteistoimintamuodot hyvinvointialueiden kanssa hyödyttävät molempia osapuolia.

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen osalta talousarvion tekeminen on ollut erityisen haasteellista. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen johtokunta on 30.4.2021 päättänyt luopua pitkään käytössä olleesta ns. varallaolokäytännöstä sekä viranhaltijoiden että sopimuspalokuntien osalta muuttuneen oikeuskäytännön vuoksi. Pelastustoiminnan lähtövalmiuden turvaamiseksi on tullut löytää muita ratkaisuja. Sellaisten ratkaisujen löytäminen, jotka eivät nostaisi kohtuuttomasti kulurakennetta, ei ole ollut helppoa. Talousarvioon on kirjattu kompromissiratkaisu, jota tulee jatkuvasti tarkastella, miten asiat käytännössä toimivat.

Ylivieskan kaupungin historian suurimmat investoinnit on nyt tehty ja yhteisellä päätöksellä investointitaso lasketaan reilusti alemmaksi, jotta lainakanta pysyy hallittavana. Vuonna 2022 toteutettavaksi tulee vielä Taanilan koulun liikennejärjestelyjen loppuun saattaminen.

Nyt käsiteltävänä oleva talousarvio ei sisällä kovin montaa uusia virkoja ja toimia, kuten onkin luonnollista, kun taloutta tasapainotetaan. Uusi koulunuorisotyöntekijän toimi esitetään perustettavaksi sivistyspalveluihin vastaamaan mm. laajennetun oppivelvollisuuden uusiin tehtäviin ja Taanilan koululle esitetään opinto-ohjaajan viran perustamista tuntiopettajuuden sijaan, kun lukuvuonna 2022-2023 oppilaita on kaikilla yläkoulun luokilla. Työllisyyspalveluihin esitetään perustettavaksi kolme uutta virkaa siitä syystä, että tulevana vuonna työllisyyden kuntakokeilussa tulee lainsäädännön mukaan ottaa käyttöön Pohjoismainen työvoimamalli, jossa säädetään tarkoin työttömien työnhakijoiden asiakaspalvelusta. Näiden lisäksi perustetaan varhaiskasvatukseen uusi lastenhoitajan toimi Hakalahden päiväkotiin lisääntyneen vuorohoidon tarpeen vuoksi. Pelastuslaitokseen perustetaan 3 uutta virkaa vahvistamaan välitöntä lähtövalmiutta, kun varallaolosta luovutaan. Muut henkilöstömuutokset ovat määräaikaisuuksien vakinaistamisia, joilla ei ole budjetti-vaikutusta.

Ylivieskan kaupungin talouden alijäämä tulee kattaa viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Nyt käsiteltävänä olevan talousarvion ja taloussuunnitelman myötä tuo velvoite tulee täytettyä. Tästä syystä Ylivieskan kaupungin tuloveroprosentti (23 %) päätettiin pitää ennallaan ja vielä tuloveroprosentin laskemiseen ei ollut mahdollisuutta huomioiden hyvinvointialueuudistuksen myötä tuleva veroprosentin leikkaus ja se, että kunnat eivät voi täten päättää tuloveroprosentteihin muutoksia vuoden päästä.

Pienenä, mutta ei mitenkään vähäisenä osana, Ylivieskan kaupungin talousarviossa on uusi 30 000 euron investointi, jonka toteuttamiskohde on päätetty osallistuvan budjetoinnin kautta. Äänestyksen myötä esittää valtuustolle toteutettavaksi ulkokuntosali. Osallistuvan budjetoinnin prosessi oli mielenkiintoinen ja toimintatapaa on hyvä jatkaa.

Talouden tiukkuudesta huolimatta vuoden 2022 sisältää monia panostuksia kaikenikäisten kaupunkilaisten hyvinvointiin; laadukasta varhaiskasvatusta, terveellisiä ja turvallisia koulutiloja, lukuisia harrastusmahdollisuuksia ja esimerkiksi ikäihmisten neuvontapalveluja. Ylivieskassa on laadukkaat ja monipuoliset palvelut.

Kiitos jälleen kerran yhteisestä matkasta talousarvion kokoon saattamiseksi koko henkilöstölle ja luottamushenkilöille!

Maria Sorvisto
Kaupunginjohtaja
Ylivieskan kaupunki

2. Yleiset lähtökohdat

2.1 Väestö

Väestökehitys

Tilanne 31.12	Väestö	Muutos	%
1880	4.471		
1900	6.313		
1920	7.865		
1940	8.046		
1960	10.100		
1980	11.738		
1990	13.053		
1995	13.521	-15	-0,1
1996	13.435	-86	-0,6
1997	13.357	-78	-0,6
1998	13.263	-94	-0,7
1999	13.276	+13	+0,1
2000	13.248	-28	-0,2
2001	13.235	-13	-0,1
2002	13.220	-15	-0,1
2003	13.185	-35	-0,3
2004	13.343	+158	+1,2
2005	13.482	+139	+1,0
2006	13.571	+89	+0,7
2007	13.650	+79	+0,6
2008	13.803	+153	+1,1
2009	13.895	+92	+0,7
2010	14.067	+172	+1,2
2011	14.266	+199	+1,4
2012	14.533	+267	+1,9
2013	14.748	+215	+1,5
2014	14.976	+228	+1,6
2015	15.039	+63	+0,4
2016	15.199	+160	+1,1
2017	15.251	+52	+0,4
2018	15.216	-35	-0,2
2019	15.255	+43	+0,3
2020	15.304	+49	+0,3
9/2021	15.337	+33	+0,2

Väestötavoite

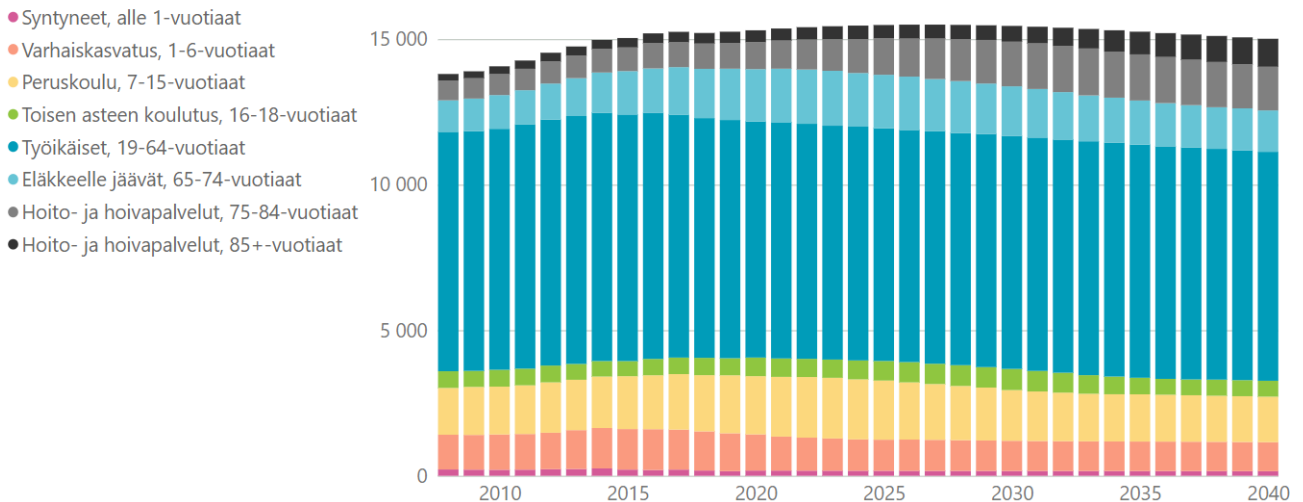
Vuosi	Ylivieskan vä- estötavoite	Tilastokes- kuksen ennuste
2022	15.380	15.410
2023	15.420	15.443
2024	15.460	15.466
2025	15.500	15.498
2030	15.700	15.445

Väestönmuutokset

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Syntyneet	205	225	231	251	213	200	205	180	160	175
Kuolleet	118	103	107	112	104	102	139	126	122	116
Syntyneiden enemmitys	87	122	124	139	109	98	67	54	38	59
Kuntaan muutto	829	947	880	900	890	858	883	838	764	759
Kunnasta muutto	717	802	789	811	936	830	917	935	771	772
Muuttovoitto/-tappio	112	145	91	89	-46	28	-16	-94	-7	-13
Väestönmuutos	+199	+267	+215	+228	+63	+160	+52	-35	+43	+49
Asukasmäärä	14 266	14 533	14 748	14.976	15.039	15.199	15.251	15.216	15.255	15.304

Taulukosta voidaan havaita, että luonnollinen väestönkasvu on säilynyt Ylivieskassa pitkään hyvänä. Syntyvyys on heikentynyt parina viime vuonna jääden alle 200 lapsen. Muuttovoittoa on saatu varsinkin vuosina 2010-2014. Vuosien 2004-2017 väestönlisäys oli keskimäärin 1,1 % vuodessa. Tilastokeskuksen väestöennuste 2021 ennakoii Ylivieskan väestökasvun olevan lähivuosina noin 40 henkeä vuosi, mutta kääntyvän laskuun 2029.

Väestö 2008-2020 ja väestöennuste 2021-2040 (tilastokeskus 2021)

Väestöllinen huoltosuhde (Tilastokeskuksen ennuste 2021)	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2040
Ylivieska	71,9	73,6	73,6	73,9	73,9	72,2	74,8

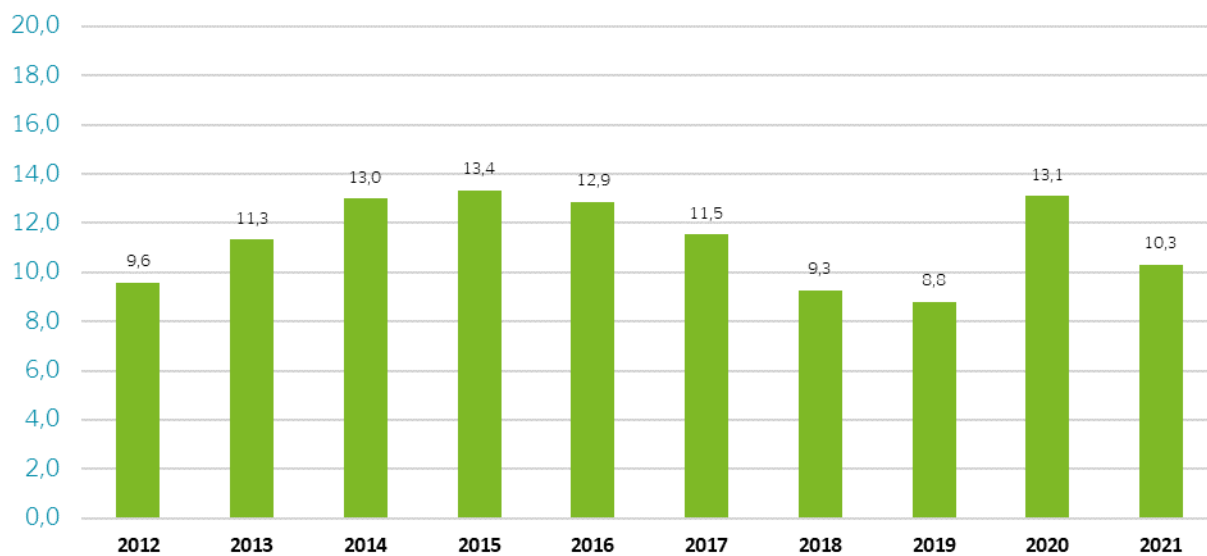
Väestöllinen eli demografinen huoltosuhte on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään. Lapsia ja vanhuksia 100 työikäistä kohti.

Vuoden 2019 väestöennusteeseen nähden huoltosuhteen ennustetaan heikentyvä enemmän vuoden 2021 ennusteessa.

Tunnuslukuja	Ylivieska	Pohjois-Pohjanmaa	Koko maa
Taajama-aste, %, 2020	85,9	84,5	86,1
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %, 2020	21,0	18,9	15,6
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %, 2020	58,6	61,0	61,7
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %, 2020	20,5	20,2	22,7
Syntyneiden enemmitys, henkilöä, 2020	59	672	-9025
Kuntien välinen muuttovoitto/- tappio, henkilöä, 2020	-13	-494	0
Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus, %, 2020	73,1	47,1	38,4
Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, %, 2020	28,8	32,8	34,4
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2020	74,4	75,9	74,2
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2020	26,9	30,5	32,6
Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä, 2019	6 181	166 270	2 373 526
Työllisyysaste, %, 2019	73,1	69,5	72,1
Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus, %, 2019	69,6	75,8	65,2
Työttömien osuus työvoimasta, %, 2019	10,2	9,8	11,1
Eläkeläisten osuus väestöstä, %, 2019	24,5	24,2	26,0
Taloudellinen huoltosuhte, 2019	146,8	148,3	132,8
Alueella olevien työpaikkojen lukumäärä, 2019	6 537	164 619	2 327 526
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2019	2,4	4,1	2,7
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2019	21,9	23,0	20,7
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2019	74,8	71,6	75,1
Työpaikkaomavaraisuus, 2019	105,8	99,0	100

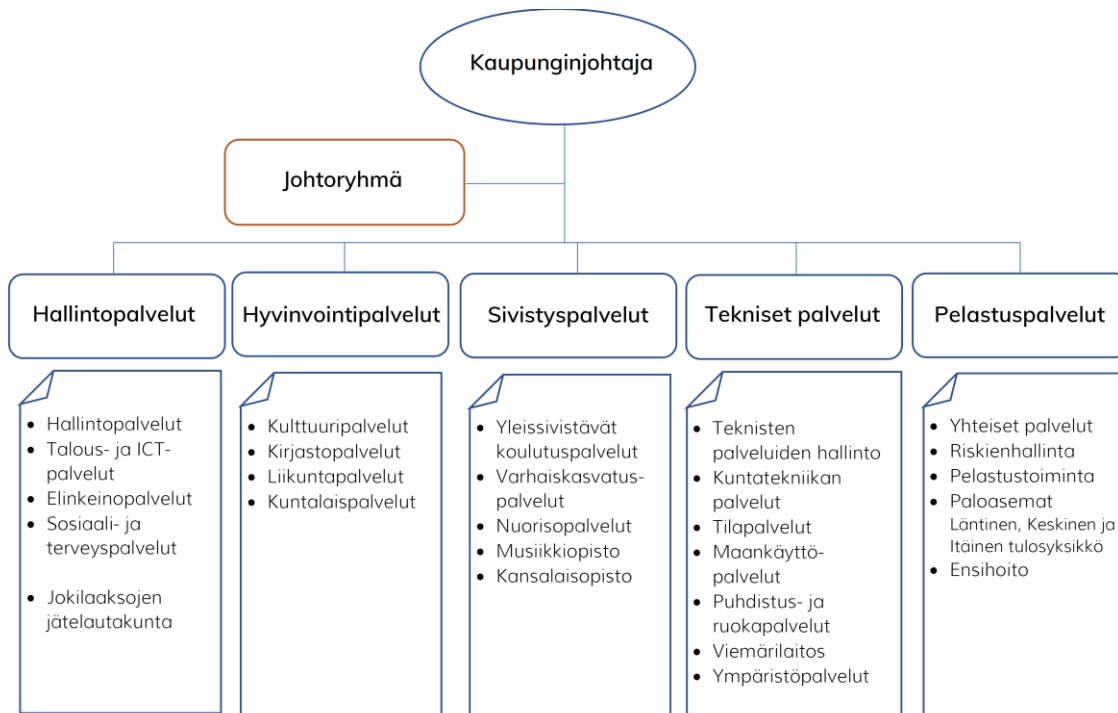
Ylivieskan työttömyysaste ka. (%) 31.12. ja 30.9 tilanteessa

Pitkään jatkuneen talouden taantuman seurauksena Ylivieskan työttömyysaste nousi 13,4 % :iin vuonna 2015 ja laski siitä vuoden 2019 lopussa 8,8 % :iin. Vuoden 2020 alussa COVID-19-pandemian seurauksena työttömyys ja etenkin lomautukset lisääntyivät ja vuoden 2020 ka.työttömyysaste kohosi yli 13 % :n. Vuonna 2021 lomautukset vähenivät ja työllisyys parani.

2.2 Henkilöstö

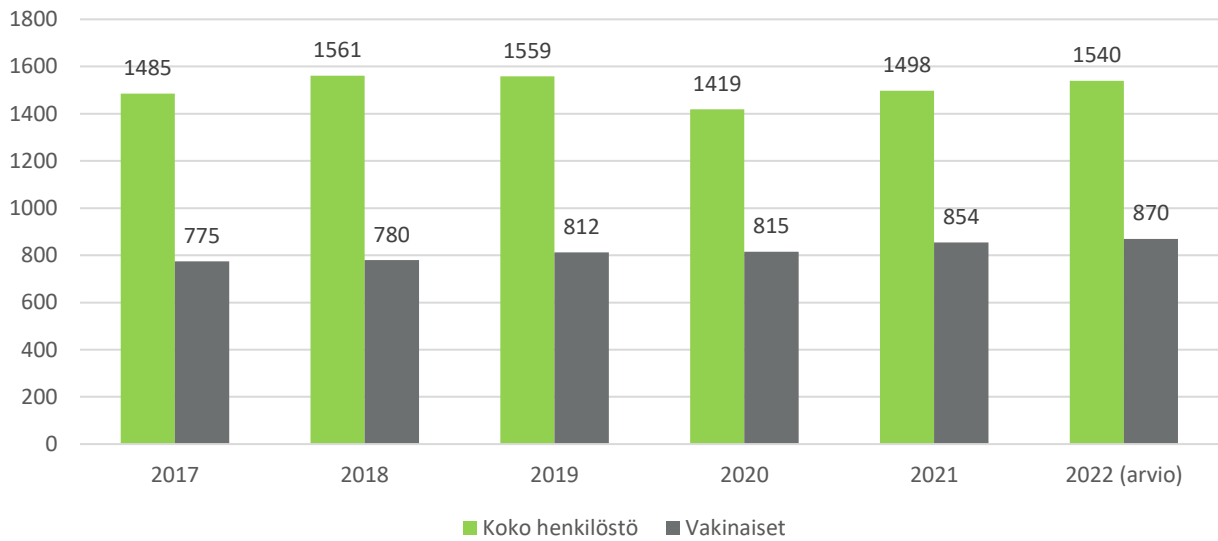
Ylivieskan kaupungin virasto-organisaatiossa tapahtui vuonna 2021 merkittävä muutos, kun hyvinvoinnin toimiala aloitti toimintansa ja elinkeinopalvelut sulautettiin kaupungin ydinorganisaatioon.

Organisaatiossa tapahtuu vuonna 2022 kaksi muutosta, kun ensihoidon toiminta henkilöstöineen siirretään liikkeen luovutuksella Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin vastuulle ja toimistopalvelut keskitetään yhteen yksikköön. Liikkeen luovutuksen johdosta sairaanhoitopiirille siirtyy noin 200 työntekijää. Toimistopalveluiden keskittäminen koskee noin 20 työntekijää.

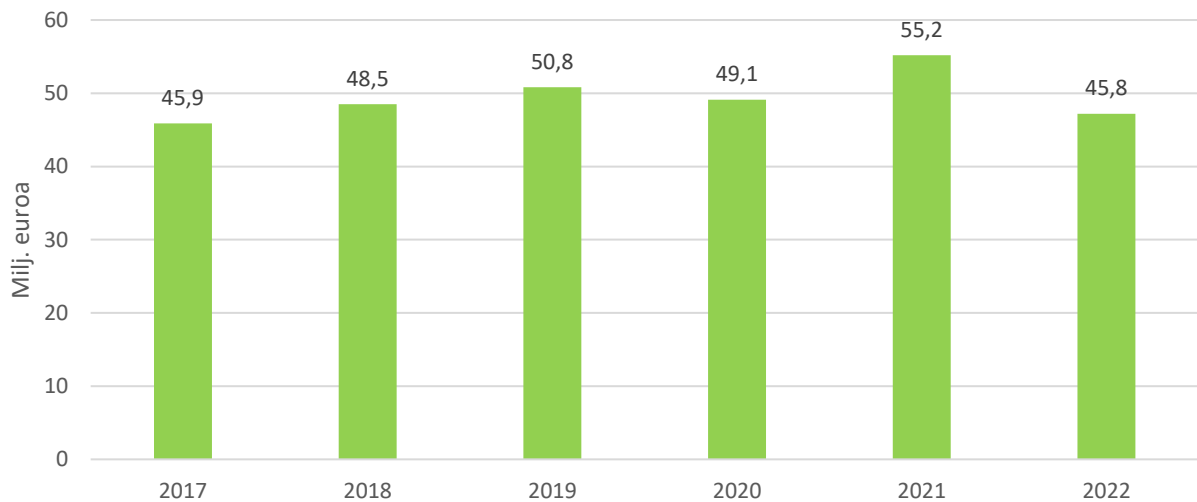
Henkilöstön kokonaismäärään sisältyvät puolivakinaiset pelastustoimen työntekijät sekä vapaapalo-kuntalaiset, jotka osin selittävät henkilöstön kokonaismäärän muutoksia. Vuoden 2020 ja 2021 välillä tapahtunut vakinaisen henkilöstön kasvu johtuu Taanilan ja Kaisaniemen kouluja varten perustetuista viroista ja toimista.

Henkilöstömäärä

Vuodelle 2022 on ennustettu 1,5 %:n kasvua henkilöstömenoissa. Henkilöstömenot vuonna 2022 ovat noin 45,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen kokonaissumma pie-nenee aiemmista vuosista ensihoidon siirtyessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille.

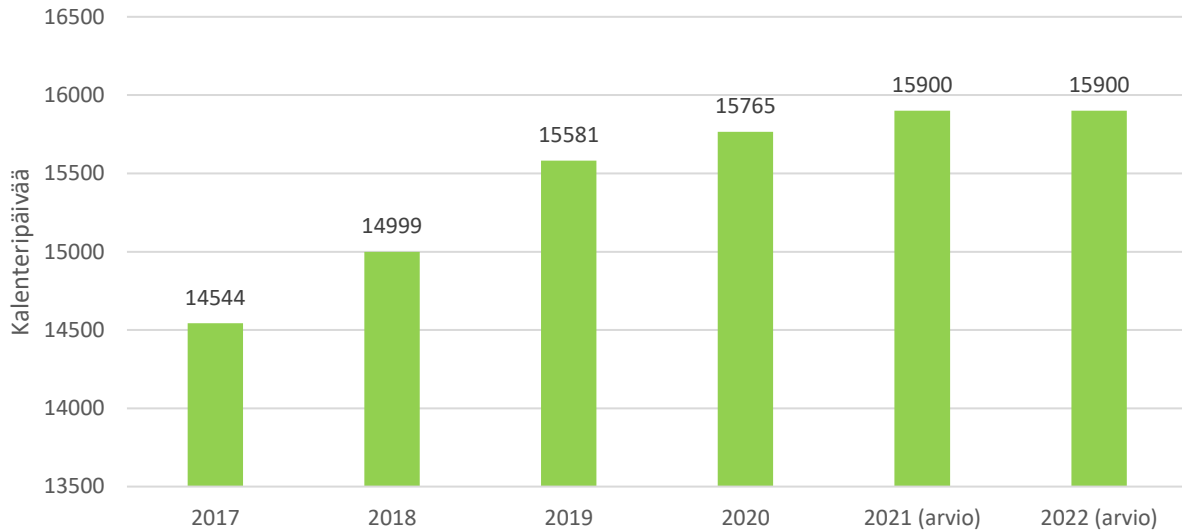
Palkat ja henkilöstömenot

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on asettunut viime vuosien aikana 15 000 kalenteripäivään. Vuonna 2022 sairauspoissaolojen määrän voi olettaa asettuvan samalle tasolle. Mahdollisuus vaikuttaa esimerkiksi kausi-influenssan ilmenemiseen on rajallinen, mutta pitkiä sairauspoissaoloja ja niiden aiheuttamaa työkyvyttömyyttä tulisi pyrkiä vähentämään. Pitkiin sairauspoissaoloihin voidaan vaikuttaa

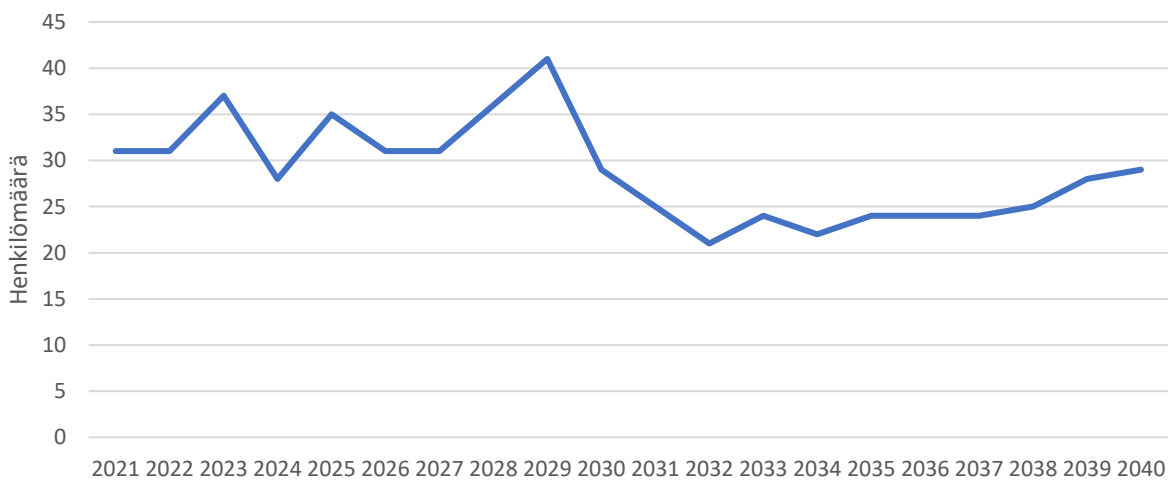
ennaltaehkäisevän ja varhaisen puuttumisen mallin avulla ja työterveyshuollon työkykyä tukevien toimenpiteiden avulla. Vuonna 2020 sairauspoissaoloista 51 % oli pitkiä sairauspoissaoloja (yli 30 pv.).

Henkilöstön sairauspoissaolot

Alla oleva kaavio perustuu Kevan ennakointitietoon Ylivieskan kaupungin eläkepoistumasta (KuEL ja VaEL) vuoteen 2030 mennessä. Tarkasteluun on otettu yleinen ikäluokan alin eläkeikä, mikäli henkilöllä ei ole ammatillista tai henkilökohtaista eläkeikää. Kaavion sisältyvät sekä ensihoidon että pelastustoimen henkilöstö, mistä syystä ennusteeseen sisältyy paljon henkilöstöä, jotka eivät ehdi eläköityä ennen vuotta 2023, jolloin koko Jokilaaksojen pelastuslaitoksen toiminta siirretään Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Eläköitymisennuste

3.Taloudelliset lähtökohdat

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön 27.9.2021 julkaisun ”Taloudellinen katsaus, syksy 2021” mukaan talouden näkymät niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ovat toipumassa COVID-19 aiheuttamasta pandemiasta. Talouden kasvupyrähdys liittyy patoutuneen kysynnän purkautumiseen tilanteessa, jossa rokottaminen etenee ripeästi, liiketoiminnalle asetettuja rajoituksia puretaan ja kotitalouksien ja yritysten luottamus tulevaisuuteen on vahva. Pyrähdys on osa yhteiskuntaa kohdanneeseen iskuun ja sen väistymiseen liittyvää talouden luonnollista kiertoa, jonka käynnistymistä elvyttävä talouspolitiikka on tukenut sekä Suomessa että maailmalla.

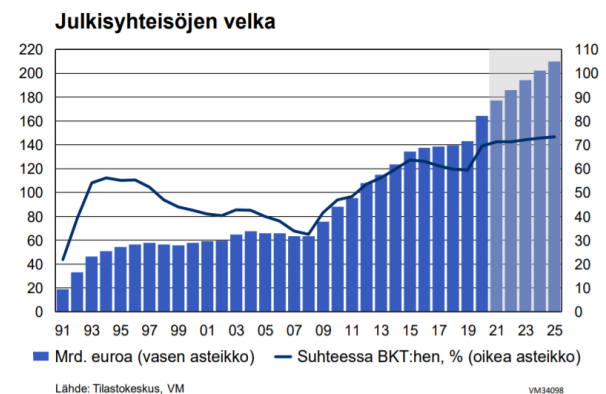
Kasvupyrähdysten rinnalla niin Suomen kuin maailman taloudessa etenee rakenteellinen murros. Murros liittyy epidemian aikana koeteltuihin uusiin tapoihin kuluttaa ja tehdä työtä. Suomessa väestön vanheneminen ja työikäisen väestön määrän pieneneminen ovat olleet osa murrosta jo vuosikausia. Uutena voimakkaasti etenevänä tekijänä murrosta ajaa globaali uuden teknologian käyttöönotto ja tuotannon rakenteen muutos, jotka kumpuavat ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen torjumiseen liittyvistä kuluttajien muuttuvista valinnoista ja yritysten investoinneista.

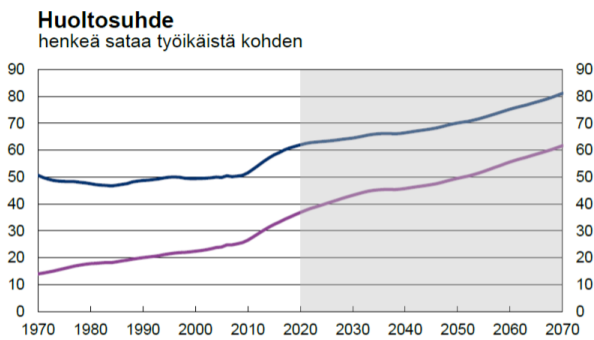
Valtiovarainministeriön arvion mukaan kasvupyrähdys jää kuitenkin Suomessa väliaikaiseksi. BKT:n arvioidaan talouden toipumisen takia kasvavan 3,3 % v. 2021, joka jatkuu vuodelle 2022 BKT:n kasvavan arvioiden 2,9 %. BKT:n arvioidaan kasvavan v. 2023 1,4 %, jonka jälkeen BKT:n kasvu uhkaa hidastua 1–1,5 prosentin haarukkaan. Tämän enempään vanheneva Suomi ei nykyminolla tulisi yltämään.

Katsauksessa arvioidaan työllisyysasteen kasvavan lähivuosina 72–74 %:iin, kun ennen

pandemiaa työllisyysaste oli 71,6 ja pandemian aikana 70,7. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää lähivuosina erityisesti palvelualoilla, mutta työllisyysasteen kasvua selittää myös työikäisten määrän vähentyminen. Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja, mutta eivät auta kääntämään tilannetta suotuisammaksi pidemmällä aikavälillä. Julkisyhteisöjen velka kohosi viime vuonna 10 prosenttiyksikköä 69,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Velkasuhde kasvaa vielä tänä vuonna, minkä jälkeen kasvu hidastuu v. 2022. Seuraavina vuosina velka alkaa kuitenkin kohota taas hieman nopeammin päätyen 73,4 prosenttiin vuosikymmenen puolivälissä.

Julkisen talouden kokonaiskestävyyden kannalta tilanne on osin haasteellinen, koska valtion kyky ottaa vastaan uusia finanssi- ja talouskriisejä sekä kansainvälisiä häiriö- ja pandemiatilanteita heikentyvät. Julkista taloutta heikentävät rakenteelliset ongelmat. Väestön ikääntyminen kasvattaa automaattisesti julkisia menoja ja heikentää talouden kasvupotentiaalia ja siten verotulojen kasvua, joka näkyy keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Taloudellisen katsauksen mukaan myös merkittävästi lisääntyneet takausvastuut lisäävät riskejä. Taloudellisen katsauksen mukaan eri huoltosuhteet ovat vähitellen voimakkaassa kasvussa.

3.2 Kuntatalous

Valtiovarainministeriön 27.9.2021 julkaiseman Kuntatalousohjelma vuodelle 2022 –syksy 2021 – julkaisun (49/2021) tarkoituksena on syventää valtion talousarviovalmistelun kuntataloutta koskevaa arviointia. Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja valtion toimenpiteiden tarkastelussa.

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talousluvuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Viime vuoden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka lopulta ylitti epidemian kuntataloudelle aiheutuneet taloudelliset kustannukset ja tulonmenetykset selvästi. Koronatilanne vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen vielä 2021 vuonna, ja myös valtion tukitoimet jatkuvat, tosin merkittävästi 2020 vuotta pienempinä.

Vuoden 2020 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate kaksinkertaistui vuonna 2020 noin 4,7 mrd. euroon, jossa parannusta helmikuun arviotietoihin on noin 100 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot ja käytännössä myös nettoinvestoinnit, mikä on varsin poikkeuksellista. Nettoinvestointien taso säilyi edellisvuosien tapaan korkeana, mutta lainamäärän kasvu jäi selvästi edellisvuotta maltillisemmaksi. Sen sijaan rahavarojen

kasvu oli vahvaa, mikä selittynee pitkälti vahvasti ylijäämäisellä tuloksella. Taloustilanne koheni kaikissa kuntakokoryhmissä. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä oli koko 2000-luvun pienin vuosikatteen ollessa negatiivinen vain kahdessa kunnassa.

Koronakriisin varjostaessa talouskehitystä kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin. Lisäksi työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktivoimisen välinen kytkös poistettaisiin. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana.

Kuntatalousohjelmassa on kuvattu suurimmaksi ongelmaksi kuntataloudessa koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vähenemisenä kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Valtion talousarvioesityksessä on monia kuntatalouden liittyviä toimenpiteitä. Talousarviossa viedään eteenpäin jo käynnistettyjä päätöksiä, mutta vuosina 2021 ja 2022 on lisätty erityisen voimakkaasti määräaikaista kehittämishankkeita

ja jatkettu ns. tulevaisuusinvestointeja. Valtio ohjaa kuntatalouteen vuonna 2022 tulevaisuusinvestointien, verokompensaatioiden ja kuntien lakisääteisiin tehtäviin osoitetun laskennallisen valtiinosuuden kautta noin 13 miljardia euroa. Kuntien menojen määrä on vuonna 2022 noin 43 miljardia euroa, joten valtio rahoittaa kuntien menoista noin 30 prosenttia ja kunnat noin 70 prosenttia.

Valtionosuuden tasoa korottavat hallituksen kevään 2021 kehysriihessä päättämä 246 milj. euron erillinen valtionosuuden korotus sekä indeksikorotus (2,5 prosenttia), joka on noin 188 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuden tasoa nostava kuntien uudet ja laajenevat tehtävät, jotka yhteensä lisäävät valtionosuuksia vuonna lähes 120 milj. eurolla. Näistä taloudellisesti merkittävimmät ovat vanhuspalvelulain muutos (43,7 milj. euroa), sote-asiakasmaksulain uudistus (28,0 milj. euroa), lastensuojelun jälkihuollon laajennus (12 milj. euroa), seulontaohjelman laajennus (10 milj. euroa) sekä oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen (8,4 milj. euroa).

Valtionosuuslisäysten vastapainona valtion talousarvioesitys sisältää kuitenkin ison valtionosuusleikkauksen, jota kuntaohjelmassa kutsutaan kustannusjaon tarkistukseksi, joka on lakisääteinen peruspalveluiden kustannusjaon tarkistus. Kustannusjaon tarkistuksen summa on noin 564 milj. euroa. Kokonaisuudessa valtionosuudet kasvavat noin kuusi prosenttia. Kuntien verotulojen kasvu hidastuu vajaaseen prosenttiin vuonna 2022. Kasvua hidastaa etenkin yhteisö verotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättymisen. Myös kiinteistöverotulot laskevat edellisvuodesta, jolloin kiinteistöverotilityksiä kasvatti kertaluonteinen järjestelmämuutos

Kuntatalouden vuosikate laskee huomattavasti vuodesta 2021, mutta se riittää kattamaan poistot ja arvonalentumiset. Kuntatalouden investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan

päätyneen, mutta investointien taso pysyy korkealla koko ennustejakson. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee noin 1,5 mrd. euroa negatiiviseksi vuonna 2022. Katsottaessa kuntataloutta yhtä talousarviovuotta pidemmällä aikaperspektiivillä, on huomioitava, että vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista noin puolet siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien valtiinosuuksia, veromenetysten korvauksia ja verotuloja vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Sote-uudistuksen vaikutus kuntien verotuloihin ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy vielä korkeamman veroprosentin ja jako-osuuden kunnallis- ja yhteisöverotuloja aiemmilta verovuosilta. Vuodesta 2023 lähtien kuntien kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen sekä koulutuksen järjestämisestä. Koko 2010-luvun jatkunut syntyvyyden aleneminen on kääntä-mässä varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelutarpeen laskuun. Laskennallista säästöpotentiaalia ei ole mahdollista hyödyntää kaikissa kunnissa ainakaan kovin nopeasti.

Vuonna 2023 kuntatalous vahvistuu sote-uudistuksesta ja verotulojen tilityksestä johtuen selvästi ja myös negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä pienenee. Vuosina 2024–2025 kuntatalouden kehitys kuitenkin heikkenee jälleen, ja negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan kehyskauden loppuvuosina hieman alle 15. Aikaisempien vuosien tapaan negatiivisen vuosikatteen kunnat ovat pääosin pieniä, alle 5 000 asukkaan kuntia.

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2019–2025 (mrd. €)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tulokseen muodostuminen							
1. Toimintakate	-29,8	-30,6	-31,0	-32,9	-12,7	-13,0	-13,2
2. Verotulot	23,0	23,9	25,3	25,5	13,6	13,0	13,3
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,7	11,0	10,0	10,6	3,2	3,3	3,4
4. Rahoitusuudet ja kulut, netto	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
5. Vuosikate	2,3	4,7	4,7	3,6	4,5	3,7	3,8
6. Poistot	-2,9	-3,1	-3,2	-3,3	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,2	1,7	1,6	0,4	1,5	0,6	0,6
Rahoitus							
9. Vuosikate	2,3	4,7	4,7	3,6	4,5	3,7	3,8
10. Satunnaiset erät	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjaukset	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
12. Tulorahoitus, netto	1,8	4,3	4,3	3,2	4,1	3,3	3,4
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,7	-5,8	-5,8	-5,0	-6,1	-5,2
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,4	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-4,0	-4,7	-4,8	-4,8	-4,0	-4,1	-4,2
16. Rahoitusjäämä (tulorahoitus-investoinnit)	-2,2	-0,4	-0,5	-1,6	0,1	-0,7	-0,7
17. Lainakanta	21,9	23,4	23,8	25,4	20,6	21,3	22,1
18. Kassavarat	6,3	7,9	7,9	7,9	7,4	7,4	7,4
19. Nettoveika (lainat - kassavarat)	15,6	15,5	15,9	17,4	13,2	13,9	14,6

3.3 Ylivieskan kaupungin talous

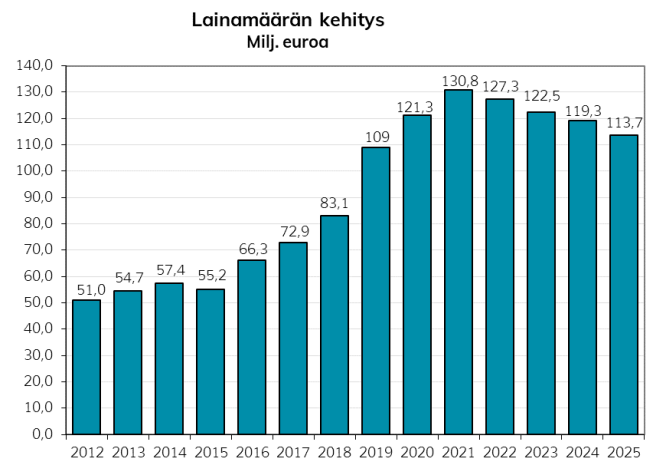
Ylivieskan kaupungin taloudellinen tilanne on kireä. Tilanne on ollut kireä koko 2000-luvun. Eräänä keustosyynä on kaupungin voimakas investointitarve väestönkasvun seurauksena. Kaupunki on joutunut lisäämään varhaiskasvatus- ja koulutusresursseja, mutta väestönkasvusta tuleva tulovirta verotulojen ja valtionosuuksien osalta realisoituu viiveellä.

Vuosina 2018 ja 2019 Ylivieskan kaupunki teki selvästi alijäämäisen tuloksen. Tämän seurauksena kaupungin taseen alijäämä painuu noin 10,9 miljoonaa euroa alijäämäiseksi vuoden 2019 loppussa. Vuoden 2020 tilinpäätös oli 5,7 miljoonaa euroa koronatukien, omien toimenpiteiden ja harkinnanvaraisen valtionosuuden vuoksi, jolloin taseen alijäämä supistui 5,1 miljoonaa euroon. Muutetussa vuoden 2021 talousarviossa alijäämä pienenee 1,2 miljoonaa euroa. Alijäämän kattamisesta jää siten noin 4 miljoonaa euroa vuosille 2022-23. Tämä tarkoittaa noin 2 miljoonan euron ylijäämän tekemistä vuodessa. Vuosille 2022-23 aiheutuukin merkittävä alijäämän kattamisepaine. Taloussuunnitelmassa alijäämä on osoitettu katettavan toimintakatteen minimaalisella kasvulla 2023.

Erittäin mittavasta investointiohjelmasta johtuen velkamäärä on kasvanut yli 120 milj. euron. Korkeasta velkamäärästä aiheutuu kohoavat lainanhoitomenot ja korkotason merkittäväänkin kasvuun on varauduttava pitkällä aikavälillä. Investointitaso vaikuttaa käyttötalouteen poistomäärien kohoamisena.

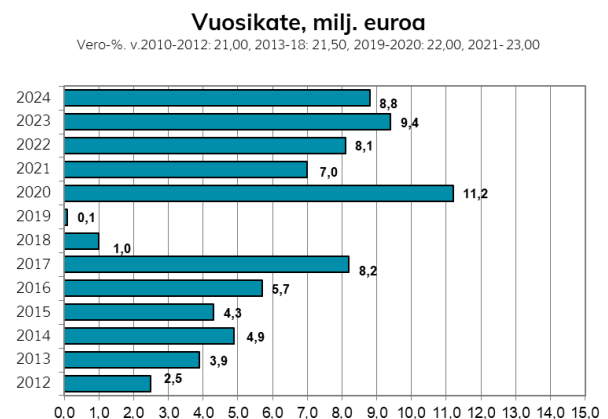
Lainamäärän kehitys

Velkamäärä on kasvanut merkittävästi vuosien 2019-2021 aikana ja maltillisen investointitahdin ja vuosikatteen parantumisen ja pienen investointimäärän vuoksi kääntyy selvään laskuun vuodesta 2022.

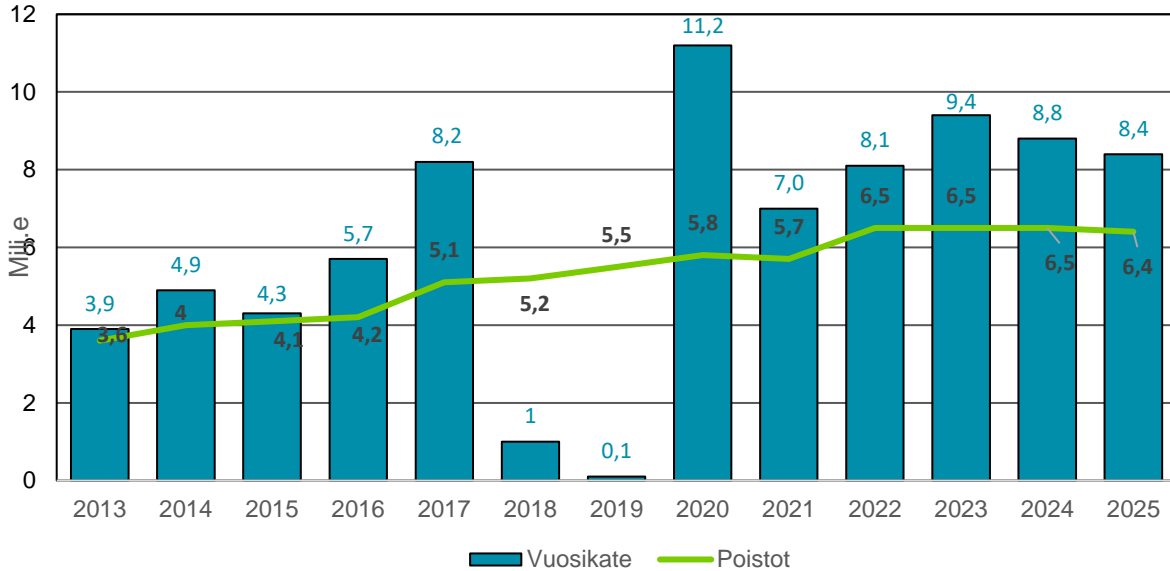

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuoden 2022 talousarvion vuosikate on 8,1 milj. euroa.

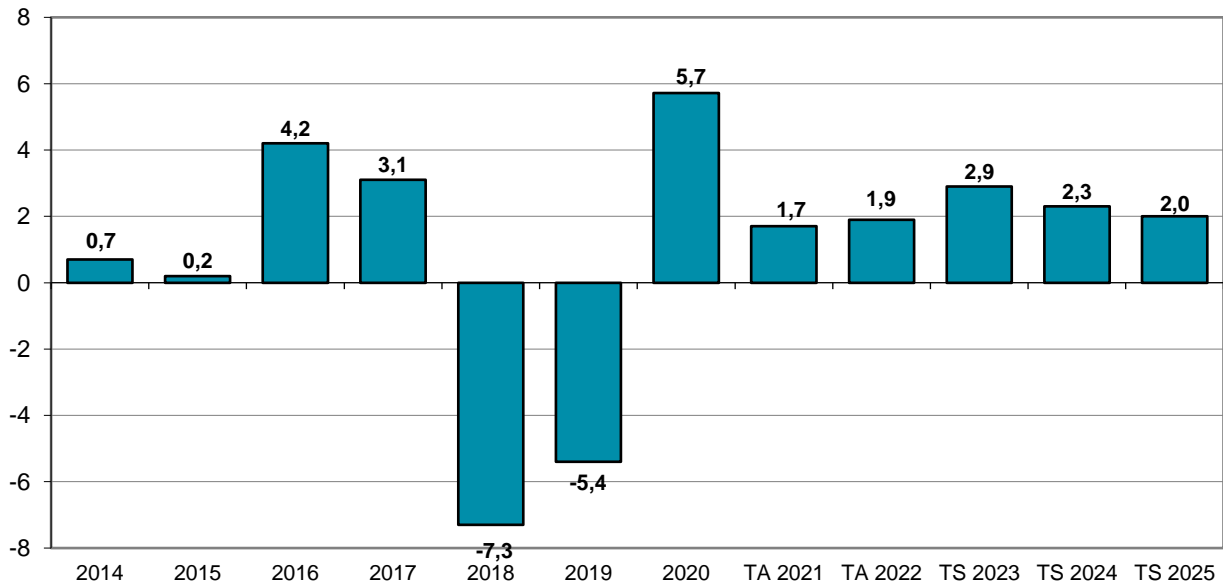
Vuosikatteen (tulorahoituksen) riittävyys poistoihin (milj.e)

Tilikauden yli-/alijäämä

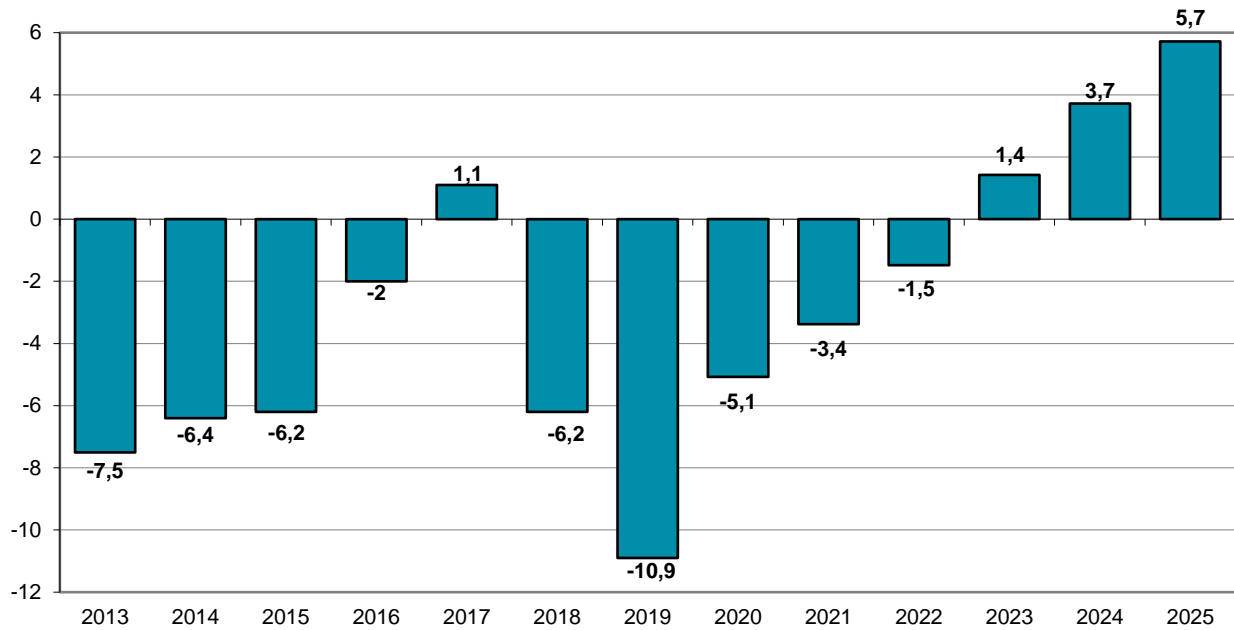
Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Tilikauden yli-/alijäämä Milj. euroa

Vuoden 2018 tuloksessa näkyy Jokirannan koulun 3,4 miljoonan euron alaskirjaus. Vuoden 2020 osalta 1,5 miljoonan euron harkinnanvarainen valtionosuus.

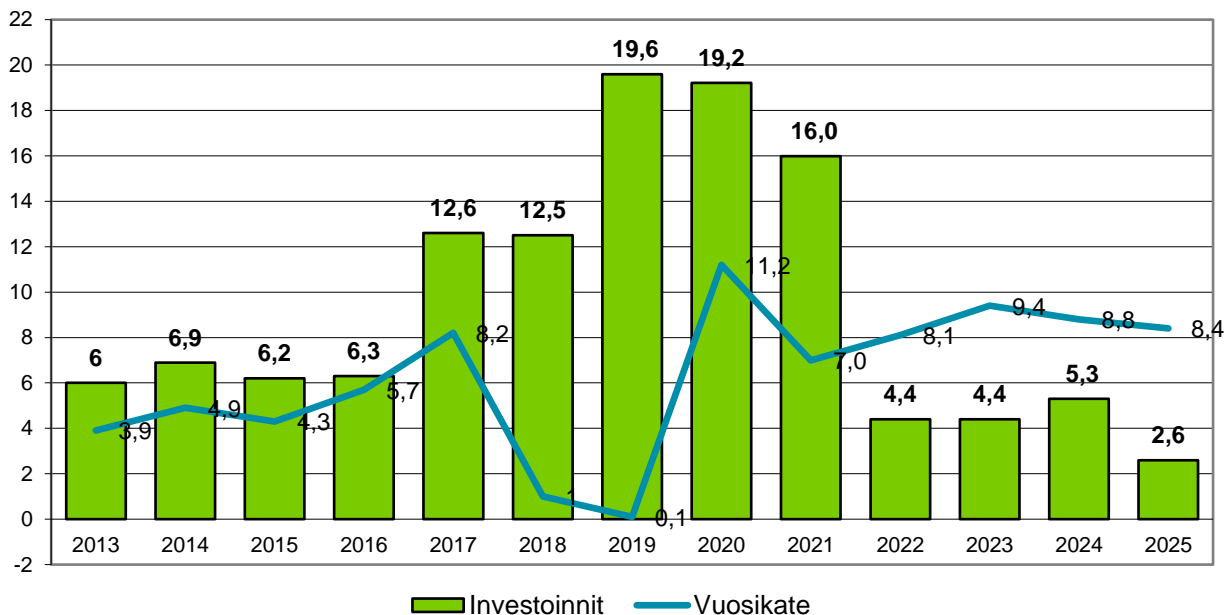
Yli-/alijäämä taseessa, milj.euroa

Taseen alijäämä on Kuntalain mukaan katettava vuoteen 2023 mennessä.

Vuosikate (=omarahoitus) ja nettoinvestoinnit, Milj.e

(Ilman Vieskan liikelaitoksen purkamiseen liittyviä investointieriä v. 2016 osalta)

Omarahoitus ei ole riittänyt kattamaan nettoinvestointeja vuosina 2012-2021, josta on aiheutunut voimakas velkaantuminen. Omarahoitus ylittää nettoinvestoinnit 2022 lähtien investointimäärän pudotessa.

3.4 Tulo- ja menoperusteet

Tuloperusteet

Verotulot

Vuonna 2022 kunnallisveroprosentti on 23,00 %a. Kunnallisverotuloja ennustetaan kertyvän 55,4 milj. euroa. Muutos vuoden 2021 toteumaennusteeseen on +4,7 %. Kunnallisveroprosentti on lukittu suunnitelmavuodelle 2023: laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 55 §:n mukaan kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 13,26 prosenttiyksiköllä. Vaikka vähennysprosentti on kirjoitettu lakiin, niin lopullinen leikkausprosentti tarkentuu vuoden 2022 aikana ja se riippuu hyvinvointialueen rahoituslaskelmista. Veroprosentiksi muodostuukin noin 9,74 %.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio ja kunnat. Osana kuntien koronatukipakettia päätettiin valtion talousarvioesityksessä korottaa myös kuntien osuuksia yhteisöveron tuotosta. Ylivieskan kaupungille ennakoitaan kertyvän yhteisöverotuloja noin 3,3 milj. euroa vuonna 2022. Kuntaryhmän osuus yhteisöverosta on alustavasti 34,19 %. Määräaikaisen korotuksen poistuminen 2022 vähentää kuntien yhteisöverotuottoa vuoteen 2021 verrattuna. Vuonna 2023 yhteisöveroprosentti laskee noin 22,7 %:n ja sen tuoton ennakoitaan olevan noin 2,4 milj. euroa ja vuonna 2024 2,4 milj. euroa ja seuraavana vuonna 2025 noin 2,55 milj.euroa.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain

mukaan valtuusto määrää kiinteistöveroprosentin suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla kun se vahvistaa tuloveroprosentin.

Kiinteistöveron tuotto vuonna 2022 on noin 5,1 milj. euroa. Kaupungissa on käynnissä rakennusrekisterin päivittämishanke, joka mahdollisesti kasvattaa kiinteistöverotuottoa 5-10 %a. Vuonna 2023 kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 5,1 milj. euroa, vuonna 2024 5,1 milj. euroa ja vuonna 2023 5,1 milj. euroa. Kiinteistöveron tuottoon vaikuttaa kiinteistöjen määrä, verotusarvojen muutokset ja veroperustemuutokset.

Valtakunnallinen kiinteistöverotuksen kehittämishanke on edelleen käynnissä ja etenee siten, että arvostusmenetelmät uudistetaan sekä maapohjien että rakennusten osalta. Uuden järjestelmän mukaiset verotusarvot otettaneen käyttöön vuoden 2023 kiinteistöverotuksessa.

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella veroasteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtionosuuksista erillisenä eränä on veromenetysten kompensatio.

Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen

laskennalliset perusteet. Uudessa järjestelmässä peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys. Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Laskennallisen osan valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohti yhtä suuri.

Tämän lisäksi kunnalle myönnetään valtionosuutta kolmen lisäosan perusteella. Lisäosissa ei ole omarahoitusosuutta. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus.

Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2022 yhteensä noin 10,6 miljardia euroa ja kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonalla eurolla (6,1 %) vuodesta 2021. Kuntakohtaiset prosenttimuutokset vaihtelevat suuresti mm. väestökehityksestä. Kasvusta noin puolet tulee verotulomenetyksen kompensointi kasvun kautta. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,5 prosentin indeksikorotus (188 M€), valtionosuuksien korotus (246 M€) sekä tehtävämuutokset (117 M€).

Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli se on tulkittava valtionosuusleikkaukseksi. Kilpailukyky sopimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia 234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatukia.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 23,59 % vuonna 2021. Vuonna 2020 valtionosuusprosentti on 25,46. Ylivieskan oma

valtionosuusprosentti on korkeampi kuin keskiarvo ja on 31,03 %.

Peruspalveluiden valtionosuudesta on vuodesta 2020 lähtien erotettu erikseen valtion veromenetysten kompensatio.

Lisäksi osana valtionosuusjärjestelmää on verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus. Tasausraja on nostettu sataan prosenttiin. Tasausrajan alapuolella oleville kunnille tasauslisänä lisätään valtionosuuteen tasausrajan ja kunnan laskennallisen verotulon erotuksesta 80 % (kunnan omavastuu 20 %).

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) säädetään esi- ja perusopetuksen sellaisten toimintojen rahoituksesta, joita ei rahoiteta valtiovarainministeriön hallinnoimalla ikäluokkapohjaisella valtionosuudella. Opetus- ja kulttuuriministeriö hallinnoi perusopetuksen rahoitusta perusopetuslaissa tarkoitettuun lisäopetukseen, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen, muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen sekä ulkomailla järjestettävään opetukseen, pidennettyyn oppivelvollisuuteen perustuvaan opetukseen, koulukotiopetukseen, sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettyyn perusopetukseen ja joustavaan perusopetukseen. Näiden toimintojen rahoitus määräytyy oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Opetustoimen rahoitus käyttökustannuksiin maksetaan suoraan koulutuksen järjestäjälle eli kunnalle, kuntayhtymälle tai yksityiselle yhteisölle tai säätiölle, jonka oppilaitokseen opiskelija on otettu. Myönnetyn rahoituksen käyttö ei ole sidottu rahoituksen myöntämisen ja laskentaperusteisiin, vaan kunta tai muu koulutuksen järjestäjä voi päättää varojen kohdentamisesta.

Valtionosuudet maksetaan kunnille kuukausittain ilman korvamerkintää yhtenä eränä.

Ennakkolaskelmien perusteella valtionosuuksia kertyy vuonna 2022 noin 47,9 milj. euroa, josta verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien taseasta 10,6 milj. euroa ja veromenetysten kompensatiot 7,7 milj.euroa. Valtionosuuksien yhteismäärä kasvaa vuodesta 2021 noin 3,3 milj. euroa, eli 7,6 %.

Suunnitelmavuosien osalta valtionosuuksien määrä leikkautuu hyvinvointialueiden rahoituksen vuoksi.

Valtionosuusarviot perustuvat valtionvarainministeriön julkaisemiin painelaskelmiin ja niissä oleviin valtionosuusarvioihin.

Maksut ja taksat

Viemärlaitoksen taksojen taso määrätään tuloslaskelman perusteella. Tavoitteena on saada viemärlaitoksen kokonaistulos ylijäämäiseksi.

Muissa palvelumaksuissa tehdään pääsääntöisesti vähintään kustannustason muutosta vastaavat korotukset. Pitemmällä aikavälillä tavoitteena on nostaa palvelujen omakatteisuustasoa ja kaupungin maksutulojen kokonaismäärää, mikäli palvelujen kysyntä sen mahdollistaa.

Menoperusteet

Henkilöstömenot

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen (KVTES) sopimuskausi on 1.4.2020-28.2.2022. Tämän jälkeisestä palkkaratkaisusta ei ole vielä tietoa. Palkankorotuksiin on varauduttu koko vuoden 2022 osalta 1,5 %:n kasvulla, joka merkitsee noin 650.000 euron menokasvua.

Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut muuttuvat
Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut ovat:

Kuntatyönantajan henkilösisivukulut	2021	2022
Työnantajan osuuspalkkaperusteisesta eläkemaksusta KuEL (sis.työkyvyttömyysmaksu)	16,85 %	17,20 %
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu	1,90 %	2,05 %
Sairausvakuutusmaksu	1,53 %	1,33 %
Valtion eläkemaksu VaEL	16,34 %	16,65 %
Tapaturmavakuutus (muu kaupunki) (Pelastuslaitos ja VPK:t 0,28 %)	0,20 %	0,20 %
Työntekijän eläkemaksu, jonka työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä:	7,15 %	7,15 %
- Työntekijän eläkemaksu alle 53-vuotiailla ja 63 vuotta täyttäneillä	8,65 %	8,65 %
- Työntekijän eläkemaksu 53-62 vuotiailla		

Työnantajan KuEL-maksu jakaantuu palkkaperusteiseen maksuun (17,20 %) ja eläkemenoperusteiseen maksuun (3,2 %). Palkkaperusteinen maksu kohdistuu eri toimialojen menoksi palkkojen suhteessa. Eläkemenoperusteinen maksu kohdennetaan eri tulosalueiden menoksi aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Palvelujen ostot

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuottaa Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Määrärahavaraus vuodelle 2022 on yhteensä 57,4 milj. euroa, josta ostetun erikoissairaanhoidon osuus on 19,5 milj. euroa. Pelastuspalvelut tuottaa vielä vuoden 2022 kaupungin alaisuudessa Jökilaaksojen pelastuslaitos. Ylivieskan osuus alueellisen pelastuslaitoksen vuoden 2022 kuntamaksuosuuksista

on 2,0 milj. euroa. Pelastuslaitoksen alaisuudessa vuonna 2021 ollut ensihoito siirtyy 1.1.2022 lähtien sairaanhoitopiiriin järjestettäväksi, joten tämä vaikuttaa kaupungin tulojen ja menojen vertailtavuuteen aiempien vuosien osalta. Vuodesta 2023 sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastuspalvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Kunnille jää ympäristöterveydenhuollon järjestäminen ja työllisyyspalvelut.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut tuottaa Kuntien Hetapalvelut Oy. Määrärahavaraus vuodelle 2022 on noin 550.000 euroa (sis. pelastuslaitoksen.) Menot kohdistetaan toimialoille palvelujen käytön mukaisessa suhteessa.

Maaseutuhallintopalvelut ostetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti isäntäkuntana toimivalta Nivalan kaupungilta. Määrärahavaraus ostopalveluihin vuodelle 2022 on noin 55.000 euroa. Osa kohdistuu suoraan kaupungille ostopalvelusopimuksen ulkopuolelta.

3.5 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne

Kuntalain mukainen taloudenohjaus ja talousarvion rakenne

Kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja taloussuunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto.

Kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan kolmeksi tai useammaksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskennan, investointien ja rahoituksen näkökulmasta.

Käyttötaloussosan avulla valtuusto ohjaa kaupungin palvelutoimintaa. Käyttötaloussosassa valtuusto asettaa toimielimille ja niiden alaisille tehtäville strategiaan ja hyväksytyihin toimenpideohjelmiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden vaatimat määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, kuinka kaupungin tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosan avulla ohjataan kaupungin investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin tai hankkeittain.

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosan lopussa esitetään näiden yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa rahavirtojen vaikutusta kaupungin maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Valtuusto vahvistaa kunkin tilivuoden talousarviorakenteen.

3.6 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin toimielimiä ja viranhaltijoita.

Käyttötaloussosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat ja asettaa toiminnalliset tavoitteet tehtävittäin. Tehtävän sitovuustaso on toimintamäärärahan ja tulotavoitteen erotus, eli toimintakate.

Viemärlaitoksesta, Jokilaaksojen pelastuslaitoksesta ja Ylivieskan kulttuurikeskus Akustiikasta ja liikuntapalveluista laaditaan tuloslaskelma. Tuloslaskelmassa valtuustoon nähden sitova taso on liikeyli-/alijäämä. Viemärlaitoksesta muodostettiin 1.1.2018 lähtien kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö, jolta peritään peruspääoman korkona 4,0 %:a.

Toimielimet veloitetaan kantamaan ja hakemaan tulosalueiden tulot talousarvioon hyväksytyin mukaisesti.

Tulosalueiden palveluajatus, strategiset menestystekijät ja toiminta- ja taloussuunnitelman perustelut ovat lähinnä ohjeellisesti sitovia.

Toiminnalliset tavoitteet (teot) vuodelle 2022 ovat valtuustoon nähden sitovia ja niiden toteutumista seurataan ja toteutumisesta raportoidaan valtuustolle.

Investointiosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia. Poikkeuksena hankeryhmä Maa- ja vesialueet, jossa sitovuustaso on nettotaso.

Kunnallistekniikan ja liikunta-alueiden nimetyt kohteet ovat myös sitovia.

Investointiosan poistonalaisena irtaimen omaisuuden hankintana pidetään vähintään 10.000 euron arvoista hyödyke tai hyödykeryhmän hankintaa. Irtaimen omaisuuden määrärahat ovat sitovia toimielintasolla.

Tulosalueet veloitetaan kantamaan ja hakemaan investointien valtionosuudet ja muut tulot talousarvioon merkityn mukaisesti. Hankkeen, hankeryhmän tai irtaimen omaisuuden määrärahaa ei saa käyttää ennen talousarvioon hyväksytyin tulorahoituksen varmistumista.

Tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan valtuuston hyväksymien meno- ja tuloerien toteutumisen valvontavastuu on kaupunginhallituksella. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat, tuloarviot ja ohjeellisesti sitovat perustelut on esitetty tuloslaskelman ja rahoituslaskelman perusteluissa.

Taloussuunnitelmassa olevat tunnusluvut eivät ole valtuustoon nähden sitovia, mutta suoritettaviksi tulee pitää ohjeellisia.

Suunnitelmapoistot ja laskennalliset erät eivät ole sitovia määrärahoja.

3.7 Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n (uusi kuntalaki) mukaisesti tilivelvollisina pidetään kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäseniä, esittelijöitä sekä toimialan johtavia viranhaltijoita. Edellä mainittujen lisäksi tilivelvollisina voidaan pitää itsenäisestä tulosalueesta vastaavia viranhaltijoita. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisuus rajaa ne henkilöt, joiden kohdalta on erikseen tehtävä tilinpäätöksen yhteydessä päätös siitä, voidaanko heille myöntää vastuuvapaus vai kohdistetaanko heihin joku muistutus. Tilivelvollisuudella tarkoitetaan oikeudellisen vastuunalaisuuden lisäksi

vastuunalaisuutta tehokkaasta johtamisesta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vahvistaessaan talousarvion valtuusto hyväksyy tilivelvolliset.

Tilivelvollisia ovat:

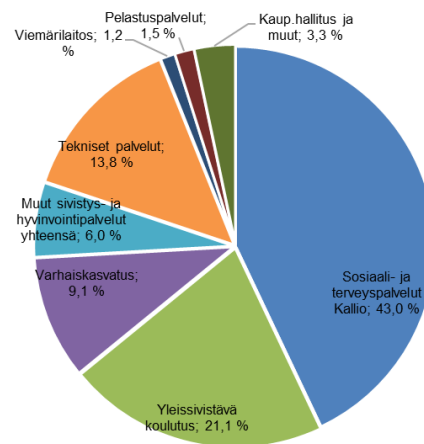
- kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenet
- kaupunginjohtaja
- hallintojohtaja, hyvinvointijohtaja, sivistysjohtaja, talusjohtaja, tekninen johtaja, ja pelastusjohtaja
- varhaiskasvatusjohtaja, kulttuurijohtaja, kirjastojohtaja, musiikkiopiston rehtori, kansalaisopiston rehtori ja apulaisrehtori, nuorisopalveluiden johtaja, liikuntajohtaja, sivistyspalveluiden taluspäällikkö, kuntatekniikan päällikkö, kaupunginarkkitehti, puhdistus- ja ruokapalveluiden palvelujohtaja, ympäristöpäällikkö, jätelautakunnan esittelijä ja johtava rakennustarkastaja

3.8 Talouden kehitys ja muutokset

Seuraavassa kuvassa on esitetty bruttomenojen osuus kaikista käyttötalouden menoista ilman Jokilaaksojen pelastuslaitosta.

Bruttomenot 2022 %-osuus

Ei mukana Jokilaaksojen pelastuslaitosta

Kokonaisuutena suurin osa 43,0 (2021: 41,1 %) kaupungin bruttomenoista menee sosiaali- ja terveyspalveluihin, kun Jokilaaksojen pelastuslaitosta ei huomioida. Omasta palvelutuotannosta suurimmat kustannukset aiheutuvat yleissivistävästä koulutuksesta 21,1 %, teknisistä palveluista 13,8 ja varhaiskasvatuksesta 9,1 %. Kirjasto, kulttuuri, nuorisopalveluiden, musiikki- ja kansalaisopiston sekä liikuntapalveluiden yhteenlaskettu osuus on 6,0 %. Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan hallintopalveluiden, elinkeinopalveluiden, vaalien ja tarkastustoiminnan yhteenlasketut bruttomenot ovat 3,3 %.

Talousarviossa seurattavien toimialojen/tulosalueiden toimintakate (nettomenot) 2022

Käyttötalouden sitovat määrärahat valtuustoon nähden:

Toimintakate	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA 2022	ed.TA /TA 2022 muutos%
10 Keskusvaalilautakunta	-1 761	-36 444	3 141	-103,10 %
15 Tarkastuslautakunta	-45 168	-44 986	-46 419	-1,30 %
120 Yleishallinto	1 764 628	3 835 446	5 167 999	34,70 %
130 Elinkeinopalvelut	-604 198	-631 081	-515 735	-18,30 %
150 Pelastuspalvelut	-1 785 422	-1 903 796	-2 037 578	7,00 %
185 Erikoissairaanhoido	-20 249 294	-18 314 846	-19 539 000	6,70 %
186 PPKY Kallio oma toiminta	-35 023 948	-36 578 234	-37 830 000	3,40 %
187 Muu sote	-1 941 263	-1 615 000	-1 586 900	-1,70 %
35 Pelastuslaitoksen johtokunta	59 963	0	0	0,00 %
220 Yleissivistävät koulutuspalvelut	-22 191 252	-24 567 035	-26 568 397	8,10 %
222 Varhaiskasvatustopalvelut	-10 164 867	-11 534 653	-12 530 719	8,60 %
230 Nuorisopalvelut	-315 666	-399 877	-406 620	1,70 %
65 Musiikkiopiston johtokunta	-912 611	-955 257	-973 191	1,90 %
70 Kansalaisopiston johtokunta	-600 245	-693 199	-703 462	1,50 %
225 Kirjastopalvelut	-763 910	-820 275	-833 957	1,70 %
235 Kulttuuripalvelut	-723 593	-682 262	-688 037	0,80 %
250 Liikuntapalvelut	-2 124 628	-2 160 403	-2 113 523	-2,20 %
255 Tekniset palvelut	1 870 928	-2 342 377	-2 442 858	4,30 %
260 Viemärlaitos	171 410	600 498	494 940	-17,60 %
81 Rakennus- ja ympäristöltk.	-119 583	-276 961	-369 374	33,40 %
84 Jätelautakunta	0	0	0	0,00 %

Yleissivistävän koulutuksen määrärahan kasvua selittää Kaisaniemen ja Taanilan koulujen uusien koulujen toiminta koko kalenterivuoden aikana ja varhaiskasvatuksessa Simonpuiston laajennetun ja peruskorjatun päiväkodin toiminta koko kalenterivuoden. Ta2021 -sarakkeessa alkuperäisen talousarvion luvut.

3.9 Kuntalain 110 §:n mukainen toimenpideohjelma

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukein. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Ylivieskan tase painui tilinpäätöksessä 31.12.2018 alijäämäiseksi, jolloin taseen alijäämän kattamiskausi on 2020-23. Tilinpäätöksessä 2020 taseen alijäämä laski noin 5,14 miljoonaan euroon.

Tavoiteaikataulu alijäämän kattamiseen:

Taloussuunnitelmasta käy ilmi, että alijäämä tullaan kattamaan 2023 vuoteen mennessä.

Toimenpiteet alijäämän kattamiseksi:

Tuottavuusohjelman 2023 toimenpiteiden toteuttaminen. Tuottavuusohjelman toimenpiteiden euromääräiset vaikutukset:

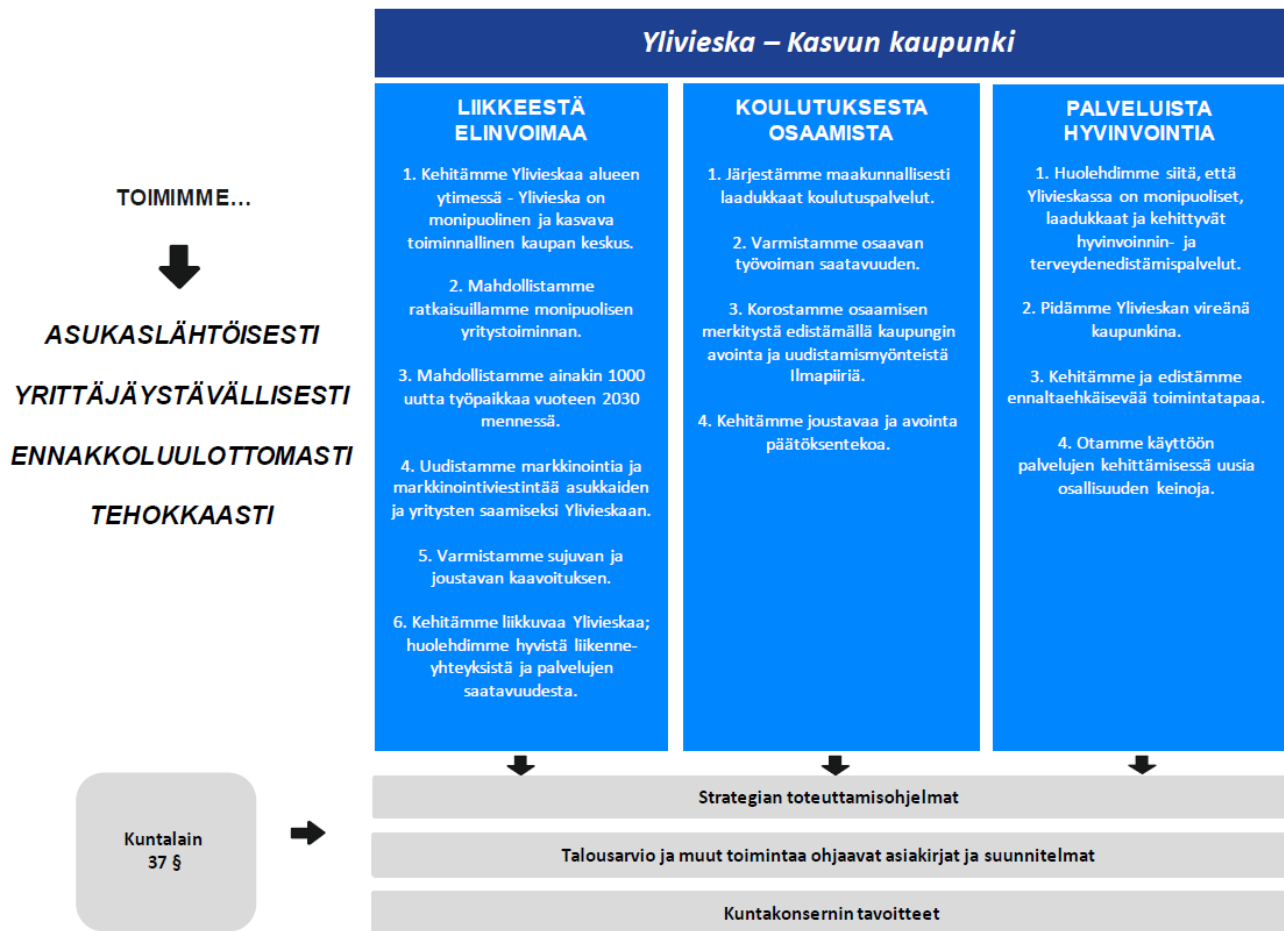
• TA 2022	• TS 2023
1,7 milj. euroa	1,9 milj. euroa

Tuottavuusohjelma 2023:a seurataan ja tarkistetaan vuosittain.

4. Ylivieskan kaupungin strategia 2019-2030: Ylivieska – kasvun kaupunki.

Ylivieskan kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.2.2019 Ylivieskan kaupungin strategian 2019-2030: Ylivieska – kasvun kaupunki.

Strategia jakautuu kolmeen strategiseen näkökulmaan, jotka jäsentävät strategiasisällön. Jokaiselle näkökulmalle on luotu strategian toteutumista osoittavia mittareita, jolloin strategian suorituskyvyn seuranta on mahdollista. Strategiaa seurataan ja päivitetään vuosittain.

4.1 Talousarvioteot

Aiemmista vuosista poiketen talousarvioteot esitetään kootusti strategisten tavoitteiden yhteydessä:

	Strateginen tavoite	Teot 2022	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Vastuutaho (tulosalueen nimi)
LIIKKEESTÄ ELINVOIMAA	1. Kehitämme Ylivieskaa alueen ytimessä - Ylivieska on monipuolinen ja kasvava toiminnallinen kaupan keskus.	Vetovoimamarkkinoinnin ja viestinnän lisääminen uusien koulujen valmistumisen myötä	Asukasmäärän kasvu	Asukasmäärä kasvaa väh.40 henk.	Hallintopalvelut
		Sun Pampas -festivaalin järjestäminen yhteistyökumppanin kanssa	Kävijämäärä vuoden 2019 festivaalia korkeampi. Kyllä/ei	Kyllä	Hallintopalvelut, kulttuuripalvelut
		Messutapahtumien järjestäminen Ylivieskassa yhteistyökumppanin kanssa	Kotona -messujen lisäksi toinen messutapahtuma. Kyllä/ei	Kyllä	Hallintopalvelut, liikuntapalvelut
	2. Mahdollistamme ratkaisuillemme monipuolisen yritystoiminnan	Battery Recycle Akkupuisto ja BR Pilot Plant -hankkeiden myötä ensimmäiset yritykset sijoittuvat Akkupuistoon	Akkupuistoon sijoittunut yritys. Kyllä/ei	Kyllä	Elinkeinopalvelut
		Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään monituottajamallilla, joka mahdollistaa yksityisen yrittäjyyden	Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien ja yksityisen hoidon tuen lukumäärä 35-45 %:n välillä.	Kyllä	Varhaiskasvatuspalvelut
	3. Mahdollistamme ainakin 1000 uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä	Taanilan yritysalueen rakentuminen alkaa kaupungin edistämänä	Sitovat sopimukset rakentamisesta. Kyllä/ei	Kyllä	Elinkeinopalvelut
		Kaupunki edistää osaltaan uuden yrityspuiston syntymistä, jossa olemassa olevien yritysten väljää tilaa hyödynnetään.	Yrityspuiston käynnistyminen. Kyllä/ei	Kyllä	Elinkeinopalvelut
	4. Uudistamme markkinointia ja markkinointiviestintää asukkaiden ja yritysten saamiseksi Ylivieskaan	Kaupungin ja elinkeinopalveluiden visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen	Kyllä/ei	Kyllä	Hallintopalvelut
		Internet-sivujen kieliversioiden monipuolistamisesta.	Kyllä/ei	Kyllä	Hallintopalvelut
	5. Varmistamme sujuvan ja joustavan kaavoituksen	Kaavoituksen ja maankäytön edistäminen kaavoitus sopimuksilla ja maanhankinnoilla. Kaavoitukseen liittyvät maanhankinnat tehdään niin, että tonttiarjonta on monipuolista ja riittävää. Huolehdimme siitä, että kaavoitusta koskeva päätöksentekomme on ripeää ja sujuvaa.	Kaavoitussopimusten lkm, Myytyjen / vuokrattujen tonttien määrä (kpl / vuosi, € / vuosi) Kaavojen käsittelyajat	Kaavoitus sopimusten lkm: 4 kpl (300.000€). Myytyt tontit: 20 kpl. Vuokratut: 10 kpl / 800 000 € per vuosi, vuokratulojen lisäys 20.000 €) Kaavojen käsittelyaika: n. 1 vuosi	Maankäyttöpalvelut
		Rakennus-, toimenpide-, ympäristö- ym.lupia koskeva käsittely ja päätöksenteko on ripeää, joustavaa ja sujuvaa.	Käsittelyaika	Käsittelyaika: 2-4 viikkoa	Ympäristöpalvelut
	6. Kehitämme liikkuvaa Ylivieskaa; huolehdimme hyvistä liikenneyhteyksistä ja palvelujen saatavuudesta	Katujen ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen ja kunnostaminen.	Kunnostetut ja rakennetut kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit (m)	500 metriä	Kuntatekniikan palvelut
		Kehitämme koko liikennejärjestelmää kaupungin alueella yhteistyössä muiden kuntien ja toimijoiden kanssa ja tuomme esiin Ylivieskan kaupungin saavutettavuutta.	Päivittäin Ylivieskassa pysähtyvät junat ja muu julkinen liikenne (kpl)	Kaikki henkilöliikennejunat pysähtyvät Ylivieskassa	Kuntatekniikan palvelut
		Liikenneturvallisuuden parantaminen.	Liikenneonnettomuudet ja vahingot katuverkolla (kpl)	0 kpl	Kuntatekniikan palvelut

Strateginen tavoite	Teot 2022	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Vastuutaho		
KOULUTUKSE TA OSAAMISTA	1. Järjestämme maakunnallisesti laadukkaat koulutuspalvelut	Tarjoamme lapsiperheille monipuoliset ja laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut.	Palveluiden monipuolisuus palvelukuvauksen mukaisesti. Palveluiden laadun kehittäminen varhaiskasvatuksessa, toimipaikoissa ja työtimeissä.	Kyllä Kyllä	Varhaiskasvatuspalvelut	
		Laadukkaat kansalaisopiston järjestämät kurssit	Kurssiarviointi asteikolla 1-5.	4,3	Kansalaisopisto	
		Vetovoiman ylläpitäminen niin, että alueelliseen musiikkiopistoon riittää hakijoita ja oppilaspaikat ovat täynnä.	Oppilaspaikat täynnä. Kyllä/ei	Kyllä	Musiikkiopisto	
		Kaupunki edistää osaltaan Ylivieskan Centria-ammattikorkeakoulun kiinteistön uudistamista	Saneeraus suunniteltu ja aloitettu. Kyllä/ei	Kyllä	Elinkeinopalvelut, hallintopalvelut	
		Kehitetään ja laajennetaan koulujen harrastamisen Ylivieskan mallia sekä koulujen muuta kerhotoimintaa	1.Saadut valtionavustukset € 2.Kerhotuntien ja eri kerhojen määrät kouluilla	Kohdat 1.-2. Kasvu verrattuna vuoteen 2021	Yleissivistävät koulutuspalvelut	
		Kehitetään laadukas ja monipuolinen oppimisen ja koulunkäynnin tuki lähikouluperiaatteen mukaan (erityisopetus, NEPSY-toiminta, perhetyö, käyttäytymisen tuki)	1.Tuen kehittäminen lähikouluilla 2.NEPSY-toimintaa kaikilla kouluilla 3.Perhetyötä kaikissa pienryhmissä 4. Käyttäytymisen tuen toimintamalli valmistuu ja otetaan käyttöön	1. Laaja-alaisten erityisopettajien lkm ja erityisopetuksen tuntimäärä/oppilas Kohdat 2.-4. (kyllä/ei) Tavoitetaso: kyllä	Yleissivistävät koulutuspalvelut	
		Toteutetaan laajentuneen oppivelvollisuuden edellyttämät tulokselliset toimenpiteet	1. Jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen ilman erityisiä toimenpiteitä. (kyllä/ei) 2. Perusopetuksen päättötodistusten lkm %	1. Kyllä. 2.Päättötodistuksen saaneet oppilaat: 100% 3.Jatko-opintoihin sijoittuneet oppilaat: 100%	Yleissivistävät koulutuspalvelut	
		Laadukas lukio-opetus	Yo- kirjoitusten tulokset.	Yo- kokeiden tulokset ovat valtakunnan keskiarvossa	Yleissivistävät koulutuspalvelut	
		2. Varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden	Edistetään toisen asteen yhdistelmätutkinto- ja korkea-asteopiskelua oppilaitosyhteistyöllä	Yhdistelmätutkintojen lukumäärä Korkeakouluopintojen suoritteet	Määrä on vähintään seudullista ka. asukasluukuun suhteutettuna	Yleissivistävät koulutuspalvelut
		Vahvistamme työhyvinvointia	Sairauspoissolojen määrä ja työkyvyttömyyseläkemaksujen taso.	Sairauspoissolojen määrä on alle 15000 kalenteripäivää ja työkyvyttömyyseläkemaksut ovat alle 280 000 euroa.	Hallintopalvelut	
	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja sijaisuusketjujen parantaminen	Luodaan järjestelmä henkilöstön osaamisen seurantaan. Kyllä/ei	Kyllä	Hallintopalvelut		
	Kehitetään koulujen toimintakulttuuria jaettava johtajuutta vahvistamalla. Koulujen henkilökunnan jäseniä osallistetaan kehittämään toimintakulttuuria oman koulun ja koulujen yhteisten johtoryhmien toiminnan avulla.	1.Koulunjohtajan/rehtorin ja varajohtajan/apulaisrehtorin jaettu johtajuus ja sovittu työnjako (kyllä/ei). 2.Koululla on toimiva oma johtoryhmä tai koulu on mukana	Kyllä	Yleissivistävät koulutuspalvelut		
	3. Kehitämme joustavaa ja avointa päätöksentekoa	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistava budjetointi kehittäminen ja toteutus	Kyllä	Hallintopalvelut	

Strateginen tavoite	Teot 2022	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Vastuutaho
1. Huolehdimme siitä, että Ylivieskassa on monipuoliset, laadukkaat ja kehittyvät hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palvelut	Lisätään e-aineiston tarjontaa vastaamaan kasvavaa kysyntää laajentamalla alueellista yhteistyötä.	Ylivieskan kirjasto tarjoaa e-aineistot osana Pohjoista eKirjastoa yhdessä Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin	Kyllä	Kirjastopalvelut
	Parannetaan fyysisen kirjastoaineiston saatavuutta ja kokoelmien tehokasta käyttöä.	Koko Joki-kirjastojen alueen kattava viikoittainen aineiston seutukuljetus toiminnassa. Kyllä / Ei	Kyllä	Kirjastopalvelut
	Kehitämme varhaiskasvatuksen laatua	Asiakastytyyväisyyskysely lapsille ja huoltajille kahden vuoden välein (parilliset vuodet). Kyllä / Ei	Kyllä	Varhaiskasvatuspalvelut
	Kansalaisopisto järjestää monipuolisesti terveyttä ja hyvinvointia edistävän kurssitarjonnan.	Kurssien määrä, opiskelijoiden (brutto/netto) määrä, opetustuntien määrä, toimipaikkojen määrä.	440 kurssia, 9230 oppituntia, 2700 netto-opiskelijaa, 7150 brutto-opiskelijaa, 60 toimipaikkaa.	Kansalaisopisto
	Kulttuurilakia noudattavat matalan kynnyksen tapahtumien järjestäminen (Helaalan Myllyllä, Puuhkalassa ja Akustiikassa)	Asiakas- ja tapahtumatilaisuuksien lukumäärä	15 tapahtumaa	Kulttuuripalvelut
	Palvelustrategia ja kiinteistöstrategian laatiminen	Kyllä/ei	Kyllä	Hallintopalvelut
	Työllisyyttä parannetaan työllisyyden hoitoa parantamalla ja laadukkailla yrityspalveluilla	Työttömyysaste	Keskimääräinen työttömyysaste on alle 8,8	Hallintopalvelut/ Elinkeinopalvelut
	Työllisyyden hoidon palveluprosesseja parannetaan työllisyyden kuntakokeilun avulla	Työmarkkinatuen kuntaosuus	Työmarkkinatuen kuntaosuus vähenee 30 %:a v.2021 tasosta.	Hallintopalvelut
2. Pidämme Ylivieskan vireänä kaupunkina	Kansalaisopisto on merkittävä alueen kulttuurituottaja ja paikalliskulttuurin ylläpitäjä.	Esiintyvien ryhmien ja teatteriesitysten määrä.	9 kuoroa, 3 orkesteria, 8 näytelmäryhmää.	Kansalaisopisto
	Järjestämme monipuolisia konsertteja ja tapahtumia erilaisille kohderyhmille	Vähintään 2 konserttia tai tapahtumaa. Kyllä/ei	Kyllä	Musiikkiopisto
	Tilojen optimaalinen käyttö	Käyttöaste ed.vuotta parempi. Kyllä/ei	Kyllä	Tilapalvelut
	Turvalliset tilat	Vahingot kiinteistöissä	0 kpl	Tilapalvelut
	Järjestämme kattavasti avointa toimintaa ja kerhotoimintaa ikäluokille 9-16 vuotta	Toimintaa jokaiselle ikäryhmälle kouluvuoden aikana vähintään kerran viikossa. Kyllä/ei.	Kyllä	Nuorisopalvelut
	Kulttuuritarjonta on laadukasta ja monipuolista. Tavoitteena on saada asiakas ja esiintyjä tulemaan uudelleen.	Laadukkuutta ja monipuolisuutta arvioidaan mm. asiakaskokemuksella ja -määrillä, esiintyjägenrellä , tukipalveluiden toimivuudella. Tarjonta on laadukas ja monipuolista.	Kyllä	Kulttuuripalvelut
PALVELUISTA HYVINVOINTIA	Varhaiskasvatuspalveluissa tuetaan perheiden arkea ja hyvinvointia. Perhekeskus- ja PerhePesätoiminta jatkuvat edelleen ennaltaehkäisevänä ja matalan kynnyksen palveluna. Tavoitteena on kaikissa toiminnoissa vaikuttaa myös raskaiden palveluiden tarpeen vähenemiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	Seuranta asiakasmääristä. Asiakaspalautekysely. Kyllä /ei	Kyllä	Varhaiskasvatuspalvelut

3. Kehitämme ja edistämme ennaltaehkäisevää toimintatapaa	Nuorten hyvinvoinnin parantaminen monialaisella oppilashuollolla. Ppky Kallio-yhteistyö: Ppky Kallion ja kuntien yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet (Toimintamallit: Perhekeskusmalli, Kun huoli herää, NEPSY-toiminta, Sijoitetun lapsen koulunkäynti)	1.LaNu-yhteistyön toteutuminen / toimet. Toimintasuunnitelman toteutuminen. (kyllä/ei) 2.Teemakohtaiset toimintamallit valmistuvat ja ne otetaan käyttöön (kyllä/ei)	Kyllä	Yleissivistävät koulutuspalvelut
	Teemme moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ennaltaehkäisevän toiminnan eri tapojen kehittämisessä; liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittäminen Ppky Kallion ja muiden toimijoiden kanssa	Liikuntalähete asiakkaisen määrän kasvattaminen ja vähän liikkuvien fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn lisääminen	kyllä	Liikuntapalvelut
	Nuorten hyvinvoinnin parantaminen vakiintuneen ja kattavan koulunuorisotyön avulla.	Koulunuorisohjaaja ja koulu yhteisöohjaaja työskentelevät säännöllisesti sekä ylä- että alakouluilla, kyllä/ei	Kyllä	nuorisopalvelut yleissivistävät koulutuspalvelut
	Järjestämme matalankynnyksen tapahtumia ja tilaisuuksia kaikenikäisille yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa (yhdistykset, urheiluseurat, hallintokunnat, srk, MLL, PeLa, yritykset)	Tilaisuuksien ja tapahtumien kävijämäärät. Kyllä/ei	Kyllä	Liikuntapalvelut, Kulttuuripalvelut, Kirjastopalvelut
	Työterveyshuollon järjestämistä vastaaminen päättyminen 30.6.2022 mennessä. Erityishuomio ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen. Palveluntuottajan muutos edessä hyvintialueeseen siirtymisen vuoksi.	Palveluntuottaja selvillä 30.6.2022		Hallintopalvelut
4. Otamme käyttöön palvelujen kehittämisessä uusia osallisuuden keinoja	Toteutamme avoimia muskaritapahtumia eri toimipisteissä.	Vähintään kahdessa toimipisteessä avoin muskaritapahtuma. Kyllä/ei	Kyllä	Musiikkiopisto
	Lasten Parlamenti toiminta käynnistetään ja vakiinnutetaan	Toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Kyllä/ei	Kyllä	Nuorisopalvelut
	Kuntalaikuuleminen on käytössä kurssisuunnittelussa.	Kurssitoiveita tulevalle lukuvuodelle -kaavake toimitetaan alkuvuodesta kylätoimikunnille ja tulosalueille, sidosryhmille. Kyllä/ei	Kyllä	Kansalaisopisto

5.Käyttötalousosa

Vastuutoimielin:	10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija	Hallintojohtaja

Sitovuustaso:	100 Vaalit
----------------------	-------------------

PALVELUAJATUS

Kuntavaalien, valtiollisten vaalien ja europarlamenttivaalien toimittaminen.

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA

Vuonna 2022 järjestetään aluevaalit. Suunnitelmakaudella toimitetaan eduskuntavaalit keväällä 2023, presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit 2024 ja kunta- ja aluevaalit 2025.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Äänestysalueet	2	2	2	2	2	2
Äänioikeutettuja	11500	11500	11500	11500	11500	11500

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
100 Vaalit							
Myyntituotot	0	0	28 000	0	0	0	0 %
TOIMINTATUOTOT	0	0	28 000	0	0	0	0 %
Henkilöstökulut	0	-30 050	-12 940	-13 157	-13 307	-13 605	-57 %
Palvelujen ostot	-486	-4 094	-6 800	-6 800	-6 800	-6 800	66 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16	-1 000	-3 271	-3 271	-3 271	-3 271	227 %
Muut toimintakulut	-1 258	-1 300	-1 848	-1 848	-1 848	-1 848	42 %
TOIMINTAKULUT	-1 761	-36 444	-24 859	-25 076	-25 226	-25 524	-32 %
TOIMINTAKATE	-1 761	-36 444	3 141	-25 076	-25 226	-25 524	-109 %

Vastuutoimielin:	15 TARKASTUSLAUTAKUNTA
------------------	------------------------

Sitovuustaso:	110 Tarkastustoiminta
---------------	-----------------------

PALVELUAJATUS

Kuntalain mukaisesti kaupungin ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja JHTT-tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä resurssien käytön tehokkuutta.

Varsinainen tilintarkastus on JHTT-tilintarkastajan tehtävänä.

TOIMINTASUUNNITELMA

Tarkastuslautakunta kokoontuu 12-16 kertaa vuodessa. Tilintarkastukseen käytetään noin 20 tarkastuspäivää vuodessa. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät on eriytetty tarkastuspäivistä.

Toteutetaan hallinnon ja talouden tarkastus tehokkaasti ja luotettavasti, jolla varmistetaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja taloudenpidon laillisuus, tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus, sisäisen valvonnan toimivuus ja kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä muun laskentatoimen oikeellisuus ja riittävyys.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Jhtt-tarkastaja+ tarkastuslautakunnan kokoukset	20+14	20+14	20 +14	20+14	20+14	20+14

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
110 Tarkastustoiminta							
Henkilöstökulut	-19 630	-23 790	-23 819	-23 819	-23 819	-23 819	0 %
Palvelujen ostot	-25 206	-20 196	-22 600	-22 600	-22 600	-22 600	12 %
Muut toimintakulut	-332	-1 000	0	0	0	0	-100 %
TOIMINTAKULUT	-45 168	-44 986	-46 419	-46 419	-46 419	-46 419	3 %
TOIMINTAKATE	-45 168	-44 986	-46 419	-46 419	-46 419	-46 419	3 %

Toimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja	
Sitovuustaso:	120	Hallintopalvelut

PALVELUAJATUS

Kaupunginvaltuusto ylimpänä päätöksentekuelimenä päättää kaupungin strategiasta, palvelutasosta ja toiminnan keskeisistä tavoitteista ja osoittaa tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Kaupunginvaltuusto on Ylivieska-konsernin ylin valvoja.

Kaupunginhallitus huolehtii kokonaisuutena kaupungin hallinnosta, palveluista, toiminnoista, organisaatiosta ja taloudesta. Kaupunginhallitus vastaa myös paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää Ylivieskan vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän myönteistä kehittymistä. Kaupunginhallitus ohjaa ja johtaa Ylivieska-konsernia.

Kaupunginhallituksen alaisena tulosalueina toimivat hallintopalvelut sekä talous- ja ICT-palvelut tuottavat tukipalveluja muille toimialoille ja vastaa sisäisestä ja ulkoisesta laskentatoimesta ja tietohallinnosta sekä huolehtii osaltaan kaupungin tiedotus-, neuvonta- ja asiakaspalvelutehtävistä. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajana toimii Kuntien Hetapalvelut Oy ja ICT-palveluiden osalta Joki ICT Oy.

Hallintopalveluiden sitovuustason toimintamenoihin kuuluu myös mm. kaupungin verotuskustannusosuu-den, yhteistoimintaosuudet (Pohjois-Pohjanmaan liitto, seutukaupunkiverkosto, Kerttu Saalasti säätiö, Suomen Kuntaliitto ja Kunnallinen työmarkkinalaitos), jäsenmaksut ja yhteisöjen avustamisen sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisen avustaminen.

TOIMINTASUUNNITELMA

- Kaupunkistrategian päivittäminen ja jalkauttaminen.
- Kaupungin edunvalvonnan tehostaminen.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jalkauttaminen.
- Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen
- Tuottavuusohjelman toimeenpano

Yhteistoimintaosuuksia noin 210.000 euroa: Pohjois-Pohjanmaan liitto, Suomen Kuntaliitto, Kunnallinen työmarkkinalaitos ja Kerttu Saalasti säätiö. Kaupungin verotuskustannusosuus verohallinnolle on noin 330.000 e.

Jäsenmaksut seuraaville yhteisöille: Teosto, Kopiosto, Gramex, Jökilaaksojen Kauppaseura, Oulun Kauppakamari, Rieska-Leader, Pohjois-Suomen syöpäyhdistys, Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto.

Yhteisöavustuksilla tuetaan ensisijaisesti sellaista yhteisöjen toimintaa, joka täydentää kaupungin palveluja ja edistää työllisyyttä ja vapaaehtoistyötä. Hyvinvointilautakunta myöntää erillisavustuksia yhteisöille.

Kylätoimintaan, kylien kehittämisen avustamiseen ja 4H- yhdistyksen avustamiseen on varattu yhteensä 36.000 euroa. Avustuksen piirissä olevat kyläyhdistykset: Löytyn kyläyhdistys ry, Niemelänkylän kyläyhdistys ry, Savela-Ojakylän kyläyhdistys ry, Sorviston kyläyhdistys ry, Vähäkangas-Pylväs kyläyhdistys ry, Raudaskylän kyläyhdistys ry, Kantokylän Maa- ja kotitalousseura ry ja Kankaan Nuorisoseura ry. Kylätalojen sisäiset vuokrat kohdistetaan kaupunginhallitukselle.

Vuoden 2022 toiminta- ja kumppanuusavustukset haetaan koko kaupungin osalta keskitetysti. Avustusperiaatteiden mukaisesti vuoden 2022 aikana voidaan myöntää kohdeavustuksia esimerkiksi tapahtuman järjestämiseen.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot, päivinä	18.282	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Avustettavat yhteisöt (sis. 4H)	9	9	9	9	9	9
Avustettavat kyläyhdistykset	8	8	8	8	8	8
<u>Henkilöstö</u>						
- yleishallinto	13	13	13	13	13	13
- ICT-palvelut	1	1	1	1	1	1
- työllistämiprojektit (ohjaajat, työnjohto)	6	8	8	8	8	8

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
120 Yleishallinto							
Myyntituotot	3 333	4 500	2 800	2 800	2 800	2 800	-38 %
Maksutuotot	15	0	0	0	0	0	0 %
Tuet ja avustukset	408 571	497 401	378 507	370 507	370 507	370 507	-24 %
Muut toimintatuotot	4 452 396	7 025 641	8 184 486	8 031 225	8 031 225	8 031 225	16 %
TOIMINTATUOTOT	4 864 315	7 527 542	8 565 793	8 404 532	8 404 532	8 404 532	14 %
Henkilöstökulut	-1 222 106	-1 630 230	-1 587 460	-1 606 380	-1 478 838	-1 495 815	-3 %
Palvelujen ostot	-1 376 349	-1 396 936	-1 345 726	-1 835 726	-2 035 726	-1 635 726	-4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 913	-39 700	-46 050	-46 050	-33 050	-533 050	16 %
Avustukset	-106 807	-124 000	-101 000	-101 000	-101 000	-101 000	-19 %
Muut toimintakulut	-362 513	-501 230	-317 558	-317 558	-317 558	-317 558	-37 %
TOIMINTAKULUT	-3 099 687	-3 692 096	-3 397 794	-3 906 713	-3 966 172	-4 083 149	-8 %
TOIMINTAKATE	1 764 628	3 835 446	5 167 999	4 497 819	4 438 360	4 321 383	35 %

Vastuutoimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja

Sitovuustaso:	130 Elinkeinopalvelut
----------------------	------------------------------

PALVELUAJATUS

Ylivieskan kaupunki tuottaa itse elinkeinopalvelut. Elinkeinopalvelut hallinnoi yritystoimintaa edistäviä kehittämishankkeita ja tukee korkeaan osaamiseen perustuvan yritystoiminnan kehittämistä yhteistyöverkoston kautta.

Elinkeinopalveluiden sitovuustaso sisältää myös maaseutupalveluiden kustannukset. Ylivieska kuuluu Nivalan alueelliseen maaseutulautakuntaan, joka on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä viisi. Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kunnista kustakin 1 ja Nivalan kunnasta 2. Lautakunta on muodostettu kuntien välisellä yhteisellä sopimuksella. Se hoitaa alueen lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät sekä muita maaseudun ja maatalouden kehittämistehtäviä. Pääasiallinen tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Toiminta hoidetaan lähipalveluina siten, että jokaisessa kunnassa on maaseutupalvelujen toimipiste.

Maaseutupalvelut tehtävänä on kylien kehittämisrahan ja 4H -yhdistyksen avustuksen sekä maaseudun kehittämisrahan ohjaus ja hallinnointi.

TOIMINTASUUNNITELMA

Painopistealueet vuonna 2022 ovat:

- mikro- ja yksinyrittäjien aktivointi yhteistyöhön ja liiketoiminnan kehittämiseen
- yritysten liiketoimintaedellytysten, omistajavaihdosten ja kasvun tukeminen
- eri rahoituslähteiden tehokas hyödyntäminen kehittämistoiminnassa
- uusien yrityshankkeiden edistäminen
- alueen suurhankkeiden mahdollisuuksien hyödyntäminen
- kaupungin strategian mukaisten kärkihankkeiden edistäminen ja toteuttaminen
- Centrian / TKI- toiminnan ja kaupungin välinen yhteistyö
- yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa toteuttaa ja kehittää kuntamarkkinointia ja edistää uuden yritystoiminnan sijoittumista kaupunkiin

Taloudellisten resurssien puitteissa muiden yritysalojen kehittämishankkeiden kuntarahoituksesta päätetään tapauskohtaisesti.

Rieska-Leader ry:n hallinnoimiin hankkeisiin on varattu yhteensä 93.000 euroa kaupungin rahoitusosuuksena.

Linjaliikenteen tukemiseen on varattu 180.000 euroa (mm. koululaiskuljetukset). Kutsutaksiliikenteen tukemiseen on varattu 8.000 euroa.

Tavoitteet:	Toteuma 2021	Tavoite 2022
Kuntabarometrin kokonaisarvosana v. 2020 arvosanaa parempi	3,33	yli 3,33
Kuntabarometrin yrityspalvelujen arvosana v. 2020 parempi	3,55	yli 3,55
Kuntabarometrin kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys arvosana v. 2020 arvosanaa parempi	3,38	yli 3,38
Kuntabarometrin yritykseeni on oltu riittävästi yhteydessä arvosana v. 2020 arvosanaa parempi (asteikko on -2...2)	0,26	yli 0,26
Kuntabarometriin vastanneiden yritysten lukumäärä tuplaantuu v.2020 nähden	32 yritystä	64
Hankesalkun koko	400.000 €	400.000 €

*Kuntabarometri on siis Suomen Yrittäjien kaikkien kuntien yrittäjille joka toinen vuosi tehtävä kysely.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Aktiivitulojen määrä kpl (tukea hakeneet tilat)	132	132	127	120	114	110
Viljelyssä oleva peltopinta-ala ha	7380	7380	7380	7380	7380	7380
Sukupolvenvaihdot	0	0	2	2	2	2

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
130 Elinkeinopalvelut							
Tuet ja avustukset	0	0	351 200	351 200	351 200	351 200	0 %
Muut toimintatuotot	366	0	0	0	0	0	0 %
TOIMINTATUOTOT	366	0	351 200	351 200	351 200	351 200	0 %
Henkilöstökulut	-217	0	-393 931	-401 810	-409 846	-418 043	0 %
Palvelujen ostot	-587 687	-516 850	-412 286	-412 286	-412 286	-412 286	-20 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5	-300	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	233 %
Avustukset	0	-97 800	0	0	0	0	-100 %
Muut toimintakulut	-16 654	-16 131	-59 717	-59 718	-59 718	-59 718	270 %
TOIMINTAKULUT	-604 563	-631 081	-866 935	-874 813	-882 849	-891 046	37 %
TOIMINTAKATE	-604 198	-631 081	-515 735	-523 613	-531 649	-539 846	-18 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	

Sitovuustaso:	150	Pelastuspalvelut (kaupungin osuus)
----------------------	------------	---

PALVELUAJATUS

Jokilaaksojen pelastustoimialueeseen kuuluu 17 kuntaa. Jokilaaksojen pelastustoimialueen hallinnosta vastaa sopimuskuntana toimiva Ylivieskan kaupunki, jonka ylläpitämä pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta alueella. Pelastuslaitoksen hallintoa varten valtuusto on asettanut Jokilaaksojen pelastustoimen johtokunnan.

TOIMINTASUUNNITELMA

Pelastuslaitoksen taloutta hoitaa ja siitä vastaa Ylivieskan kaupunki. Pelastuslaitos on itsenäinen taseyksikkö Ylivieskan kaupungin kirjanpidossa.

Pelastustoimessa sovelletaan tilaaja-tuottaja -mallia. Pelastuslaitoksen johtokunnan alaisuudessa toimiva Jokilaaksojen pelastuslaitos toimii pelastuspalvelujen tuottajana. Ylivieskan kaupungin maksuosuus on budjetoitu kaupunginhallituksen alaiselle pelastuspalvelujen tulosalueelle.

Pelastuslaitoksen ensihoidon palveluiden järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2022 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille.

Kuntien maksuosuudet määräytyvät yhteistoimintasopimuksen mukaisesti siten, että 60 % kustannuksista muodostuu asukasluvun perusteella ja 40 % kunnan riskiluokituksen perusteella.

Tunnusluvut

Ylivieskan kaupungin osuus alueellisen pelastuslaitoksen kustannuksista (%)									
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
12,7 %	12,7 %	12,9 %	13,2 %	13,3 %	13,7 %	13,8 %	13,8 %	14,1 %	14,2 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
150 Pelastuspalvelut							
Henkilöstökulut	-18 962	-20 200	-19 000	0	0	0	-6 %
Palvelujen ostot	-1 766 460	-1 883 596	-2 018 578	0	0	0	7 %
TOIMINTAKULUT	-1 785 422	-1 903 796	-2 037 578	0	0	0	7 %
TOIMINTAKATE	-1 785 422	-1 903 796	-2 037 578	0	0	0	7 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	
Sitovuustaso:	1291	Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta

PALVELUAJATUS

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut järjestää ja tuottaa Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Kallion perustehtävä on järjestää alueen asukkaille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

TOIMINTASUUNNITELMA

Kallion toiminta perustuu sopimusohjaukseen ja omistajaohjaukseen. Sopimusohjaus on prosessi, jossa määritellään väestön palvelujen tarve sekä sovitaan palvelujen määrästä ja laadusta. Talousarvion valmistelussa tulosaluekohtaiset palvelukuvaukset, väestön palvelutarpeen ennakointi sekä sovittu palvelujen taso ja määrä ovat määrärahavarausten perustana.

Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vahvistetun toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta.

Kunnittaisen kustannustenjaon välineenä on Maisema-laskentatyökalu, jonka avulla lasketaan kullekin jäsenkunnalle tulosalueittaiset kustannukset tuoteryhmäkohtaisina suursuoritteina suunniteltujen/käytettävien palvelusuoritteiden mukaisessa suhteessa.

Tulosalueet

- Vastaanottopalvelut
- Suun terveydenhuolto
- Erikoissairaanhoido
- Aikuispsykososiaaliset palvelut
- Hoito- ja hoivapalvelut
- Kuntoutuspalvelut
- Perhepalvelut
- Vammaispalvelut
- Ympäristöterveydenhuolto
- Työterveyshuolto
- Toimeentulotuki ja työllistäminen
- Projektit

TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2022

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion talousarvion ja suunnitelmakauden toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat Kallion palvelustrategiaan.

Omistajaohjaukseen liittyvät toiminnallisia tavoitteita:

- Tuottavuuden parantaminen ja euromääräisen tuottavuusohjelman laatiminen
- Eryteisesti lasten ja nuorten palveluiden yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa

Talouden tasapainottamiseen liittyvä tavoite:

Kallion oman toiminnan nettomenojen muutos (%) jää pienemmäksi, kuin kaupungin verorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) muutos (%).

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
__186 PPKY Kallio oma toiminta							
Palvelujen ostot	-35 023 948	-36 578 234	-37 830 000	0	0	0	3 %
TOIMINTAKULUT	-35 023 948	-36 578 234	-37 830 000	0	0	0	3 %
TOIMINTAKATE	-35 023 948	-36 578 234	-37 830 000	0	0	0	3 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	

Sitovuustaso:	1292	Erikoissairaanhoido (ostettu) / Peruspalvelukuntayhtymä Kallio
---------------	------	--

PALVELUAJATUS

Erikoissairaanhoidon palveluita tuotetaan osin peruspalvelukuntayhtymä Kallion omana toimintana, mutta suurin osa palveluista on ostopalveluja.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio hankkii erikoissairaanhoidon palveluja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä Soitelta ja muilta palvelujen tuottajilta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2022

Hoitoon pääsyn turvaaminen riittävän nopeasti terveysongelma huomioon ottaen.

Hoitoketjun hyvinvointipalvelut – perusterveydenhuolto – erikoissairaanhoido optimaalinen toimivuus.

Talouden tasapainottamiseen liittyvät tavoitteet:

Ostetun erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitseminen mm. Kallion omaa palvelutoimintaa vahvistamalla, kilpailuttamista lisäämällä ja hoidonporrastamista tehostamalla.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
185 Erikoissairaanhoido							
Palvelujen ostot	-20 249 294	-18 314 846	-19 539 000	0	0	0	7 %
TOIMINTAKULUT	-20 249 294	-18 314 846	-19 539 000	0	0	0	7 %
TOIMINTAKATE	-20 249 294	-18 314 846	-19 539 000	0	0	0	7 %

Vastuutoimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
-------------------------	-----------------------------

Vastuuviranhaltija:	Hallintojohtaja, talousjohtaja
---------------------	--------------------------------

Sitovuustaso:	1293 Muu sosiaali- ja terveydenhuolto
----------------------	--

Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon siirtyneen henkilöstön ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kaupungin maksuosuus eläkemenerusteisesta eläkemaksusta ja varhaiseläkemaksusta. Määräraha-vaara 897.000 euroa.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksetaan henkilöstä, jolle on maksettu työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yli 300 päivää. Tämän jälkeinen työttömyysaika rahoitetaan puoliksi valtion ja puoliksi työmarkkinatuen saajan kotikunnan varoista siihen asti, kunnes henkilö on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella 1000 päivältä. 1000 päivän jälkeen työttömän kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 %:iin. Työmarkkinatuen kuntaosuuden määräraha-vaara 700.000 euroa.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	SU 2022	SU 2023	SU 2024
Asiakkaat	109	200	325	325	200	200
- nuoret alle 25 -vuotiaat	19	25	80	80	25	25
Työllistämistoimenpiteissä	107	180	180	180	180	180
- nuoret alle 25 -vuotiaat	15	20	40	40	20	20
Palkkatukityöllistetyt	31	40	40	40	40	40
- nuoret alle 25 -vuotiaat	0	5	5	5	5	5
Muihin palveluihin ohjatut *	55	150	150	150	40	40
Lisäpalkkatuki	0	20	20	20	4	4
Nuorten kesätyöllistäminen	50	60	60	60	60	60
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	967 959	850 000	700 000	500 000	500 000	500 000
Avustukset kaupungin ulkopuolisiin työllistämishankkeisiin, €	2820	900	30 000	30 000	30 000	30 000

*(esim. avoimet työmarkkinat, opiskelu, eläkeselvittelyt, työkyvyn arvioinnit)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
___ 187 Muu sote							
Tuet ja avustukset	8 625	0	0	0	0	0	0 %
Muut toimintatuotot	75	0	0	0	0	0	0 %
TOIMINTATUOTOT	8 700	0	0	0	0	0	0 %
Henkilöstökulut	-908 430	-915 000	-886 900	-886 900	-886 900	-886 900	-3 %
Palvelujen ostot	-159	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset	-1 041 330	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	0 %
Muut toimintakulut	-45	0	0	0	0	0	0 %
TOIMINTAKULUT	-1 949 964	-1 615 000	-1 586 900	-1 586 900	-1 586 900	-1 586 900	-2 %
TOIMINTAKATE	-1 941 263	-1 615 000	-1 586 900	-1 586 900	-1 586 900	-1 586 900	-2 %

Vastuutoimielin:	35	PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Pelastusjohtaja	

Sitovuustaso:	190	Jokilaaksojen pelastuslaitos
----------------------	------------	-------------------------------------

VISIO

Turvallinen ja kriisinkestävä Jokilaaksojen alue – ennakoiden ja yhteistyössä

PALVELUAJATUS JA PERUSTEHTÄVÄT

Vision toteuttamiseksi pelastuslaitos tuottaa palvelunsa säädösten ja sopimusten mukaisesti laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti:

- ylläpitämällä pelastustoiminnan toimintavalmiutta kaikissa turvallisuustilanteissa erilaisia onnettomuus- ja uhkatilanteita varten,
- huolehtimalla aktiivisesti onnettomuuksien ennaltaehkäisytyöstä,
- toimimalla alueellaan valmiussuunnittelun ja varautumisen asiantuntijana sekä
- tuottamalla erillisiin sopimuksiin perustuen ensihoidon palveluja,
- tekemällä yhteistyötä alueen asukkaiden, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa

Palvelujen tuottamisen ja kehittämisen lähtökohtana on henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja kehittäminen Osaava Jokilaakso - mallin mukaisesti koko pelastustoimialueen hyväksi sekä joustavuuden säilyttäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Palvelut tuotetaan alueen sopimuspalokuntatoimintaa hyödyntäen ja tukien sekä eri yhteistyöverkostojen kanssa yhteistyössä.

Pelastuslaitos voi ottaa tehtäväkseen myös muita tehtäviä, jos lainsäädäntö mahdollistaa ja se on lakisääteisiä tehtäviä vaarantamatta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Pelastuslaitoksen strategiset tavoitteet

Pelastuslaitos parantaa alueensa turvallisuutta kaikissa oloissa - myös poikkeusoloissa - yhdessä muiden toimijoiden kanssa lähellä ihmistä:

- vähentämällä onnettomuuksia
- vastaamalla pelastustoiminnasta
- osallistumalla siviilivalmiuden ylläpitoon ja kehittämiseen
- rajoittamalla onnettomuuksien seurauksia kaikissa oloissa
- hyödyntämällä pelastustoimen valmiutta nykyistä laajemmin

Pelastuslaitoksen alueelliset tavoitteet 2025 ovat:

- pelastuslaitoksella on valmius vastata riskeihin omalla toimialallaan
- pelastuslaitos on siviilivalmiuden vahva yhteen sovittaja ja luotettu yhteistyökumppani

- palvelut on järjestetty laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
- jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta ja ympäröivästä turvallisuudesta
- pelastuslaitos kehittää aktiivisesti toimintatapojaan
- henkilöstö voi hyvin

Pelastuslaitoksen suorituskyvyn kannalta kriittisiä menestystekijöitä ovat:

- jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan ja alueen riskeistä
- pelastuslaitos kykenee riskit ja toimintaympäristö huomioiden tuottamaan säädösten, palvelusopimusten ja sopimusten edellyttämät palvelut kaikissa turvallisuustilanteissa
- pelastuslaitoksella on valmius vastata riskeihin omalla toimialallaan ja -alueellaan
  - o omin toimenpitein ja yhteistyöverkostojen avulla vaikutetaan alueen onnettomuusmääriin ja vahinkoihin
  - o henkilöstö voi hyvin on osaavaa, motivoitunutta ja riittävän toimintakykyistä
  - o varmistetaan riittävät taloudelliset resurssit palvelujen edellyttämän henkilöstön ja kaluston ylläpitoon sekä kehittämiseen
- pelastuslaitos on keskeinen asiantuntijataho ja yhteen sovittaja alueen valmiussuunnittelussa ja varautumisen yhteistyön kehittämisessä
- toimintoja kehitetään tukemaan alueen kriisihallintakykyä ja kriisijohtamista
- organisaatiokulttuuri, jota ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti, tukee tehokasta toimintaa
- lakisääteinen palvelutuotanto ja sopimusperusteinen ensihoitopalvelu tukevat arjessa toisiaan ja henkilöstön käytettävyyttä on mahdollisimman laajaa

TOIMINTASUUNNITELMA

Suomessa ollaan toteuttamassa pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen hallinnollista uudistusta. Uudet hyvinvointialueet aloittavat vuoden 2023 alusta. Uudistuksen yhteydessä kunnallinen pelastustoimi siirtyy osaksi hyvinvointialuetta, johon muodostetaan uudet pelastuslaitokset. Pohjois-Pohjanmaalla Jokilaaksojen ja Oulu-Koillismaan pelastuslaitosten pohjalle luodaan uusi pelastuslaitos. Pelastustoimen rahoitus muuttuu samalla valtiolta tulevaksi rahoitukseksi.

Ennen tulevaa uudistusta on valmisteilla myös erilaisia kansallisia ja alueellisia pelastustoimen sisällölliseen uudistamiseen tähtäviä hankkeita, joissa myös Jokilaaksojen pelastuslaitos on erikseen sovittavalla tavalla mukana.

Ensihoitopalvelu siirtyy liikkeenluovutuksella 1.1.2022 alkaen sairaanhoitopiiriin omaksi toiminnaksi. Eriksen laadittujen ensivastetoimintaa koskevien sopimusten mukaisesti pelastuslaitos tuottaa edelleen ensivastetoimintaa alueellaan.

Muita valtakunnallisia muutostekijöitä:

- Rakenteellisten uudistusten valmistelu ja toteutus tulee sitomaan vuonna 2022 merkittävällä tavalla pelastuslaitoksen henkilöresursseja, mikä on väistämättä pois muusta toiminnasta.

- Toimialan tietotekninen kehitys on nopeaa ja pelastuslaitoksen on oltava siinä mukana. Sisäministeriön rahoitusosuus on ratkaisevassa asemassa. Tietojärjestelmä uudistukset edellyttävät myös pelastuslaitokselta henkilöresursointia.

Toimintaympäristössä pelastustoimialueella tapahtuvat muutokset:

- Rahoituskanavan muutos vaikuttaa pelastuslaitoksen resursointiin ohjaten edelleen kehittämään tuottavuutta ja rajoittaen samalla taloudellisia mahdollisuuksia.
- Väestörakenne muuttuu, lähes kaikkien kuntien väkiluku vähenee.
- Alueen riskit keskittyvät mikä vaikuttaa palvelujen järjestämiseen sekä organisointiin.

Kuntakentässä pelastustoimialueella tapahtuvat muutokset:

- Kuntatalous ohjaa kehittämään tuottavuutta ja rajoittaa taloudellisia mahdollisuuksia.
- Väestörakenne muuttuu, lähes kaikkien kuntien väkiluku vähenee.
- Varautumisen ja valmiussuunnittelun osalta yhteistyön merkitys korostuu.
- Alueen riskit keskittyvät mikä vaikuttaa palvelujen järjestämiseen sekä organisointiin.

Muut muutokset:

- Toimintaympäristössä tapahtuu erilaisia muitakin muutoksia, joihin on kyettävä reagoimaan omassa toiminnassa.
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkostoyhteistyö tuo synergiaetuja.
- Elinkeinoelämän suurhankkeet vaikuttavat toimintaan, resurssitarpeisiin ja varautumisjärjestelyihin.

Merkittävimmät pelastuslaitoksen toiminnan painopisteet ovat:

Muut muutokset:

- Toimintaympäristössä tapahtuu erilaisia muutoksia, joihin on kyettävä reagoimaan omassa toiminnassa.
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkostoyhteistyö tuo synergiaetuja.
- Elinkeinoelämän suurhankkeet vaikuttavat toimintaan, resurssitarpeisiin ja varautumisjärjestelyihin.

Merkittävimmät pelastuslaitoksen toiminnan painopisteet ovat:

- Hyvinvointialuevalmisteluun osallistuminen käytettävissä olevilla resursseilla.
- Palosuojelurahaston avustaman sopimuspalokuntatoiminnan kehittämishankkeen edistäminen siihen varatuilla resursseilla. Tarvittaessa varaudutaan resursoimaan hankkeeseen lisää työaikaa.
- Palvelutuotannon laadun kehittäminen resurssien puitteissa kaikilla tulosalueilla.
- Alueellisen turvallisuustyön ja onnettomuuksien ehkäisyn yhteistyön kehittäminen.
- Pelastustoiminnan toimintavalmiuden kehittämisen jatkaminen.
- Oman varautumisen kehittäminen ja kuntien varautumisen tukeminen.
- Kehitetään pelastuslaitoksen viestintää.
- Henkilöstön toimintakyvyn ylläpitoa, työturvallisuutta ja rekrytointia kehitetään erikseen laadittavien toimenpiteiden keinoin.

Henkilöstön toimintakyky on kriittinen menestystekijä pelastustoiminnan tehtävissä. Toimintakykyä ja hyvinvointia edistetään hyvällä henkilöstöpolitiikalla, kannustamalla sekä ohjaamalla toimintakyvyn ylläpitoon.

Pelastuslaitoksen on kyettävä rekrytoimaan osaavaa ja toimintakykyistä henkilöstöä. Toimintaympäristö ja niukka taloustilanne edellyttävät erikoisosaamisen kehittämistä ja palvelutuotannon laadun, prosessien ja toimintojen kehittämistä.

Kaikkien kuntien alueella tärkeää toimintavalmiuden kannalta on riittävä ja toimintakykyinen sopimushenkilöstö. Edelleen pyritään panostamaan koko henkilöstön rekrytointiin, sopimuspalokuntien elinvoimaisuuteen ja henkilöstön toimintakykyisyyteen. Sopimuspalokuntien palokuntanuorisotyö on osoittautunut merkittäväksi rekrytointikanavaksi. Arvioidaan keinoja, joilla voidaan tukea alueen palokuntanuorisotyötä.

Tunnusluvut

Pelastustoiminnan ja ensihoidon tunnusluvut	TP2108	TP2019*	TP2020	TA2021	TAE2022
Pelastustoiminnan hälytystehtävät	2070	2163	2002	2000	2200
Ensivastetehtävät	930	1119	1047	900	900
Ensihoitotehtävät	30 325	28 329	27 571	29 000	0
YHT	33 325	31 611	30 620	31 900	3 100

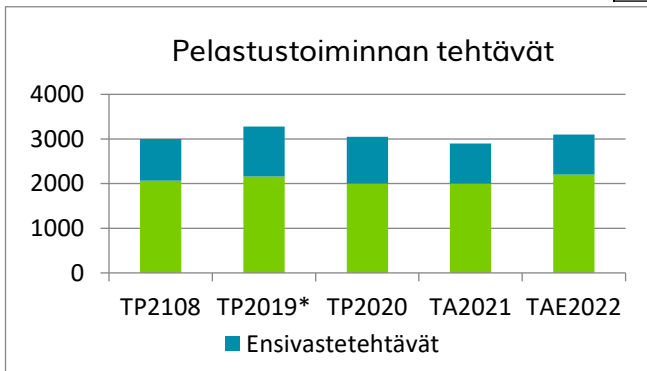
* Vuoden 2019 pelastustoiminnan tehtävätilastossa ensimmäisen kerran mukana yhteistoimintatehtävät (105 kpl) muille pelastuslaitosalueille

Toteutunut toimintavalmiusaika (*

* (1 ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika

* (1 tehokkaan pelastustoiminnan alkamisaika

TP2108	TP2019	TP2020	TA2021	TAE2022
81/83 %	84/85%	90/86 %	81/80%	85/84%

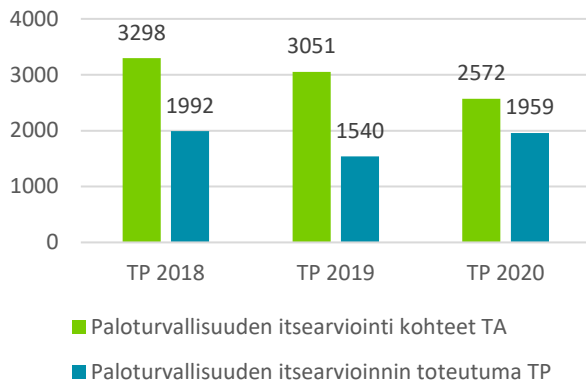

Riskienhallinnan tunnusluvut

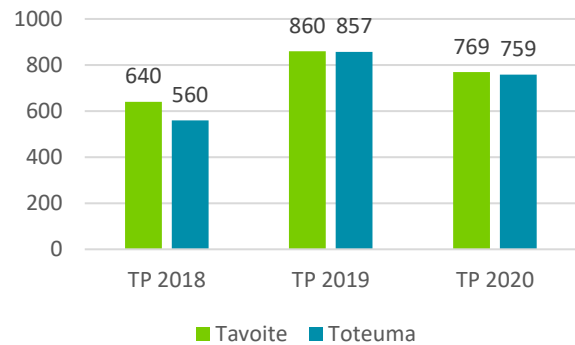
Valvontatoiminta	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TAE 2022
Yritys- ja laitoskohteiden yleiset palotarkastukset TA	640	860	769	766	* noin 750
Yritys- ja laitoskohteiden yleiset palotarkastukset TP	560	857	759		
Muu valvonta ja asiantuntijapalvelut (asiakirja, lausunnot, ylimääräiset palot.) T	465	558	786	570	* noin 650
Yritys- ja laitoskohteiden yleiset palotarkastukset % TP	88 %	99,75 %	98,82 %	100 %	
* Valvontakohteiden lukumäärä selviää valvontasuunnitelmasta marraskuussa					
Paloturvallisuuden itsearviointi kohteet TA	3298	3051	2572	2504	* noin 2800
Paloturvallisuuden itsearvioinnin toteutuma TP	1992	1540	1959	2103	
Paloturvallisuuden itsearvioinnin jälkivalvonta (omavalv.tot.vaikeuttaa)	4	55	43		
Paloturvallisuuden itsearvioinnin suoritus % TP	60 %	52,30 %	77,80 %	84,00 %	
Kaikki valvontasuoritukset yhteensä	3021	3010	3547		

* Valvontakohteiden lukumäärä selviää valvontasuunnitelmasta marraskuussa

Paloturvallisuuden itsearviointi

Yritys- ja laitoskohteiden valvontatoiminta

Turvallisuusviestintä

	TP2018	TP2019	TP 2020	TA 2021	TAE 2022
Turvallisuusviestintäsuunnitelman mukainen tavoite	Ryhmät 100%	Ryhmät noin 95%	Ryhmät noin 50%	Ryhmät 100% *	Ryhmät 100% *
Turvallisuuskoulutetut henkilöt TP	22 883	20 707	8568		
Turvallisuusviestinnän toteutuma väestöstä	19	17	7 %		
Sosiaalisen median kautta saatu turvallisuusviestinnän vaikutus			30694		

*turvallisuusviestintäsuunnitelmassa suunnitellut lapsi- ja nuorisokohderyhmät

Henkilöstö

	TP2108	TP2019	TP2020*	TA2021*	TAE2022*
Vakinainen henkilöstö	245	253	261	258	154

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
--	------------------	------------------	------------------	---------	---------	---------	-------------------------

35 Pelastuslaitoksen johtokunta

Myyntituotot	26 408 031	28 356 860	14 534 542	0	0	0	-49 %
Maksutuotot	385 852	383 000	30 000	0	0	0	-92 %
Tuet ja avustukset	393 623	113 000	415 920	0	0	0	268 %
Muut toimintatuotot	136 674	122 148	37 500	0	0	0	-69 %
TOIMINTATUOTOT	27 324 180	28 975 008	15 017 962	0	0	0	-48 %
Henkilöstökulut	-19 409 445	-20 965 295	-9 902 402	0	0	0	-53 %
Palvelujen ostot	-2 255 134	-2 109 451	-1 466 591	0	0	0	-30 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 913 174	-1 751 058	-932 572	0	0	0	-47 %
Avustukset	-78 203	-77 000	-102 000	0	0	0	32 %
Muut toimintakulut	-3 608 261	-4 072 204	-2 614 397	0	0	0	-36 %
TOIMINTAKULUT	-27 264 218	-28 975 008	-15 017 962	0	0	0	-48 %
TOIMINTAKATE	59 963	0	0	0	0	0	0 %

PELASTUSLAITOKSEN TULOSLASKELMA 2022
Liikevaihto

Myyntituotot	442 000
Kuntien maksusuudet	14 092 542
Maksutuotot	30 000
Tuet ja avustukset	415 920
Muut tuotot	37 500

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	-8 277 486
Henkilösivukulut	-1 624 916

Ostot tilikaudella

Avustukset	-102 000
Palvelujen ostot	-1 466 591
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-932 572

Muut kulut

Vuokrat	-2 544 897
Muut toimintakulut	-69 500

Poistot

-285 443

Liikeyli-/alijäämä

-285 443

Rahoitustulot ja -menot

Korkomenot	0
Korvaus jäännöspääomasta	0

Yli-/alijäämä ennen varauksia

-285 443

Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)

285 443

Tilikauden yli-/alijäämä

0,00

Vastuutoimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Sivistysjohtaja	

Sitovuustaso:	220	Yleissivistävät koulutuspalvelut
----------------------	------------	---

PALVELUAJATUS

Koulutuspalveluiden vastuualueeseen kuuluu kouluissa annettavan esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen sekä koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen Ylivieskan kaupungissa laadukkaalla, kustannustehokkaalla ja samalla hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja edistävällä tavalla.

Kasvatustavoitteina on kasvattaa oppilaista yhteistyökykyisiä, luovia, omiin kykyihinsä luottavia ja elämää sekä toisia ihmisiä kunnioittavia yhteiskunnan jäseniä. Tavoitteena on antaa oppilaille hyvään yleissivistykseen tarvittavat tiedot ja taidot sekä valmiudet jatko-opintoihin ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin tukien kotien kasvatusta.

TOIMINTASUUNNITELMA

Koulujen toimintakulttuurin ja pedagogiikan kehittämistä tuetaan jaetun johtajuuden avulla sekä koulun ja koulujen johtoryhmätyöllä. Osallistamisella halutaan vahvistaa yhteisön yhteisen osaamisen pedagogista ja sosiaalista varantoa. Tavoitteena on parantaa oppimistuloksia ja kouluhyvinvointia.

Oppimisen ja koulunkäynnin riittävän ja oikeanlaisen tuen varmistamiseksi kehitetään erilaisia työtapoja ja -muotoja – myös uudenlaisia. Opetuksen järjestäminen perustuu lähikouluperiaatteeseen myös tukea tarvitsevien oppilaiden osalta. Tarvittavan tuen järjestelyiden laadulliset ja määrälliset seikat huomioon ottaen periaatteesta voidaan poiketa.

Laajentunut oppivelvollisuus kattaa lukuvuodesta 2021-22 alkaen maksuttomat toisen asteen opinnot. Uudistus etenee vaiheittain ja oppivelvollisuuden laajentaminen koskee 2005 ja sen jälkeen syntyneitä. Ylivieskan kaupungilla on uusina velvoitteina kahdeksannelta luokalta alkavan tehostetun oppilaanohjauksen järjestäminen, valvontavastuu perusopetuksen päättävän saattamisesta toiselle asteelle, lukion opiskelijan oppivelvollisuuden valvontavastuu sekä kotikunnan vastuu ohjata ilman koulupaikkaa oleva nuori oppivelvollisuuskoulutuksen piiriin.

Harrastava Ylivieska-hanke on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston rahoittaman Suomen harrastemallin sovellus Ylivieskassa. Hankkeessa järjestetään säännöllisiä harrastekerhotunteja kaikilla kouluilla koulupäivän yhteyteen eri kumppaneiden ja koulun yhteistyönä. Mallia täydennetään opetushallituksen rahoittaman kerhotoiminnan kehittämishankkeen avulla.

Oppilasmäärä 20.9.	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Esiopetus	115	115	104	103	97	83
Vuosiluokat 1 - 6	1403	1403	1421	1417	1379	1361
Vuosiluokat 7 - 9	638	639	656	673	701	695
Peruskoululaiset	2041	2042	2077	2090	2080	2056
Peruskoulu ml esikoululaiset	2 156	2 157	2 181	2 193	2 177	2 139
Lukiolaiset (tutkintotavoitteiset)	306	320	293	303	323	323
Aineopiskelijat	16	20	15	10	10	10
yhdistelmätutkinnot	5	10	10	10	10	10
Lukio yhteensä	327	350	318	323	343	343

TA-TS ennusteissa ei mukana muualta muuttavia+eskariennusteet otettu ikäluokka jaettuna kahdella (koulut/päiväkodit)

Tehokkuus / Taloudellisuus

Opetusryhmien keskipöytä keskim.1-9 vsl)	18	18	18	18	17	17
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Käyttökustannukset € / oppilas

Peruskoulu, mukaan lukien esiopetus	9 008 €	10 177 €	10 986 €	10 971 €	11 188 €	11 529 €
Lukio	7 942 €	7 499 €	8 201 €	8 179 €	7 807 €	7 914 €

Kulut sis. Koulutuspalv. hallinnon osuuden. Vuodesta 2019 alkaen uudet ylläpito- ja pääomavuokrat.

Ateriakustannus € / oppilas	2,81 €	2,68 €	2,71 €	2,71 €	2,71 €	2,71 €
-----------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Toiminnan lajustiedot

Peruskoulujen lukumäärä	10	11	11	11	11	11
Lukioiden lukumäärä	1	1	1	1	1	1

Vakanssit 20.9.

<u>Opettajat / peruskoulu yhteensä</u>	165	172	180	180	180	180
Virat	151	169	173	173	173	173
Tuntiopettajat	14	3	7	7	7	7
<u>Opettajat / lukio yhteensä</u>	22	24	23	24	24	24
Virat	22	23	22	23	23	23
Tuntiopettajat	0	1	1	1	1	1
Opetusresurssit yhteensä	187	196	203	204	204	204
Koulujen muu henkilökunta	4	4	4	4	4	4
Koulunkäyntiavustajat (vak.toimet)	45	53	60	60	60	60
Koulunkäyntiavustajat (määräaikaiset)	49	37	39	39	39	39
Oppilashuolto - kuraattorit ja psykologit	6	6	6	0	0	0
Oppilashuolto - muut työntekijät (perhetyöntekijät)	3	5	6	6	6	6
Koulu/siv.toimen hallinto	4	4	4	4	4	4

Tilat

Koulut, lkm	11	12	12	12	12	12
-------------	----	----	----	----	----	----

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025 (ed.ta/ta2022)	Muutos-%
220 Yleissivistävät koulutuspalvelut							
Myyntituotot	677 668	653 460	726 434	726 434	726 434	726 434	11 %
Maksutuotot	119 785	182 500	182 500	182 500	182 500	182 500	0 %
Tuet ja avustukset	246 848	80 000	130 000	80 000	80 000	80 000	62 %
Muut toimintatuotot	126 541	16 400	13 266	13 266	13 266	13 266	-19 %
TOIMINTATUOTOT	1 170 842	932 360	1 052 200	1 002 200	1 002 200	1 002 200	13 %
Henkilöstökulut	-14 208 072	-15 315 600	-16 278 651	-16 383 591	-16 717 903	-17 058 177	6 %
Palvelujen ostot	-3 914 374	-3 892 963	-4 073 910	-4 554 222	-4 649 222	-4 649 222	5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-502 771	-683 750	-711 700	-711 000	-711 000	-711 000	4 %
Avustukset	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	0 %
Muut toimintakulut	-4 729 877	-5 600 082	-6 549 336	-6 547 736	-6 547 736	-6 547 736	17 %
TOIMINTAKULUT	-23 362 093	-25 499 395	-27 620 597	-28 203 549	-28 632 861	-28 973 135	8 %
TOIMINTAKATE	-22 191 252	-24 567 035	-26 568 397	-27 201 349	-27 630 661	-27 970 935	8 %

Vastuutoimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Varhaiskasvatuksen johtaja	
Sitovuustaso:	293	Varhaiskasvatuspalvelut

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Perhepäivähoito, päiväkotihoito ja esiopetus, palvelusetelit, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen hoidon tuen kuntalaisä, kotihoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha, avoin varhaiskasvatus / leikkikerhotoiminta sekä perhekeskus- / PerhePesä-toiminta.

Varhaiskasvatuspalveluissa tuetaan huoltajien kanssa yhteistyössä lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti pedagogiikkaa painottaen.

TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen lainsäädäntö uudistui 1.8.2021 alkaen seuraavasti: henkilöstömitoituksesta poikkeamisen osalta, henkilöstölle ilmoitusvelvollisuus epäkohdista, asiakasmaksulain tulorajojen ja sisärsalennuksen muutokset.

Varhaiskasvatusta koskevaan lainsäädäntöön on tulossa muutoksia seuraavasti: kolmiportainen tuki varhaiskasvatuksessa, perhevapaa-uudistus, jossa vaikutuksia mm. kotihoidon tukeen, asiakasmaksuihin. Lisäksi käynnissä oleva esiopetuskokeilu 5-vuotiaille lapsille vaikuttaa mahdollisesti tulevaan lainsäädäntöön.

Simonpuiston päiväkodin laajennus- ja peruskorjaushanke valmistui ja otettiin kokonaisuudessaan käyttöön 1.8.2021 alkavalla toimintakaudella, jolloin päiväkodissa on syksyyn 2020 verrattuna kolme uutta lapsiryhmää (+ 54 paikkaa). Simonpuiston rakentamishankkeen aikana tarvittiin tilapäisiä varhaiskasvatuspaikkoja, mm. Keskisen päiväkotia (toiminta päättyi keväällä 2020) ja yksityisiä tilapäisiä ryhmäperhepäivähoitokoteja, joiden toiminta päättyi kesällä 2021.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset 1.8.2021 alkaen pienentävät vuoden 2022 talousarviossa merkittävästi varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja ja lisäävät palvelusetelikustannuksia kunnan maksuosuuden lisääntymisen johdosta.

Joukahaisen päiväkodissa käynnistettiin esiopetuksessa olevien lasten tuen tarpeiden vuoksi kokeiluna ajalla 1.8.2021-31.7.2022 esiopetuksen pienryhmän (12 paikkaa) toiminta (oheismateriaali). Toimintamallin vakiinnuttamiseen on varauduttu budjetissa edelleen 1.8.2022 alkavalla toimintakaudella.

Hakalahden vuorohoitopäiväkodin johtajan ja varajohtajan työparityöskentelyyn varaudutaan lapsiryhmässä sijaisjärjestelyin (3 pv/viikko).

Ylivieskassa juurrutetaan PerhePesässä koronarajoitusten vähennyttä matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää ja perheiden hyvinvointia tukevaa perheiden kohtaamispaikkatoimintaa Kirkkotie 3:n

kiinteistössä. PerhePesät ovat ammatillisesti ohjattuja kohtaamispaikkoja perheille ja perheiden parissa toimiville tahoille. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin PerhePesällä on keskeinen rooli lapsiperheiden kohtaamispaikan toiminnassa ja verkostomaisessa perhekeskustoiminnassa.

Tuottavuusohjelma:

- KuntaMaiseman laatima varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys päivitettiin syksyllä 2021. Selvitys tuotti erilaisia skenaariota varhaiskasvatuksen palveluverkkotarpeista tuleville vuosille.
  - o KuntaMaiseman arvion mukaan ikäluokkien pienentyessä ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun vakiintumisen jälkeen palveluverkon sopeuttamista tullaan tarvitsemaan joko lyhyemmällä tai pidemmällä aikavälillä.
  - o Vuoden 2022 budjettiin sisällytetään edelleen palvelujen turvaamiseksi Huvikummun päiväkodin toiminta. Lisäksi Huvikummun päiväkodin sijainti on edullinen perheille, koska päiväkotiverkosto on painottunut toiselle puolelle kaupunkia.
- Yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa on 38,5 % päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa olevista lapsista. Yksityisten palveluiden prosenttiosuus on kansallisestikin tarkasteltuna korkea.
- Varhaiskasvatuskerhojen maksuttomuus osana palvelurakennemuutosta ja tuottavuusohjelmaa: Kokeilu toteutetaan ajalla 1.1.2021 -31.7.2022. Kokeilusta laaditaan vaikuttavuusarvio lasten, perheiden ja talouden näkökulmasta tarkasteltuna. (Siv.ltk.17.11.2020 §134)

Riskejä

- Varhaiskasvatuspalveluiden lisääntyvä tai vähentyvä tarve:
  - vuoden 2022 taloussuunnitelma ei sisällä varausta mahdolliseen lisääntyviin varhaiskasvatuspaikkojen tarpeisiin (talous-, toiminta- ja toimitilariski).
  - varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun pysähtyminen ja palveluiden piirissä olevan lapsimäärän väheneminen ikäluokkien pienentyessä.
  - Henkilöstön sijaistarve ja sijaismäärärahojen riittävyys (lakisääteinen henkilöstömitoitus)

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	Ta 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Talous						
Palveluiden piirissä oleva lapsi €/v	8 387 €	9 161 €	10 399 €	10 941 €	11 132 €	11 408 €
<ul style="list-style-type: none"> - Nettokustannusten nousuun vaikuttavia keskeisimpiä tekijöitä: asiakasmaksulainsäädännön muutokset ja vuodelle 2022 painottuneet Simonpuiston päiväkodin käyttökustannukset. - Yksikköhinnan nousuun (palveluiden piirissä oleva lapsi €/v) vaikuttavia keskeisimpiä tekijöitä: alle 3-vuotiaiden paikkatarpeiden lisääntyminen päiväkodeissa, vuorohoidon sekä varhaisen tai erityisen tuen tarpeiden lisääntyminen sekä kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrän väheneminen. 						

Palveluiden piirissä olevien lasten määrä keskimäärin /kk						
	TP 2020	TA 2021	Ta 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Päiväkotihoido (kunnalliset ja yksityiset palvelut)	639	688	685	685	685	685
josta yksityisten päiväkotien palvelusetelit	230	248	234	234	234	234
Perhe- ja ryhmäperhepäivähoito (kunnalliset ja yksityiset palvelut)	291	271	240	240	240	240
josta yksityisen perhepäivähoidon palvelusetelit	158	138	122	122	122	122
Päiväkotihoido ja perhepäivähoito yht. (sis. kunnalliset ja yksityiset palvelut)	930	959	925	925	925	925
Yksityisen hoidon tuki	<5	5	5	5	5	5
Kotihoidon tuki	247	250	230	230	230	230
Avoin varhaiskasvatus: - leikkikerhotoiminta	31	45	45	45	45	45
Yhteensä	1212	1259	1205	1205	1205	1205
Verkostoimainen perhekeskustoiminta ja PerhePesä (MLL)	Lähi-toiminta, kävijäkerrat: 86 lasta ja 61 aikuista. Etätoiminta, osallistujat: 34 lasta ja 31 aikuista.	n. 100 kävijäkerrtaa	Kävijäkerrat: 600 lapset + 380 aikuiset	Kävijäkerrat: 600 lapset + 380 aikuiset	Kävijäkerrat: 600 lapset + 380 aikuiset	Kävijäkerrat: 600 lapset + 380 aikuiset

Henkilöstö 31.12	TP 2020	TA 2021	Ta 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
vakinaisen, kokoaikainen	99					
vakinaisen, osa-aikainen	15					
sijaiset, kokoaikainen	3					
sijaiset, osa-aikainen	2					
tilapäiset, kokoaikainen	36					
tilapäiset, osa-aikainen	4					
Henkilöstötyövuodet (vakin.)		125,5	122,5	122,5	122,5	122,5
Henkilöstötyövuodet(määräaik,tilap.)		19,5	33,3	33,3	33,3	33,3

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025 (ed.ta/ta2022)	Muutos-%
222 Varhaiskasvatuspalvelut							
Myyntituotot	42 967	21 500	69 001	69 001	69 001	69 001	221 %
Maksutuotot	605 230	640 000	456 700	456 700	456 700	456 700	-29 %
Tuet ja avustukset	6 955	300	0	0	0	0	-100 %
Muut toimintatuotot	43 838	500	0	0	0	0	-100 %
TOIMINTATUOTOT	698 990	662 300	525 701	525 701	525 701	525 701	-21 %
Henkilöstökulut	-4 872 924	-5 925 327	-6 393 988	-6 546 787	-6 677 143	-6 810 105	8 %
Palvelujen ostot	-1 286 806	-1 369 567	-1 607 653	-2 107 653	-2 207 653	-2 407 653	17 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 946	-93 385	-84 199	-84 199	-84 199	-84 199	-10 %
Avustukset	-3 692 359	-3 864 500	-3 886 000	-3 886 000	-3 886 000	-3 886 000	1 %
Muut toimintakulut	-965 822	-944 174	-1 084 580	-1 084 580	-1 084 580	-1 084 580	15 %
TOIMINTAKULUT	-10 863 857	-12 196 953	-13 056 420	-13 709 219	-13 939 575	-14 272 537	7 %
TOIMINTAKATE	-10 164 867	-11 534 653	-12 530 719	-13 183 518	-13 413 874	-13 746 836	9 %

Vastuutoimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Nuorisopalvelujohtaja	

Sitovuustaso:	230	Nuorisopalvelut
----------------------	------------	------------------------

PALVELUAJATUS JA PERUSTEHTÄVÄT

Nuorisopalveluiden palveluajatuksena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, luoda palveluiden kautta hyvinvointia ja tukea nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Tavoitteena on tukea nuorten omaehtoista toimintaa, harrastamista, kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä, niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista sekä toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Tavoitteen toteutumisen lähtökohdina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, monialainen yhteistyö, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. Nuorilla tarkoitetaan nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiaita.

Nuorisotyö luo vahvaa pohjaa lasten ja nuorten osallisuudelle, viihtymiselle paikkakunnalla, yhteisöllisyydelle, kiinnittymiselle yhteiskuntaan sekä yhteisen tulevaisuuden rakentamiselle. Non-formaali oppiminen on keskiössä. Keskeiset nuorisopalveluiden osa-alueita ovat tilatoiminta, nuorisotoiminta tapahtumiseen ja leireineen, kouluissa tehtävä nuorisotyö, nuorten oman toiminnan tukeminen, nuorten kohtaaminen verkossa, sosiaalinen media, harrastusmahdollisuudet, nuorisolan ehkäisevä päihdetyö, nuorten vaikuttamismahdollisuudet, etsivä työ, Ohjaamopalvelut, sosiaalinen vahvistaminen, monialainen yhteistyö, monikulttuurinen ja kansainvälinen toiminta.

Tavoitteena on innovatiivinen, laadukas, tasapuolinen, nuoria tavoittava ja aktivoiva nuorisotoiminta. Toimintamme on nuorisolain sisältöjä vastaavaa sekä ajassa mukana pysyvää nuorisotyötä ja –politiikkaa. Toiminnassamme huomioimme hyvinvoinnin, turvallisuuden ja terveyden edistäminen. Henkilöstön työhyvinvointi ja osaamisen varmistaminen, nuorisotilojen ja välineiden hyvä ja ajantasainen kunto ovat olennainen osa nuorisopalvelujen toimintaperiaatteita.

TOIMINTASUUNNITELMA

Nuorisotyön ydin on laadukas, monipuolinen ja osallistava toiminta, joka tavoittaa laajasti nuoria aktivoiden heitä omaehtoiseen toimintaan. Nuorisotyö seuraa aikaa ja muuntautuu tarpeen mukaan. Sosiaalisen median ja verkkonuorisotyön käytännöt ovat työntekijöillä hallussa, mahdollistaen siirtymisen joustavasti lähipalveluista verkossa tapahtuvaan nuorisotyöhön. Kaikilla työntekijöillä on toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet. Työntekijät koulutautuvat ja seuraavat aikaa pysyen nuorten muuttuvan maailman mukana.

Keskeistä vuoden 2022 toiminnassa: loppuvuodesta tapahtuva muutto yhteiseen nuorisotaloon, jossa kaikki nuorisopalvelut löytyvät samasta osoitteesta. Ohjaamon moniammatillisen yhteistyöverkoston toiminnan vakiinnuttaminen yhdessä mm. Jelpiverkon yksilö- ja starttivalmennuksen, etsivän nuorisotyön ja kuntakoikeilun kanssa, Ohjaamossa toimii Kelan etäpiste nuorille. Jalkautuva ja liikkuva työ ovat osa niin perusnuorisotyötä kuin Ohjaamon palveluja. Koulunuorisotyön vahvistaminen sekä ala- että yläkouluilla. Liikennepuiston ja minigolfin toimintaa kehitetään luoden alueesta positiivinen, perheiden aktiivisessa käytössä oleva monipuolinen alue. Perusnuorisotyön pohjaa vahvistetaan tiiviillä yhteistyöllä muiden nuorten parissa

toimivien kanssa, tarvelähtöisesti kehitetään mm. kerhotoimintaa ja avointa talotoimintaa. Kehitetään uusia toimintamuotoja uuden tilan myötä.

Nuorten osallisuus on vahvaa, vaikuttamismahdollisuuksia on sekä nuorisovaltuuston, Lasten Parlamentin että verkkovaikuttamisen kautta. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on monipuolista työtä nuorten hyvinvoinnin ja heidän paikkakunnalla viihtymisen tueksi. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys ovat luonteva osa toimintaa. Tukea tarvitsevien nuorten kanssa työskentely on monipuolista, tavoittaen heikoimmassa asemassa olevat nuoret.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
0–28-vuotiaiden nuorten määrä	5718	5747	5660	5600	5580	5550
Nettomenot € / 0–28-vuotiaat (Suomen keskiarvo 103 €)	55,20	69,58	71,84	73,89	75,45	77,19
Nettomenot €/asukas	20,69	26,21	26,50	26,80	27,22	27,67
Henkilöstö	5	6,5	8	8	8	8
Hanketyöntekijä	3	1				

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
230 Nuorisopalvelut							
Myyntituotot	500	0	8 500	8 500	8 500	8 500	0 %
Maksutuotot	9 649	15 000	17 000	17 000	17 000	17 000	13 %
Tuet ja avustukset	193 010	274 000	117 000	117 000	117 000	117 000	-57 %
Muut toimintatuotot	7 328	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	0 %
TOIMINTATUOTOT	210 486	292 000	145 500	145 500	145 500	145 500	-50 %
Henkilöstökulut	-328 091	-427 254	-366 311	-373 428	-380 688	-388 093	-14 %
Palvelujen ostot	-47 807	-97 126	-59 977	-59 977	-59 977	-59 977	-38 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 835	-30 400	-26 400	-26 400	-26 400	-26 400	-13 %
Avustukset	0	-7 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-43 %
Muut toimintakulut	-114 420	-130 097	-95 432	-95 432	-95 432	-95 432	-27 %
TOIMINTAKULUT	-526 152	-691 877	-552 120	-559 237	-566 497	-573 902	-20 %
TOIMINTAKATE	-315 666	-399 877	-406 620	-413 737	-420 997	-428 402	2 %

Vastuutoimielin:	75	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Kirjastojohtaja	

Sitovuustaso:	225	Kirjastopalvelut
----------------------	------------	-------------------------

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Kirjasto on peruspalvelu sekä osa hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluja. Kirjasto tarjoaa pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa ja tukee tiedon hankintaa, monipuolista lukutaitoa sekä lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjaston tulee olla kaikkien saavutettavissa. Maksuttomat kirjasto- ja tietopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä, tukevat elinikäistä oppimista, edistävät kansalais- ja digitaitoja, tuottavat elämyksiä sekä lisäävät hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja monikulttuurisuutta.

Ylivieskan kirjaston palveluverkon muodostavat pääkirjasto, kirjastoauto, hakeutuva toiminta (siirtokokoelmat ja kotipalvelu) sekä verkkopalvelut. Kirjasto toimii tiiviissä yhteistyössä muiden kirjastojen, kaupungin toimialojen ja yhteisöjen kanssa.

Riittävä ammattitaitoinen henkilöstö sekä toimivat ja turvalliset tilat mahdollistavat asiakkaiden tarvitsemat kirjastopalvelut sekä niiden kehittämisen.

TOIMINTASUUNNITELMA

Ylivieskan kirjasto jatkaa suunnitelmallista yhteistyötä naapurikirjastojen kanssa tehokkaasti ja taloudellisesti. Vuonna 2021 toteutettiin alueen 14 kunnan kirjastojen yhdistyminen Joki-kirjastoiksi ja yhteistyötä tiivistetään tulevalle suunnittelukaudella. Yhteinen kirjastojärjestelmä ja verkkokirjasto sekä käytänteet lisäävät jo kirjastopalveluiden tasapuolista saatavuutta. Vuonna 2022 Joki-kirjastot toteuttavat koko toiminta-alueelle yhtenäiset aineiston seutukuljetukset, mikä lisää kokoelmien tehokasta käyttöä.

Kirjasto panostaa fyysisen aineiston ohella e-aineistoihin. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueellinen eKirjasto laajenee vuonna 2022 kattamaan myös Lapin kirjastot Pohjoisen eKirjastona. Tavoitteena on yhteistyöllä lisätä e-aineiston tarjontaa ja vastata kasvavaan kysyntään. Digitaalisia palveluja kehitetään ja niiden saavutettavuutta parannetaan. Kirjastossa on tarjolla digitukea sitä tarvitseville.

Tiloja tarjotaan oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan mahdollisuuksien mukaan. Tilojen ajanmukaistamista pyritään suunnittelukaudella viemään aktiivisesti eteenpäin.

Palvelut turvataan riittävällä ja ammattitaitoisella henkilöstöllä, jonka täydennyskoulutukseen panostetaan. Eläköityvien tehtäviin rekrytoidaan ammattitaitoista henkilöstöä ja tehtävänkuvia muokataan kehittyvien kirjastopalvelujen tarpeiden mukaan rutiinistyä asiantuntijatehtäviin.

Aukioloaikaa pyritään lisäämään tekniikkaa ja omatoimiratkaisuja hyödyntäen.

Kirjastokeikka-hanke kehittää kirjastoa yhteisöllisenä kohtaamispaikkana järjestämällä matalan kynnyksen maksuttomia kulttuuritapahtumia ja konsertteja. Suunnittelukaudella panostetaan muun muassa hankkeiden avulla lasten ja nuorten lukemisharrastuksen edistämiseen sekä nuorille ikäluokille suunnattuun oheistoimintaan.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Kirjojen uutuushankinta kpl / 1000 asukasta	337	400	400	400	400	400
Lainat / asukas Pohjois-Pohjanmaa 17,6 (2019)	16,7	19,2	19	19	19	19
Käyntiä / asukas Pohjois-Pohjanmaan 9,2 (2019)	5,4	7	8	9	9	9
Toimintakulut € / asukas Pohjois-Pohjanmaa 56,6 (2019)	53,2	56,2	55,5	56	56	56
Lainan hinta € / laina Pohjois-Pohjanmaa 3,2 (2019)	3,29	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Kirjastoaineistomääräraha %-käyttömenoista	15,2	17	14,4	15	16	17
E-aineistokulut € / asukas	0,84	0,75	0,75	0,82	0,9	1
E-aineiston lainaus / asukas	1,7	1	1,7	1,8	1,9	2
Poistot % kokoelmasta	4,7	6	6	7	7	8
Aukiolotunnit h / vuosi	3914	4900	5420	5420	5420	5420
Henkilöstön määrän kehitys	10	10	10	10	10	10

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
225 Kirjastopalvelut							
Tuet ja avustukset	37 400	22 000	3 000	3 000	3 000	3 000	-86 %
Muut toimintatuotot	10 336	13 500	13 500	13 500	13 500	13 500	0 %
TOIMINTATUOTOT	47 736	35 500	16 500	16 500	16 500	16 500	-54 %
Henkilöstökulut	-407 967	-437 327	-435 843	-443 861	-452 040	-460 382	0 %
Palvelujen ostot	-84 019	-103 950	-97 316	-97 316	-97 316	-97 316	-6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-136 825	-136 800	-136 100	-136 100	-136 100	-136 100	-1 %
Muut toimintakulut	-182 834	-177 698	-181 198	-181 198	-181 198	-181 198	2 %
TOIMINTAKULUT	-811 645	-855 775	-850 457	-858 475	-866 654	-874 996	-1 %
TOIMINTAKATE	-763 910	-820 275	-833 957	-841 975	-850 154	-858 496	2 %

Vastuutoimielin:	75	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Kulttuurijohtaja	
Sitovuustaso:	235	Kulttuuripalvelut

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Kulttuuritoiminta on osa kunnan hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluita. Kuntien lakisääteinen kulttuuritoiminta tukee ja edistää kulttuurielämää ja kulttuurikasvatusta, sen saavutettavuutta ja osallisuutta. Taivoitteina on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita taidenäyttelyiden, teatteriesitysten, konserttien ja erilaisten kulttuuritapahtumien merkeissä, jotka luovat elämyksiä sekä lisäävät sosiaalisuutta. Kulttuuritoiminta tukee moniarvoista taiteiden harjoittamista ja harrastamista, kolmannen sektorin sekä eri kulttuurijärjestöjen ja ammattitaitelijoiden toimintaa. Kulttuuritoiminta tekee tapahtumayhteistyötä eri toimijoiden kanssa paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Kulttuuri edistää hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Kulttuuritoimi vaalii kaupungin perinne- ja kulttuurihistoriaa huolehtien perinnehistoriallisista arvokohteista Helaalan Myllystä ja Puuhkalan kotiseutumuseosta. Kaupungin taidekokoelman ylläpito ja kotiseutuarkiston hoito kuuluvat kulttuuripalveluiden tehtäviin.

Kulttuuripalvelut koostuvat kokonaisuudesta: muu kulttuuritoimi, museotoimi, matkailu ja Kulttuurikeskus Akustiikan toiminta.

TOIMINTASUUNNITELMA

Ylivieskan kaupungin kulttuuripalveluiden keskeisenä toimintana on tehdä ja kehittää erilaisia taide- ja kulttuuritapahtumia itsenäisesti sekä yhteistyössä kaupunkiorganisaation eri hallintokuntien kuin ulkoisten kulttuuritapahtumia tuottavien tahojen kanssa. Kulttuuripalvelut ovat mukana alueellisissa kulttuuria ja taidetta kehittämissä hankkeissa mahdollisuuksiensa mukaan.

Kaupungin matkailua pyritään edistämään kulttuurisilla keinoilla. Kulttuuripalveluiden kesätoiminta keskittyy historiallisiin arvo- ja suojelukohteisiin, Puuhkalan kotiseutumuseolle ja Helaalan Myllylle sekä vapaa pääsyisiin toritapahtumiin. Museoiden toimintaa ja mahdollisuuksia kehitetään asiakaslähtöisellä otteella monipuolista ohjelma- ja palvelukokonaisuuksien sisältöjä. Perinne- ja kulttuurihistorian esille tuominen sekä kuntalaisten osallistaminen on kulttuuripalveluiden kesätoimintojen tärkein osa-alue. Yhteistyötoimintoja yhdistyksien ja järjestöjen sekä lukion teatteriakatemiaan kanssa kehitetään. Asiakkaita osallistetaan tapahtumasisältöjen ideointiin.

Alueellisen kulttuurikeskuksen Kulttuurikeskus Akustiikan toiminta kerää asiakkaita laajalta alueelta tapahtumiin toimintakausillaan, kevät- ja syyskaudella. Akustiikka on Ylivieskan kulttuurielämän ydin ja palvelutasoltaan erinomainen kokous-, koulutus-, taidenäyttely- ja konsertointipaikka. Kulttuurikeskus toimii

yhdistyessä taiteen harrastajien, järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa sekä ulkoisten toimijoiden kanssa. Yhteistyö Ylivieskan seudun musiikkiopiston ja Pohjois-Pohjanmaan Kesäyliopiston sekä kaupungin eri hallintokuntien kanssa on tiivistä kuin myös toiminta kulttuurikasvatuksellisissa asioissa perusopetuksen ja eri oppilaitosten kanssa.

Ylivieskan Kulttuurikeskus Akustiikka on vetovoimatekijä Ylivieskan kaupungille, jonka myötä kerrannaisvaikutukset ovat mittavat koko kaupunkikuvassa.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Kulttuuritoiminta						
Kulttuurikeskus Akustiikan palvelujen käyttäjämäärät	14.791	81.000	82.000	82.000	82.000	82.000
Akustiikan omakatteisuus %	16 %	35 %	35 %	35%	35%	35 %
Ilman pääomavuokraa	29 %	52%	52%	52%	52%	52%
Museotoiminta – perinnekulttuuri						
Puuhkalan museon, iltatorin ja Helaalan Myllyn kävijämäärä	Kohteet kiinni	8.000	8.000	8.000	10.000	10.000
Yleinen kulttuuritoimi	4.000	4.000	4.000	4.500	6.000	6.000
Henkilöstö						
Kulttuurikeskus Akustiikka, kotiseuturakisto, museotoimi, muu kulttuuritoimi	8	8	8,33	8,333	9,33	9,33

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
235 Kulttuuripalvelut							
Myyntituotot	40 981	75 700	96 489	96 489	96 489	96 489	27 %
Maksutuotot	32	0	0	0	0	0	0 %
Tuet ja avustukset	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000	0 %
Muut toimintatuotot	88 256	283 540	257 751	257 751	257 751	257 751	-9 %
TOIMINTATUOTOT	129 269	359 240	359 240	359 240	359 240	359 240	0 %
Henkilöstökulut	-254 445	-384 640	-400 584	-407 891	-415 345	-422 947	4 %
Palvelujen ostot	-87 779	-100 109	-95 490	-95 490	-95 490	-95 490	-5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 074	-75 600	-71 715	-71 715	-71 715	-71 715	-5 %
Avustukset	-4 500	-2 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	80 %
Muut toimintakulut	-477 064	-478 653	-474 988	-474 988	-474 988	-474 988	-1 %
TOIMINTAKULUT	-852 862	-1 041 502	-1 047 277	-1 054 584	-1 062 038	-1 069 640	1 %
TOIMINTAKATE	-723 593	-682 262	-688 037	-695 344	-702 798	-710 400	1 %

KULTTUURIPALVELUIDEN TULOSLASKELMA 2022

Liikevaihto	359 240
Myyntituotot	96 489
Vuokratuotot	63 000
Muut tuotot	199 751
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-332 659
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-56 082
Muut henkilösivukulut	-11 843
Ostot tilikaudella	
Palvelujen ostot	-95 490
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-71 715
Muut kulut	
Vuokrat	-457 752
Muut toimintakulut	-21 736
Poistot	-41 400
Liikeyli-/alijäämä	-729 437
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-729 437
Tilikauden yli-/alijäämä	-729 437
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, ei poistoja)	34,3
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, sis. poistot)	33,0

Vastuutoimielin:	65	MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Musiikkiopiston rehtori	
Sitovuustaso:	240	Musiikkiopiston toiminta

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Ylivieskan seudun musiikkiopisto on alueellinen taideoppilaitos, joka antaa musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta sekä tarjoaa kulttuurikasvatusta järjestämällä konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin edistämiseen ja kehittämiseen liittyvää toimintaa. Ylivieskan lisäksi toimialueeseen kuuluvat sopimuskunnat Alavieska, Kalajoki, Pyhäjoki, Reisjärvi ja Sievi.

TOIMINTASUUNNITELMA

Ylivieskan seudun musiikkiopisto on edelleen keskeinen ja näkyvä toimija kaikissa jäsenkunnissa. Toimintamme tunnetaan laadukkaasta opetuksesta ja innovatiivisuudesta. Huomioimme toiminnassamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mm. välittämällä musiikin kautta hyvinvointia eri ikäryhmille.

Koronapandemian helpottaessa haluamme vahvistaa yhteisöllisyyden kokemista ylläpitämällä luovaa toimintailmapiiiriä, joka kannustaa yhteistyöhön sekä oppilaitoksen sisällä että myös ulkopuolisten tahojen kanssa. Tuemme opettajien ja hallintohenkilöstön osaamista ja jaksamista ammatillisten koulutusten avulla. Kehitämme lukuvuoden 2019-2020 alussa käyttöön otetun Eepos-oppilaitoshallinto-ohjelman käyttöä ensisijaisena tiedotuskanavana oppilaille ja huoltajille.

Muokkaamme opetussuunnitelmaa käytännön kokemusten pohjalta. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että oppilaat sitoutuvat suorittamaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän kokonaisuudessaan.

Oikea-aikaisella rekrytoinnilla turvaamme laadukkaan opetuksen jatkossakin. Pidämme huolta opetustilojen turvallisuudesta ja pyrimme lisäämään kestäväen kehityksen periaatteiden noudattamista.

Ylivieskan kaupungin arvioitu osuus nettomenoista vuodelle 2022 on 219 711 euroa. Musiikin perus- ja opistotason oppilaita Ylivieskassa on 150, viikkotuntimäärä 209.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Tuntimäärät à 45 min.						
- vuodessa (35 viikkoa)	16 044	18 060	18 130	18 130	18 130	18 130
- viikossa	486	516	518	518	518	518
Oppilasmäärä yhteensä	713	714	714	714	714	714
- musiikin perus- ja syventävät opinnot	379	379	379	379	379	379
- varhaisiän musiikkikasvatus (musiikkileikkikoulu ja valmennusryhmät)	334	335	335	335	335	335
Todistukset	9	25	25	25	25	25
suorituksia/opettaja	1	1	1	1	1	1
Bruttomenot						
euroa/tunti	86 €	83 €	84 €	85 €	87 €	88 €
euroa/oppilas	1 932 €	2 098 €	2 128 €	2 163 €	2 198 €	2 233 €
Viikkotunnin hinta vuodessa	867 €	1 045 €	1 051 €	1 098 €	1 147 €	1 196 €
Henkilöstö	28	28	28	28	28	28

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
240 Musiikkiopiston toiminta							
Myyntituotot	252 320	327 800	331 800	347 800	362 700	377 900	1 %
Maksutuotot	172 772	204 000	204 000	204 000	204 000	204 000	0 %
Tuet ja avustukset	27 500	0	0	0	0	0	0 %
Muut toimintatuotot	12 334	10 700	10 700	10 700	10 700	10 700	0 %
TOIMINTATUOTOT	464 926	542 500	546 500	562 500	577 400	592 600	1 %
Henkilöstökulut	-1 092 352	-1 229 921	-1 251 224	-1 275 673	-1 300 611	-1 326 048	2 %
Palvelujen ostot	-136 274	-177 036	-175 139	-175 139	-175 139	-175 139	-1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 444	-12 000	-12 600	-12 600	-12 600	-12 600	5 %
Avustukset	-325	0	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut	-120 141	-78 800	-80 728	-80 728	-80 728	-80 728	2 %
TOIMINTAKULUT	-1 377 537	-1 497 757	-1 519 691	-1 544 140	-1 569 078	-1 594 515	1 %
TOIMINTAKATE	-912 611	-955 257	-973 191	-981 640	-991 678	-1 001 915	2 %

Vastuutoimielin:	70	KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Kansalaisopiston rehtori ja apulaisrehtori	

Sitovuustaso:	245	Kansalaisopiston toiminta
----------------------	------------	----------------------------------

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi ja työelämän tarpeisiin. Kansalaisopiston tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaa sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopisto-oppinnoissa korostuvat omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön arvojen ja ihanteiden pohjalta. Koulutuksessa painottuvat kielet, taide- ja taitoaineet, tietotekniikka ja terveyttä ja hyvinvointia edistävät aineet. Opisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin koulutusta maahanmuuttajille. Lisäksi opisto järjestää lapsille ja nuorille musiikin opetusta sekä kuvataiteen, teatteri-ilmaisun, sanataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti. Kansalaisopisto voi järjestää myös koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Toiminta-alueena ovat Ylivieskan kaupunki sekä Alavieskan ja Sievin kunnat.

TOIMINTASUUNNITELMA

Kansalaisopiston toimenpiteiden pohjana on Ylivieska - Kasvun kaupunki -strategiasta osiot Koulutuksesta osaamista ja Palveluista hyvinvointia.

Toiminnan painopiste on alueen asukkaiden tarpeista lähtevä laadukas ja monipuolinen opetus ja tavoitteena on turvata toiminta-alueen asukkaille mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen ja sen avulla lisätä ja ylläpitää kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta. Kuntalaiskuuleminen, yhteistyö eri hallintokuntien ja laajan sidosryhmäverkoston kanssa ovat tärkeitä opetustoiminnan kehittämistyössä ja kurssisuunnittelussa.

Laadukkaan opetuksen varmistamiseksi kansalaisopistolla tulee olla riittävät henkilöstö- ja talousresurssit, asianmukaiset opetustilat ja välineet toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Koronapandemian selättämisen jälkeen henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeää samoin kuin henkilöstön täydennyskoulutus. Viikoittaisten henkilöstöpalavereiden tavoitteena on kehittää avointa ja osallistavaa päätöksentekoa ja lisätä työhyvinvointia. Edelleenkin tärkeä tavoite on saada oppilaitokselle käyttöön Kaisaniemen koulun sali klo 16.00 jälkeen. Asia, mikä helpottaisi merkittävästi opiston kurssisuunnitteluun käytettävää työaikaa.

Covid-19 pandemian seurauksena joudumme käynnistämään milteipä alusta varsin monta oppiainetta liki 1,5 vuoden poikkeusajan jälkeen. Varsinaisen opetustoiminnan lisäksi vaikutamme merkittävästi paikallis-kulttuurin ylläpitämiseen, monipuolistamme alueen kulttuurielämää ja lisäämme kuntalaisten yhteisöllisyyttä.

Osaamisperusteisuuden myötä opiskelijoiden osaamisen näkyväksi saattaminen ja opintosuoritusten vaiheittainen siirtäminen Koski-tietovarantoon tulee olemaan iso kehittämiskohde ja se tulee vaatimaan henkilöstön koulutusta ja työntekijäresursseja vuosina 2022–2025.

Suunnitelmavuosina tulee varautua henkilöstön eläköitymisestä aiheutuviin muutoksiin.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	TP 2020	TA 2021
Opetustunnit	8 094	9 540	9 230	9 760	9 980	10 080
Opiskelijamäärä	2 558	3 200	2 700	3 370	3 420	3 490
Toimipaikkojen määrä	74	60	60	60	60	60
Kustannukset €/t	97,89	102,67	107,23	102,78	101,88	102,26
Kustannukset €/opiskelija	309,73	306,08	366,57	297,68	297,33	295,36
Tuloilla katettu %	29,58	29,22	28,92	28,54	28,15	27,77
Opintomaksuilla katettu, %	15,05	21,10	20,90	20,62	20,33	20,06
Henkilöstö (sivutoimisia tuntiopettajia n. 170 / v)	5,5	6,5	7	7,5	7,5	7,5

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
245 Kansalaisopiston toiminta							
Myyntituotot	38 483	78 620	78 400	78 400	78 400	78 400	0 %
Maksutuotot	113 825	206 655	206 825	206 825	206 825	206 825	0 %
Tuet ja avustukset	37 143	0	0	0	0	0	0 %
Muut toimintatuotot	2 593	1 000	1 050	1 050	1 050	1 050	5 %
TOIMINTATUOTOT	192 044	286 275	286 275	286 275	286 275	286 275	0 %
Henkilöstökulut	-521 835	-684 120	-702 022	-718 629	-732 317	-746 278	3 %
Palvelujen ostot	-108 686	-128 924	-118 040	-118 040	-118 040	-118 040	-8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 334	-8 320	-5 945	-6 200	-6 200	-6 200	-29 %
Muut toimintakulut	-154 434	-158 110	-163 730	-160 305	-160 305	-160 305	4 %
TOIMINTAKULUT	-792 289	-979 474	-989 737	-1 003 174	-1 016 862	-1 030 823	1 %
TOIMINTAKATE	-600 245	-693 199	-703 462	-716 899	-730 587	-744 548	1 %

Vastuutoimielin:	75	HYVIVOINTILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Hyvinvointijohtaja	

Sitovuustaso:	250	Liikuntapalvelut
---------------	-----	------------------

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Ylivieskan kaupungin liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen
- tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- ylläpitämällä liikuntapaikkoja

Liikunnalla on merkittävä myönteinen vaikutus kaupungin väestön kokonaisvaltaiselle terveydelle ja hyvinvoinnille sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon. Aktiivinen seuratoiminta yhdessä liikuntapalveluiden kanssa lisäävät Ylivieskan kaupunkiin elinvoimaisuutta. Liikkumattomuus on yhteiskunnallinen haaste, joka aiheuttaa merkittäviä kustannuksia vuosittain. Liikuntapalvelut pyrkivät edistämään liikunnan aikaansaamista terveyshyötyjä ja samalla parantamaan kaupunkilaisten arjessa jaksamista, kunnan ylläpitämistä ja tarjoamaan elämyksellisiä hetkiä. Tämä vaatii tiivistä yhteistyötä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Ylivieskan liikuntapalveluiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille liikuntamahdollisuudet yhdenvertaisuus-, tasa-arvo ja liikuntalain puitteissa asukkaitaan kuullen liikuntaa koskevissa päätöksissä, sillä liikunnalla on keskeinen rooli kuntalaisten harrastustoiminnassa sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Hyvinvoivat ja aktiiviset kuntalaiset ovat kunnan kivijalka.

TOIMINTASUUNNITELMA

Liikuntaneuvonnan palveluketjua ollaan kehittämässä ja jalkauttamassa käytäntöön. Koronapandemia on heikentänyt Peruspalvelukuntayhtymä Kallion resursseja olla mukana kehittämässä toimintaa. Jatkuvuuden ja käytännön toiminnan jalkauttamisen kannalta on tärkeää saada luotua toimiva yhteys terveystalouteen. Liikuntaneuvonnan aloittaminen ajoittuu syksyyn 2021 ja sen on tarkoitus olla osana liikuntapalveluiden päivittäistä toimintaa.

Liikuntapaikkarakentaminen on mahdollistanut yhä laajemmat ja monipuolisemmat sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuudet liikunnan harrastamiseen. Tämä puolestaan luo mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi sekä liikuntapalveluiden että muiden liikuntaa ja hyvinvointia toteuttavien tahojen toimesta. Liikuntapalveluiden toiminnan kehittymisen suunta monipuolisemmaksi on luonut erilaisia matalan kynnyksen ryhmien ja tapahtumia sekä erityisryhmät huomioivaa palveluntarjontaa. Palveluiden kehittämistä tehdään osallistamalla asukkaita sekä kuulemalla palautetta nykyisestä palveluntarjonnasta.

Liikuntapalveluiden henkilökunnan hyvinvoinnista huolehditaan. Työn tekemisen pitää olla terveellistä, turvallista, mielekästä ja hallittavaa (Työterveyslaitos). Työntekijöillä on mahdollisuus vaikuttaa työn sisältöön ja sen toteuttamiseen. Työntekijän vahvuudet huomioidaan sekä työntekijää kannustetaan ja innostetaan. Avoimeen työilmapiiriin panostetaan ja sen merkitystä työn mielekkyydelle korostetaan. Työtehokkuuteen kiinnitetään huomiota ja uusi toimintamalleja kehitetään tarvittaessa. Terveelliseen elämäntapaan ja hyvinvointia tukevaan toimintaan kannustetaan.

Hyvinvointipalveluiden uudelleenorganisoinnin seurauksena yhteistyötä kulttuuri- ja kirjastopalveluiden kanssa tiivistetään. Yhteiset tapahtumat ja hankkeet hyvinvointipalveluiden sisällä tulevat lisääntymään ja täten parantamaan kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävää palveluntarjontaa.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Uimahallin kävijämäärä	41 178	35 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Keilahallin ratatunnit	4 940	5 000	8 500	8 500	8 500	8 500
Liikuntasalin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-31.5	41,8 %	60 %	70 %	70 %	70 %	70 %
Tennishallin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-31.5.	43 %	45 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Jäähallin käyttöaste (Iltatunnit 1.1.-huhti, elo-31.12)	70,4 %	70 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Erityisryhmien tilaisuudet	288	300	600	600	600	600
Liikuntapalveluiden nettomenot €/asukas	139	139	138	138	138	138
Henkilöstö	13,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
250 Liikuntapalvelut							
Myyntituotot	447 467	713 240	743 480	738 180	738 180	738 180	4 %
Maksutuotot	1 573	0	0	0	0	0	0 %
Tuet ja avustukset	26 274	37 500	23 600	23 600	23 600	23 600	-37 %
Muut toimintatuotot	29 703	43 140	45 140	45 140	45 140	45 140	5 %
TOIMINTATUOTOT	505 016	793 880	812 220	806 920	806 920	806 920	2 %
Henkilöstökulut	-574 925	-716 257	-683 478	-706 864	-719 799	-732 992	-5 %
Palvelujen ostot	-324 945	-431 126	-417 575	-413 075	-413 075	-413 075	-3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-77 964	-114 300	-112 292	-112 800	-112 800	-112 800	-2 %
Avustukset	-54 259	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	0 %
Muut toimintakulut	-1 597 553	-1 622 600	-1 642 398	-1 553 848	-1 553 848	-1 553 848	1 %
TOIMINTAKULUT	-2 629 645	-2 954 283	-2 925 743	-2 856 587	-2 869 522	-2 882 715	-1 %
TOIMINTAKATE	-2 124 628	-2 160 403	-2 113 523	-2 049 667	-2 062 602	-2 075 795	-2 %

LIIKUNTAPALVELUT TULOSLASKELMA 2022	
Liikevaihto	812 220
Myyntituotot	743 480
Vuokratuotot	28 840
Muut tuotot	39 900
Henkilöstökulut	
Henkilöstökulut	-683 478
Ostot tilikaudella	
Palvelujen ostot	-417 575
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-112 292
Avustukset	
Avustukset yhteisöille	-70 000
Muut kulut	
Vuokrat	-1 637 098
Muut toimintakulut	-5 300
Poistot	-509 829
Liikeyli-/alijäämä	-2 623 352
Rahoitustulot ja -menot	
Korkomenot	0
Korvaus jäännöspääomasta	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-2 623 352
Varausten muutos	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 623 352
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, ei poistoja)	27,76
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, sis. poistot)	23,64

Vastuutoimielin:	80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Tekninen johtaja	

Sitovuustaso:	255	Tekniset palvelut
----------------------	------------	--------------------------

PALVELUAJATUS

Tekniset palvelut turvaa osaltaan hyvinvoinnin perustan ja luo ihmisille ja yrityksille edellytykset menestymiseen ja viihtymiseen Ylivieskassa. Teknisten palveluiden keskeisiä tehtäviä ovat kaupunkirakenteen kehittäminen sekä liikenneväylien ja muun kunnallistekniikan sekä puistojen ja liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito. Toimiala huolehtii kaupungin rakennusten rakennuttamisesta ja ylläpidosta, kaupungin puhdistus- ja ruokapalveluista, kaupunkiympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä, turvallisuudesta ja kaa-voituksesta sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

TOIMINTASUUNNITELMA

Teknisten palveluiden hallinto

Teknisten palveluiden hallinto tuottaa teknisten palveluiden lautakunnan ja palvelukeskuksen yleis- ja taloushallinto sekä tuki- ja asiakaspalvelutehtäviä. Yksikkö huolehtii osaltaan toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä, ohjaa ja valvoo toimialan suunnittelua ja toteutusta sekä seuraa toiminnan tuloksia ja huolehtii yhteistyöstä.

Kaupunki kehittää digitalisaatiota ja siirtyy esimerkiksi sähköiseen arkistointiin, joka muuttaa myös teknisen palvelukeskuksen työtapoja, mutta helpottaa tulevaisuudessa asiakirjojen hallintaa. Talouden seurantaan käytetään erilaisia raportteja ja talouden toteutumista vertaillaan muihin kuntiin maisemamallin avulla.

Vakinaista henkilökuntaa on 3

Kuntatekniikan palvelut

Kuntatekniikan palvelut tuottaa palveluja kadunpidon ja kaupunkiympäristön elinkaaren eri vaiheisiin huomioiden Hinku-hankkeen antamat mahdollisuudet asukkaiden liikkumiseen koko kaupungin alueella sekä pyöräilykaupunki-imagon vahvistamisen. Kuntatekniikan palvelut turvaa osaltaan elinvoimainvestointien ja -hankkeiden toteutumista.

Vuoden 2022 suurimpia investointeja ovat Taanilan alueen liikennejärjestelyt ja keskustan liikennejärjestelyt

Kuntatekniikan palvelut jatkaa toimintavuonna Kurulan asuinalueen kunnallistekniikan rakentamista. Hulevesiviemäröinnin rakentamista sekä katujen parantamista jatketaan Toivonpuistossa

Liikenneturvallisuuteen kokonaisuutena kiinnitetään erityistä huomiota.

Leikkipuistojen turvallisuutta parannetaan kunnostamalla ja uusimalla leikkivälineitä. Yleisten alueiden hoidossa ja kehittämisessä huomioidaan kaupungin viihtyisyys ja vetovoimaisuus, tulevan vuoden kehittämiskohde on Hamarin uimaranta-alue.

Työllistämiprojektin tehtäviä ohjataan yksikön kautta.

Vakinaista henkilökuntaa on 10.

Tilapalvelut

Tilapalvelut rakennuttaa, ylläpitää ja vuokraa kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tiloja, jotka ovat käytettävyyden ja kustannukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja monikäyttöisiä. Viime vuosien suurimmat investoinnit Kaisaniemen koulu ja Taanilan koulu ovat valmistuneet, tosin Kaisaniemen koulun pihatyöt kokonaisuudessaan valmistuvat kesällä 2022.

Vähäkankaan koululla on siirtorakennus käytössä. Vähäkankaan koulun suunnittelua jatketaan toimintavuonna.

Tilapalvelut valmistautuu hyvinvointialueen aiheuttamiin muutoksiin.

Vakinaista henkilökuntaa on 9,5.

Maankäyttöpalvelut

Maankäytön toiminnan tavoitteena on kaupunkistrategiaa tukevien maapoliittisten tavoitteiden toteuttaminen kaavoituksessa ja raakamaan hankinnassa sekä tonttien luovuttamisessa Ylivieskan kaupungin maapoliittisen ohjelman mukaisesti.

Maankäytölle laaditaan vuosittain toteuttamisohjelma. Raakamaata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisilla kaupoilla. Tarvittaessa käytetään maankäyttö- ja rakennuslain mahdollisuuksia asemakaavojen toteutumisen varmistamiseen. Vuosittainen tonttivarantotavoite on 30 - 40 asuintonttia ja 5 - 10 liike- ja teollisuustonttia.

Asemakaavoituksella turvataan tonttien riittävyys asumiseen ja yrittämiseen. Alueita kehitetään ja eheytetään hankekaavoilla vastaamaan muuttuneita tarpeita.

Suunnitelmakaudella eteneviä merkittäviä asemakaavahankkeita on sekä Koskipuhdon että Toivon-puiston kaupunginosissa. Hamarin myllyn ympäristön, Hamarinpuhdon sekä Rantavainion asemakaavat ja asemakaavan muutokset sijoittuvat keskustan itäpuolelle Kalajoen etelärannalle. Keskustan lounaisreunalla radan pohjoispuolella etenee Salmiperän II-vaiheen asemakaava.

Pajukosken tuulivoimapuiston toisen vaiheen YVA-selvitys ja osayleiskaavoitus etenee. Koiranevan sekä Vasaman tuulivoimayleiskaavahankkeiden yleiskaavatyö aloitetaan. Tavoitteena suunnitelmakaudella on myös tiiviiden kyläalueiden osayleiskaavojen päivittäminen.

Kaavahankkeet kuvataan tarkemmin vuosittaisessa kaavoituskatsauksessa. Asemakaavoitus tehdään omana työnä. Selvityksissä käytetään konsulttipalveluja tarpeen mukaan.

Paikkatiedon rajapintapalveluiden kehittämistä jatketaan aineistoja parantamalla ja uusia aineistoja julkaisemalla. Mittauspalveluissa keskitytään uudisrakentamiseen liittyvien maastotöiden lisäksi täydennyskartoituksiin, sekä tonttijakojen ja lohkomistoimitusten maastotöihin. Mittauspalveluita myydään kuntiin yhteistyösopimuksien mukaisesti.

Metsien hoidossa ja hakkuissa noudatetaan vuosittain metsäsuunnitelmaa. Myyntiin tulevien tonttien puus-toa raivataan ennakoivasti.

Vakinaista henkilökuntaa on 8.

Puhdistus- ja ruokapalvelut

Puhdistus- ja ruokapalvelut tuottaa teknisesti ja toiminnallisesti laadukkaita palveluja asiakkaille.

Puhdistuspalveluilla luodaan ja ylläpidetään rakennusten arvoa ja kuntoa ja osaltaan vaikutetaan siihen, että tilat ovat käyttäjilleen terveelliset, turvalliset ja miellyttävät. Tavoitteena on taloudellinen ja tarkoituk-senmukainen puhtaustaso erityyppisissä rakennuksissa. Keskeisimmät tehtävät ovat ylläpito- ja perussii-vouspalvelut. Palvelun laadun tulee vastata tilojen käyttötarkoitusta ja siellä olevan toiminnan vaatimaa puhtaus- ja hygieniatasoa. Siivottavia kohteita ovat mm. koulut, päiväkodit, virastot, kirjasto ja Peruspalve-lukuntayhtymä Kallion käyttämät tilat, kuten terveyskeskus ja palvelutalot. Siivottavaa pinta-alaa on n. 51 700 m².

Ruokapalveluiden toiminta-ajatuksena on laadukkaiden, ravitsemuksellisesti täysipainoisten ja asiakkaiden hyvinvointia edistävien aterioiden tuottaminen. Ruuanvalmistuskeittiöitä on kaksi; Keittiö Vilja ja terveys-keskuksen keittiö. Keittiö Viljassa tehdään ateriat kouluille, varhaiskasvatukseen, palvelutaloihin, ateriat ko-tipalveluasiakkaille ja työpaikkalounaat. Vieskan keittiön toiminta jatkuu ennallaan. Keittiöt valmistavat päi-vän kaikkia aterioita asiakkaiden tarpeiden mukaan. Aterioita valmistetaan vuodessa n. 1 114 000 kpl. Kou-luilla palvelukeittiöitä on 11 ja varhaiskasvatuksessa 4.

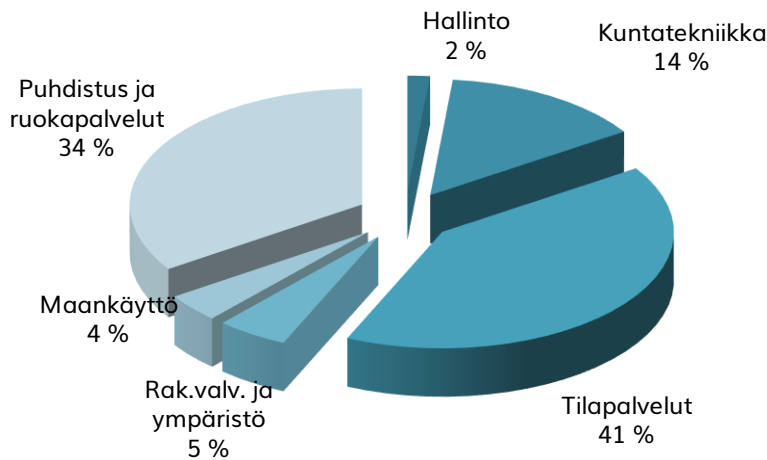
Henkilökuntaa on henkilötyövuosina 84, joista tällä hetkellä vakinaisia 71.

Sote- ja maakuntauudistustyötä jatketaan talousarviovuonna 2022. Ylivieskassa soteaterioita valmiste-taan n. 315 000 kpl, eli n. 30 % valmistetuista aterioista.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Tekniset palvelut						
- kustannukset €/as	971	1 100	1030	980	980	980
- henkilöstö	118	117	107,5	115	115	115
Kuntatekniikka						
Liikenneväylät						
- kustannukset (€/as)	63	66	68	68	68	68
Katujen rakentaminen (m)	357	1 000	500	500	1000	1 000
Yksityisteiden hoito (€/as)	5	11	11	11	11	11
Maankäyttö						
Kaavoitus						
-kustannukset (€/as)	14,6	14	15	14	14	14
Tontit (kpl)						
-asuinrakentaminen (myydyt)	12	20	20	20	20	20
- asuinrakentaminen (vuokratut)		4	6	6	6	6
-liike- ja teollisuus (kpl)	4	5	4	4	5	5
Kiinteistö- ja mitt.palvelut						
-kustannukset (€/as)	27	27	26	26	26	26
Puhdistus - ja ruokapalvelut						
Puhdistuspalvelut:						
-kustannukset (€/m ² /kk)	2,77	3,1	3,47	3,47	3,47	3,47
-kustannukset (€/as)	124	147	141	140	140	140
Ruokapalvelut:						
-aterian keskihinta (€)	2,81	3,07	3,23	3,23	3,23	3,23
Tilapalvelut						
- kustannukset (€/as)	424	450	443	445	445	445
Energian kulutus						
-kwh/m ²	252	250	250	250	250	250

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025 (ed.ta/ta2022)	Muutos-%
255 Tekniset palvelut							
Myyntituotot	4 555 128	4 528 840	4 533 240	4 377 240	4 377 240	4 377 240	0 %
Maksutuotot	682 728	390 550	255 100	255 100	255 100	255 100	-35 %
Tuet ja avustukset	15 098	20 000	0	0	0	0	-100 %
Muut toimintatuotot	10 368 072	8 415 678	8 281 223	8 280 223	8 280 223	8 280 223	-2 %
TOIMINTATUOTOT	15 621 026	13 355 068	13 069 563	12 912 563	12 912 563	12 912 563	-2 %
Valmistus omaan käyttöön	548 701	427 700	127 200	127 200	127 200	127 200	-70 %
Henkilöstökulut	-4 792 429	-5 814 184	-5 713 121	-5 889 337	-5 994 616	-6 086 326	-2 %
Palvelujen ostot	-2 577 988	-3 267 345	-3 774 863	-4 372 863	-4 372 863	-4 472 863	16 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 619 085	-4 400 899	-4 161 420	-4 145 620	-4 145 620	-4 145 620	-5 %
Avustukset	-15 624	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	0 %
Muut toimintakulut	-3 293 674	-2 632 717	-1 980 217	-1 980 217	-1 980 217	-1 980 217	-25 %
TOIMINTAKULUT	-14 298 799	-16 125 145	-15 639 621	-16 398 037	-16 503 316	-16 695 026	-3 %
TOIMINTAKATE	1 870 928	-2 342 377	-2 442 858	-3 358 274	-3 463 553	-3 655 263	4 %

Teknisten palveluiden kustannusten jakautuminen

Vastuutoimielin:	80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Tekninen johtaja	

Sitovuustaso:	260	Viemärlaitos
----------------------	------------	---------------------

PALVELUAJATUS

Viemärlaitos huolehtii jätevesien keräilystä ja poisjohtamisesta.

TOIMINTASUUNNITELMA

Uutta viemäriverkostoa rakennetaan asemakaavan laajentumisen ja kaupunkikehityksen mukaisesti. Vanhaa viemäriverkostoa saneerataan vuotovesien vähentämiseksi koko verkoston alueella.

Haja-asutusalueen viemärintihankkeita on edistetty siten, että esim. Niemelänkylällä on laadittu yleissuunnitelma viemärintialueista ja kartoitettu asukkaiden liittymistarpeita. Haja-asutusalueen viemärintihankkeet tulevat ajankohtaiseksi kun Vesikolmion siirtoviemärihanke laajenee.

Jäteveden käyttömaksua korotetaan 0,35 euroa (sis. alv 24 %) 1.3.2022 alkaen.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Kustannukset (€/as)	103	85	101	78	78	78
Viemärien rakentaminen (m)						
- jätevesiviemärit	835	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Laskutettu jätevesi (m ³)	600 374	1 004 000	1 004 000	1 004 000	1 004 000	1 004 000
Vuotoveden määrä (%)	49	35	35	35	35	35

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
260 Viemärlaitos							
Myyntituotot	1 754 639	1 881 000	2 027 000	1 998 464	1 998 464	1 998 464	8 %
Maksutuotot	175	9 000	6 500	6 500	6 500	6 500	-28 %
TOIMINTATUOTOT	1 754 814	1 890 000	2 033 500	2 004 964	2 004 964	2 004 964	8 %
Valmistus omaan käyttöön	3 607	10 000	12 500	12 500	12 500	12 500	25 %
Henkilöstökulut	-18 826	-44 352	-33 494	-33 965	-34 446	-34 936	-24 %
Palvelujen ostot	-1 483 221	-1 215 030	-1 477 596	-1 477 596	-1 477 596	-1 477 596	22 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 633	-33 900	-33 850	-33 850	-33 850	-33 850	0 %
Muut toimintakulut	-54 330	-6 220	-6 120	-6 120	-6 120	-6 120	-2 %
TOIMINTAKULUT	-1 587 011	-1 299 502	-1 551 060	-1 551 531	-1 552 012	-1 552 502	19 %
TOIMINTAKATE	171 410	600 498	494 940	465 933	465 452	464 962	-18 %

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA 2022	
Liikevaihto	
Myyntituotot	2 027 000
Maksutuotot	6 500
Valmistus omaan käyttöön	12 500
Henkilöstökulut	
Henkilöstökulut	-33 494
Ostot tilikaudella	
Palvelujen ostot	-1 477 596
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-33 850
Muut kulut	
Muut toimintakulut	-6 120
Poistot	-327 071
Liikeyli-/alijäämä	167 869
Rahoitustulot ja -menot	
Korkomenot	0
Peruspääoman korko (4 %)	-144 275
Yli-/alijäämä ennen varauksia	23 594
Poistoeron muutos	0
Varausten muutos	0
Tilikauden yli-/alijäämä	23 594

Vastuutoimielin:	80	Rakennus- ja ympäristölautakunta
Vastuuviranhaltija:	Ympäristöpäällikkö	

Sitovuustaso:	255	Ympäristöpalvelut
----------------------	------------	--------------------------

PALVELUAJATUS

Ympäristöpalvelut vastaa rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvistä, sektorin lainsäädännön edellyttämistä viranomaistehtävistä Ylivieskan kaupungin alueella. Laeissa tarkoitettuna viranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen, sekä myös muuhun kaupungin hallintoon nähden riippumaton palvelutuotanto.

TOIMINTASUUNNITELMA

Lupapiste (www.lupapiste.fi) on valtakunnallisesti kehitetty palvelukanava, jossa lupahakemukset ja niihin liittyvät aineistot saadaan kunnan järjestelmiin suoraan sähköisessä muodossa. Lupapisteen käyttö on vakiintunut ja kaikki rakennusvalvonnan hakemukset otetaan vastaan, käsitellään ja arkistoidaan järjestelmässä sähköisesti. Vuonna 2017 aloitettiin aiemman arkiston muuttaminen sähköiseksi ja se jatkuu edelleen vuonna 2022.

Lainsäädännön muutoksiin varaudutaan lupaviranomaisen ja henkilöstön kouluttamisella. Vuonna 2021 aloitaneen uuden lautakunnan perehdyttämistä jatketaan. Henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen, jolla myös paikataan koronapandemian vuoksi syntyneitä koulutusvajetta. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on käynnissä ja sen kehittymisestä saa tietoa rakennusvalvonnan koulutuksissa. Jätelain uudistamisella on vaikutuksia myös viranomaistoimintaan. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on käynnistynyt ja uusi rakennusjärjestys saadaan voimaan vuonna 2022. Uudistetut ympäristönsuojelumääräykset tulevat nekin voimaan vuonna 2022.

Rakentaminen on Ylivieskassa kaupungin kokoon nähden runsasta. Rakennuskohteet ovat monialaisia ja vaativia, minkä lisäksi asemakaavoitetun alueen lähiympäristön poikkeamiset tekevät rakentamisen ohjauksesta haasteellista. Viranhaltijapalveluja myydään Alavieskan ja Toholammin kunnille. Toholammin viranhoidon varten on palkattu osa-aikainen rakennustarkastaja (0,5 htv). Lisäksi hänen tehtävänä on hoitaa (0,5 htv) rakennusrekisterin päivitysprojektia. Vuonna 2021 tämäkin osa on käytetty paikkaamaan rakennusvalvonnan henkilöstön poissaoloja, joten tältä osin projekti ei ole edennyt. Projektia hoitamaan on syyskuussa 2021 palkattu projektivastaava, jonka tehtävänä on viedä projektia määrätietoisesti ja järjestelmällisesti eteenpäin vuonna 2022.

Siirto- ja alueviemäröinnin suunnittelu ja rakentaminen on viranomaisnäkökulmasta katsottuna tärkeä rakentamiseen vaikuttava ja sitä ohjaava tekijä. Kaupungin nopea kehittyminen lisää käsiteltävien ympäristölupahakemusten määrää ja toimintojen valvontatarvetta.

Kehittyvä kaupunki vaatii yhä enemmän myös jatkuvalta valvonnalta. Jatkovaa valvontaa on tehty viime vuosien aikana aiempaa enemmän ja siihen on jatkossakin syytä resursoida henkilöstön työaika.

Ympäristöpalveluiden keskeisinä tavoitteina suunnitelmakaudella ovat sähköisten palveluiden kehittämisen ohella myös asiakkaiden hankkeiden suunnittelutyön tason nostaminen, tiedottamisen tehostaminen, pitkäjänteinen työ kaupunkikuvan ja viihtyisän vetovoimaisen ympäristön edistämiseksi sekä tiivis yhteistyö teknisten palveluiden muiden yksiköiden kanssa.

Ympäristönsuojelussa siirryttiin vuonna 2018 lain edellyttämään ns. säännölliseen valvontaan, mitä varten laadittiin valvontasuunnitelma ja -ohjelma. Toiminta on nyt vakiintunut. Valvonta toteutetaan kuntayhteistyönä siten, että mukana ovat myös Kannuksen, Nivalan ja Oulaisten kaupungit sekä Merijärven ja Sievin kunnat. Valvontatyöstä vastaa ympäristötarkastaja. Viranhaltijapalveluja myydään Kannuksen, Nivalan ja Oulaisten kaupungeille sekä Alavieskan, Merijärven ja Toholammin kunnille. Lisäksi kuntayhteistyötä jatketaan Kalajoen valuma-alueen vesienhoitoryhmässä, johon kaupunki on saanut valtionavustusta ELY-keskuksen kautta.

Kaupungin ympäristönsuojelumääräykset ovat osin vanhentuneet ja niiden uudistaminen on loppusuoralla. Valmistelu on tehty laaja-alaisena kuntayhteistyönä siten, että mukana on kuntia mm. Kalajoki- ja Pyhäjokivarresta. Uudet määräykset tulevat voimaan vuonna 2022.

Rakennus- ja ympäristölautakunta jakaa Ylivieskan kaupungin ympäristöpalkinnon maailman ympäristöpäivänä 5. kesäkuuta 2022.

Vakinaista henkilökuntaa on 6, minkä lisäksi ympäristöpalveluissa on vuoden 2022 alussa kaksi määräaikaista virkaa ja kaksi työsuhteista.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut						
- määrä (kpl)	143	150	170	170	170	170
- määrä (k-m ²)	22 167	20 000	29 500	29 500	29 500	29 500
Toimenpideluvat						
- määrä (kpl)	100	100	100	100	100	100
Lupapäätökset yht.						
- määrä (kpl)	2770	2500	3000	3000	3000	3000
Rakennusvalvonta						
- kustannukset (€/as)	21,55	17	21	21	21	21
- tuottojen osuus (%)	91	45	45	45	45	45
Ympäristöpalvelut						
Ympäristöluvut (kpl)	4	10	10	10	10	10
Henkilöstö						
- vakinainen	5	5	6	6	6	6
- määräaikainen	3	5	4	4	4	4

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
256 Ympäristöpalvelut							
Myyntituotot	134 096	149 000	174 000	174 000	174 000	174 000	17 %
Maksutuotot	315 802	177 638	185 000	185 000	185 000	185 000	4 %
Tuet ja avustukset	8 143	81 000	93 000	93 000	93 000	93 000	15 %
Muut toimintatuotot	2 499	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	0 %
TOIMINTATUOTOT	460 539	419 638	464 000	464 000	464 000	464 000	11 %
Valmistus omaan käyttöön	2 976	0	0	0	0	0	0 %
Henkilöstökulut	-428 033	-465 813	-596 653	-608 248	-620 075	-632 139	28 %
Palvelujen ostot	-103 990	-171 023	-175 981	-175 981	-175 981	-175 981	3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 400	-7 200	-5 700	-5 700	-5 700	-5 700	-21 %
Muut toimintakulut	-46 676	-52 563	-55 040	-55 040	-55 040	-55 040	5 %
TOIMINTAKULUT	-583 099	-696 599	-833 374	-844 969	-856 796	-868 860	20 %
TOIMINTAKATE	-119 583	-276 961	-369 374	-380 969	-392 796	-404 860	33 %

Vastuutoimielin:	90 JÄTELAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Jätelautakunnan esittelijä

Sitovuustaso:	Jätelautakunta
----------------------	-----------------------

PALVELUAJATUS

Jokilaaksojen jätelautakunta on jätelain edellyttämä ja kuntalain mukainen yhteinen lautakunta kuntien omistaman, jätehuollon palvelutehtävästä huolehtivan jätehuolto-yhtiö Vestia Oy:n toimialueella.

Jätelautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä siten kuin jätelaissa on säädetty.

Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen sekä myös riippumaton palvelutuotanto.

TOIMINTASUUNNITELMA

Jätelautakunnan toiminnan keskeisiä tehtäviä vuonna 2022 ovat:

- jätehuollon liittymisvelvoitteen seuranta
- kompostointi-ilmoitusten kerääminen
- jätteenkuljetusrekisterin kehittämisen ja ajantasaisemmaksi saamisen selvittäminen
- asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmän lainmukaisuuden selvitystyön aloitus
- uudistuneen jätelain täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset
- jätehuoltomääräysten päivitys
- jätemaksutaksan päivitys
- jätehuoltopoliittisen ohjelman laatimisen selvitystyö
- jätehuollon palvelutason laatimisen selvitystyö

Jätelautakunnan toiminnan budjetointi on arvioitu kuuden pidettävän kokouksen mukaan ja uuden lautakunnan kouluttautumiseen on varattu määrärahaa. Matkustus- ja majoituspalveluihin on osoitettu näitä vastaavasti määrärahat. Lisäksi lietekuljetus selvityksen teettämiseksi on varattu määrärahaa.

Jätelautakunnan viranomaispalveluissa työskentelee vuonna 2022 kaksi työntekijää. Talousarvioesityksessä on kuitenkin varaus määräaikaisen työntekijän palkkaamiselle asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusrekisterin kokoamiseen, sen ylläpitoon ja lietetietojen kartoittamiseen keskittymistä varten.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	SU 2023	SU 2024	SU 2025
Henkilöstö (htv)	2	2	3	3	3	3

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% (ed.ta/ta2022)
264 Jätelautakunta							
Myyntituotot	83 714	175 850	199 727	202 348	205 021	207 747	14 %
TOIMINTATUOTOT	83 714	175 850	199 727	202 348	205 021	207 747	14 %
Henkilöstökulut	-67 557	-138 330	-139 827	-142 448	-145 121	-147 847	1 %
Palvelujen ostot	-6 073	-21 800	-49 600	-49 600	-49 600	-49 600	128 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-700	-100	-100	-100	-100	-86 %
Muut toimintakulut	-10 084	-15 020	-10 200	-10 200	-10 200	-10 200	-32 %
TOIMINTAKULUT	-83 714	-175 850	-199 727	-202 348	-205 021	-207 747	14 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	0	0 %

6.Tytäryhtiöt

Tytäryhtiöt

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisölle toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisön kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisön toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisön talousarvion tulee perustua sille asetettujen tavoitteiden täyttämiseen. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Alla on esitetty yhtiöihin kohdistuvat tavoitteet ja tunnusluvut. Tunnusluvuissa on käytetty v.2020 osalta tilinpäätöstietoja ja 2021 ja 2022 osalta ennustetta/talousarviotietoa.

6.1 Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka perustettiin vuonna 1989 Ylivieskan kaupungin vuokra-asuntojen hallinnointia varten. Yhtiö vuokraa ja hallinnoi vuokra-asuntoja Ylivieskan alueella.

Toimintaympäristön muutokset

Vuokra-asuntoja on hyvin tarjolla paikkakunnalla, joka vaikeuttaa käyttöasteen nostoa.

Tavoite	Tavoitetaso
Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään	90 %
Toiminnan omarahoitus-osuus vähintään	100 %
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä
Käyttökate-% on vähintään	30 %
Omavaraisuusaste	40 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	2 817	2 817	2 817
Tilikauden tulos, t€	68	68	68
Taseen loppusumma, t€	12 203	12 203	12203

6.2 Ylivieskan Teknologiakylä YTEK Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ylivieskan Teknologiakylä Ytek Oy on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka on perustettu 1998. Yhtiö omistaa ja hallinnoi kahta yritys-kiinteistöä Vierimaantiellä.

Toimintaympäristön muutokset

Ylivieskan Teknologiakylä YTEK Oy:n elinkeino- ja kehityspalvelut sulautuivat 2021 kaupungin organisaatioon ja Ylivieskan Teknologiakylä Ytek Oy jäi kiinteistöjä hallinnoivaksi yhtiöksi. Kaupunki on ohjeistanut yhtiötä hankkimaan Centria-ammattikorkeakoulun Ylivieskan kampuksen rakennukset omistukseensa ja saneeraamaan ne.

Tavoite	Tavoitetaso
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä
Centrian kiinteistökaupan toteutuessa, suunnitellaan ja aloitetaan saneeraus	Suunniteltu ja aloitettu
Käyttökate-% on vähintään	40 %
Omavaraisuusaste	20 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	831	776	1200
Tilikauden tulos, t€	23	50	50
Taseen loppusumma, t€	2 500	2 321	6 121

6.3 Vieskan Teollisuustalo Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vieskan Teollisuustalo Oy on kaupungin 62,54 %:sti omistama yhtiö, joka on perustettu 1971. Yhtiö omistaa ja hallinnoi teollisuuskiinteistöä osoitteessa Joutsentie 11.

Toimintaympäristön muutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Tavoite	Tavoitetaso
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä
Käyttökate- % on vähintään	20 %
Omavaraisuusaste	40 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	96	96	96
Tilikauden tulos, t€	1	0	0
Taseen loppusumma, t€	267	257	247

6.4 Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka on perustettu 1998. Yhtiö omistaa ja hallinnoi Ylivieskan kaupungille vuokrattua keskuskeittiörakennusta.

Tavoite	Tavoitetaso
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä
Käyttökate- % on vähintään	40 %
Omavaraisuusaste	20 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	344	170	175
Tilikauden tulos, t€	75	-3	0
Taseen loppusumma, t€	4 551	4 400	4 300

6.5 Asunto Oy Raudassato

Asunto Oy Raudassato on kaupungin 100 %:sti omistama kahden rivitalon yhtiö, joka vuokraa asuntoja. Ryhmäperhepäiväkoti Rastas toimii yhtiön tiloissa.

Tavoite	Tavoitetaso
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	38	44	44
Tilikauden tulos, t€	0	0	0
Taseen loppusumma, t€	265	255	245

7.Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittävätkö toimintatulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot palvelujen tuottamisesta ja rahoituksesta aiheutuvien menojen kattamiseen. Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnilla aina negatiivinen, koska tärkeimmät tulolähteet verotulot ja valtionosuudet ovat tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeen.

Vuosikate ilmoittaa paljonko talousarviovuoden tulo- ja rahoituksesta jää investointien (omarahausosuus) ja lainanlyhennysten kattamiseen. Vuosikatteen tulisi olla vähintään vuosipoistojen suuruinen, mutta pitämällä aikavälillä keskimäärin nettoinvestointien suuruinen.

Tilikauden tulos ilmoittaa talousarviovuoden tulojen ja menojen erotuksen, kun vuosikatteen jälkeen huomioidaan vielä suunnitelman mukaiset poistot ja satunnaiset menot ja tulot.

Tilikauden yli-/alijäämä ilmoittaa talousarviovuoden yli-/alijäämän pakollisten ja vapaaehtoisten varausten ja muiden tuloksen käsittelyä koskevien erien jälkeen.

Tuloslaskelman sitovat määrärahat ja tuloarviot:

Tuloslaskelmassa esitetään myös valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot sekä ohjeellisesti sitovat perustelut.

Tuloslaskelmassa sitovia eria ovat: korkomenot ja muut rahoitusmenot yhteensä. Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoituserien poikkeamisista on raportoitava valtuustolle talousarviovuoden aikana.

Talousarvion 2022 tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa, että toimintakate on 103,2 miljoonaa euroa negatiivinen. Toimintatulot ovat 43,9 miljoonaa euroa ja toimintamenot 147,3 miljoonaa euroa. Toimintatuloilla katetaan toimintamenoista 29,8 prosenttia.

Vuosikate on 8,1 miljoonaa euroa positiivinen. Vuosipoistojen määrä on noin 6,5 miljoonaa euroa. Vuosikatteen toteutuminen edellyttää, että toimintakatteen muutos on enintään +5,5 % ja verotulot ja valtionosuudet kasvavat 2,5 % ja 7,6 % kuluvan vuoden verorahoituksen toteumaennusteesta.

Talousarviovuoden 2022 tulos on 1,6 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämäksi pelastuslaitoksen investointivarausten ja poistoeron muutoksen jälkeen muodostuu 1,9 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmakauden 2022 – 2025 tuloslaskelmat

Suunnitelmavuoden 2023 vuosikate on 9,4 milj. euroa positiivinen.

Vuosipoistojen määrä on n. 6,5 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuoden 2023 ylijäämäksi muodostuu 2,9 miljoonaa euroa.

Suunnitelmavuoden 2024 vuosikate on 8,8 milj. euroa positiivinen.

Vuosipoistojen määrä on noin 6,5 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuoden ylijäämäksi muodostuu 2,3 miljoonaa euroa.

Suunnitelmavuoden 2025 vuosikate on 8,4 miljoonaa euroa positiivinen. Vuosipoistojen määrä on noin 6,4 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuoden ylijäämäksi muodostuu 2,0 miljoonaa euroa.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	TA esitys 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	ed.TA/TA 2022 muutos%
Myyntituotot	34 439 326	36 966 370	23 553 413	8 819 656	8 837 229	8 855 155	-36,3 %
Maksutuotot	2 407 440	2 208 343	1 543 625	1 513 625	1 513 625	1 513 625	-30,1 %
Tuet ja avustukset	1 409 189	1 125 201	1 517 227	1 043 307	1 043 307	1 043 307	34,8 %
Muut toimintatuotot	15 783 944	17 247 247	17 159 616	16 967 855	16 967 855	16 967 855	-0,5 %
TOIMINTATUOTOT	54 039 899	57 547 161	43 773 881	28 344 443	28 362 016	28 379 942	-23,9 %
Valmistus omaan käyttöön	555 284	437 700	139 700	139 700	139 700	139 700	-68,1 %
Henkilöstökulut	-49 146 247	-55 167 690	-45 821 646	-36 462 788	-37 002 885	-37 684 453	-16,9 %
Palvelujen ostot	-71 446 684	-71 800 202	-74 764 721	-15 974 364	-16 369 364	-16 269 364	4,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 464 276	-7 389 312	-6 344 914	-5 396 605	-5 383 605	-5 883 605	-14,1 %
Avustukset	-5 000 406	-4 959 800	-4 884 500	-4 782 500	-4 782 500	-4 782 500	-1,5 %
Muut toimintakulut	-15 735 974	-16 488 599	-15 317 487	-12 609 515	-12 609 515	-12 609 515	-7,1 %
TOIMINTAKULUT	-147 793 587	-155 805 603	-147 133 269	-75 225 772	-76 147 869	-77 229 437	-5,6 %
TOIMINTAKATE	-93 198 403	-97 820 742	-103 219 688	-46 741 629	-47 646 153	-48 709 795	5,5 %
Verotulot	57 478 643	60 611 000	63 782 000	37 025 000	37 300 000	37 800 000	5,2 %
Valtionosuudet	47 461 958	44 673 100	47 938 800	19 534 000	19 690 000	19 990 000	7,3 %
Korkotuotot	170 876	217 000	320 000	300 000	200 000	202 000	47,5 %
Muut rahoitustuotot	219 542	58 800	219 475	219 275	223 661	220 715	273,3 %
Korkokulut	-724 921	-774 000	-800 000	-800 000	-816 000	-962 000	3,4 %
Muut rahoituskulut	-173 523	-2 000	-146 275	-146 275	-146 315	-176 275	7 213,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-508 025	-500 200	-406 800	-427 000	-538 655	-715 560	-18,7 %
VUOSIKATE	11 234 172	6 963 158	8 094 312	9 390 371	8 805 192	8 364 645	16,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 841 399	-5 656 495	-6 462 627	-6 497 731	-6 467 731	-6 397 731	14,3 %
TILIKAUDEN TULOS	5 392 773	1 306 663	1 631 685	2 892 640	2 337 461	1 966 914	24,9 %
Varausten ja rahastojen muutos	329 752	384 700	285 443	0	0	0	-25,8 %
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	5 722 525	1 691 363	1 917 128	2 892 640	2 337 461	1 966 914	13,3 %

Verorahoitus

Tuloslaskelman verorahoitus muodostuu verotuloista ja valtionosuuksista yhteensä.

VEROTULOT	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Toteutuminen 2021	TA 2022	Muutos € Tot 21/ta22	Muut% Tot 21/ta22	TA-SUUNN 2023	TA-SUUNN 2024	TA-SUUNN 2025
Kunnan tulovero	49 681 228	51 757 000	52 910 000	55 398 000	2 488 000	4,70	29 505 000	29 800 000	30 100 000
Yhteisövero	3 247 999	3 834 000	4 419 000	3 284 000	-1 135 000	-25,68	2 420 000	2 400 000	2 550 000
Kiinteistövero	4 549 416	5 020 000	4 921 000	5 100 000	179 000	3,64	5 100 000	5 100 000	5 150 000
VEROTULOT YHT.	57 478 643	60 611 000	62 250 000	63 782 000	1 532 000	2,46	37 025 000	37 300 000	37 800 000
Muutos % (edell. vuoteen)	5,3	5,4	8,3	2,5			-42,0	0,7	1,3
VALTIONOSUUEDET	Tilinpäätös	Talousarvio	Toteutuminen	TA 2022	Muutos €	Muutos%	TA-SUUNN 2023	TA-SUUNN 2024	TA-SUUNN 2025
Peruspalvelujen valtionosuus	29 291 271	27 252 500	27 266 617	29 319 000	2 052 383	7,53	12 496 000	12 600 000	12 800 000
Veromenetysten kompensatiot	6 775 911	7 028 100	6 830 000	7 683 500	853 500	12,50	2 466 000	2 500 000	2 600 000
Verotuloihin perustuva tasaus	9 653 776	10 122 500	10 122 500	10 596 300	473 800	4,68	4 232 000	4 250 000	4 250 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	241 000	270 000	277 000	270 000	-7 000	-2,53	340 000	340 000	340 000
Harkvar.vos	1 500 000								
VALT.OSUUEDET YHT.	47 461 958	44 673 100	44 496 117	47 868 800	3 372 683	7,58	19 534 000	19 690 000	19 990 000
Muutos % (edell. vuoteen)	34,5	-5,9	-6,2	7,6			-59,2	0,8	1,5
VERORAHOITUS YHT.	104 940 601	105 284 100	106 746 117	111 650 800	4 904 683	4,59	56 559 000	56 990 000	57 790 000
Muutos % (edell. vuoteen)	16,8	0,3	1,7	4,6			-49,3	0,8	1,4
Tuloveroprosentti	22,00	23,00	23,00	23,00	0,00		9,74	9,74	9,74
Kiinteistöveroprosentit:									
yleinen	1,30	1,30	1,30	1,30	0,00		1,30	1,30	1,30
vakituisten asuinrakennusten	0,70	0,70	0,70	0,70	0,00		0,70	0,70	0,70
muiden asuinrakennusten	1,15	1,15	1,15	1,15	0,00		1,15	1,15	1,15
voimalaitosten	2,85	3,10	3,10	3,10	0,00		3,10	3,10	3,10
rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00	0,00		3,00	3,00	3,00
yleishyödyllisen yhteisön	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00

Verotulot

Verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta. Valtuusto on vahvistanut vuoden 2022 tuloveroprosentiksi 23,00 % ja kiinteistöveroprosenteiksi seuraavat: yleinen 1,30 %, vakituisten asuinrakennusten 0,70 %, muiden asuinrakennusten 1,15 %, voimalaitosten 3,10 %, rakentamattomien rakennuspaikkojen 3,00 % ja yleishyödyllisten yhteisöjen 0,00 %.

Verotulot

Valtionosuudet muodostuvat peruspalveluiden valtionosuudesta, veromenestysten kompensatioista, verotuloihin perustuvasta tasauksesta ja opetus- ja kulttuuritoimen muusta valtionosuudesta.

Korkotulot ja muut rahoitustulot

Korkotulot muodostuvat antolainojen koroista sekä sijoitusten, talletusten ja kassavarojen korkotuloista. Ylivieskalla ei ole pitkäaikaisia sijoituksia tai talletuksia.

Muihin rahoitustuloihin kirjataan mm. verotilitysten korot, osingot ja provisiotuotot, viivästyskorot, arvopapereiden myyntivoitot ja muut rahoitustulot.

Korkomenot ja muut rahoitusmenot

Korkomenot muodostuvat lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten lainojen korkomenoista. Lainojen korkomenoihin ja korkosuojauksista aiheutuviin menoihin on varattu yhteensä 800.000 euroa vuodelle 2022. Varaus perustuu oletukseen, että valtaosa lainakannasta pidetään sidottuna lyhytaikaisiin lainoihin, joiden viitekorkojen on ennakoitu säilyvän negatiivisena koko talousarviovuoden. Kaupungin maksama keskikorko on tällä hetkellä noin 0,5 %:a ja se tulee nousemaan edelleen suunnitelmavuosille yleisen korkotason nousun ja korkosuojauksen alkamisen myötä.

Muihin rahoitusmenoihin kirjataan mm. verotilitysten korkomenot, viivästyskorot ja sosiaalikulusten oikaisut.

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmapoistot lasketaan valtuuston vahvistaman poistosuunnitelman mukaisilla poistoajoilla ja -perusteilla. Poistot ovat n. 6,5 milj. euroa vuonna 2022. Maltillisen investointiohjelman takia poistojen määrää ei nouse edelleen vuonna 2023. Poistot ovat vuonna 2023 noin 6,5 miljoonaa euroa, vuonna 2024 noin 6,5 miljoonaa euroa ja 2025 noin 6,4 miljoonaa euroa. Investointien valmistumisajankohdat vaikuttavat vuosittaisiin poistomääriin.

Varausten muutos

Investointi- /poistoerovarausten muutos määräytyy Jokilaaksojen pelastuslaitoksen nettoinvestointien ja vuosipoistojen erotuksesta.

Pelastuslaitoksen nettoinvestoinnit ovat pienentyneet vuodesta 2018 lähtien, koska investointien sijaan uutta kalustoa on hankittu leasing-rahoituksella.

8. Investointiosa

INVESTOINNIT 2022-25

Sitovuustaso merkitty harmaalla värillä.

HANKERYHMÄ/ HANKE		TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Suunnitelma 2025
8000 Maa- ja vesialueet	Menot	-201 015	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Vastuutoimielin: Kaupunginhallitus	Tulot	96 401	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Vastuuviranhaltija: kaupunginjohtaja, tekninen johtaja	sis. Myyntivoitot ta-ts vuosilla						
	Netto	-104 614	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Perustelut: Maa-alueiden ostot ja myynnit							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi:		0	euroa				
Irtain omaisuus							
Vastuutoimielin: Kaupunginhallitus							
Vastuuviranhaltija: talousjohtaja							
8100 Yhteiset atk-hankinnat	Menot	-21 808	0	-15 000	0	0	0
	Netto	-21 808	0	-15 000	0	0	0
Perustelut: ICT-ohjelmistohankintavaraus, joka jaetaan talousarviovuoden aikana investoivalle tulosalueelle.							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi:		-3 750	euroa				
Vastuuviranhaltija: varhaiskasvatusjohtaja							
8128 Varhaiskasvatuksen irtain	Menot	-19 409	-15 000	-35 000	0	0	0
	Netto	-19 409	-15 000	-35 000	0	0	0
Perustelut: Tietojärjestelmän hankinta							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi:		-8 750	euroa				
Vastuutoimielin: Hyvinvointilautakunta							
Vastuuviranhaltija: Hyvinvointijohtaja							
8145 Liikuntapalveluiden irtain	Menot	-11 113	-15 000	-15 000	0	0	0
	Netto	-11 113	-15 000	-15 000	0	0	0
Perustelut: Viherteikkurihankinta							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi:		-3 000	euroa				
Vastuutoimielin: Hyvinvointilautakunta							
Vastuuviranhaltija: kulttuurijohtaja							
8130 Kulttuuripalveluiden irtain	Menot	-20 348	0	-23 000	-20 000	-20 000	-20 000
	Netto	-20 348	0	-23 000	-20 000	-20 000	-20 000
Perustelut: Tekniikan ja kaluston uusimista Akustiikassa							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi:		-5 750	euroa				
Vastuutoimielin: Teknisten palveluiden lautakunta							
Vastuuviranhaltija: tekninen johtaja							
8900 Teknisten palveluiden irtain	Menot	0	-30 000	-20 000	0	0	0
	Netto	0	-30 000	-20 000	0	0	0
Perustelut: Kalusto							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi:		-4 000	euroa				
Irtain omaisuus yhteensä	Menot	-41 449	-34 000	-108 000	-20 000	-20 000	-20 000
	Tulot	0	0	0	0	0	0
	Netto	-41 449	-34 000	-108 000	-20 000	-20 000	-20 000

HANKERYHMÄ		TILINPÄÄTÖS TALOUSARVIO		TALOUSARVIO	Suunnitelma	Suunnitelma	Suunnitelma
HANKE		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Talonrakentaminen							
Vastuutoimielin: Teknisten palveluiden lautakunta							
Vastuuviranhaltija: tekninen johtaja							
Kaisaniemen koulu	Menot	-7 615 116	-6 200 000	-100 000	0	0	0
	Netto	-7 615 116	-6 200 000	-100 000	0	0	0
Perustelut: Kaisaniemen koulun pihatyöt poistuvien siirtorakennusten paikalle.							
Kustannusarvio: -18 968 000 euroa							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: -632 267 euroa							
Vähäkankaan koulu	Menot	0	0	-200 000	-1 400 000	-2 400 000	-800 000
	Netto	0	0	-200 000	-1 400 000	-2 400 000	-800 000
Perustelut: Vähäkankaan koulun suunnittelu ja rakentaminen							
Kustannusarvio: -4 800 000 euroa							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: -160 000 euroa							
Ojakylän koulu	Menot	0	0	0	0	0	-50 000
	Netto	0	0	0	0	0	-50 000
Perustelut: Ojakylän koulun suunnittelu							
Kustannusarvio: -50 000 euroa							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: 0 euroa							
Liikuntakeskus	Menot	0	0	0	-100 000	0	0
	Netto	0	0	0	0	-100 000	0
Perustelut: Uimahallin laitteiden ja tekniikan kuntotutkimus							
Kustannusarvio: -100 000 euroa							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: -3 333 euroa							
Kirjasto	Menot	0	0	0	0	0	-50 000
	Netto	0	0	0	0	0	-50 000
Perustelut: Kirjaston suunnittelu							
Kustannusarvio: Tarkentuu, kun suunnittelu aloitetaan suunnitelmavuosina							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: -1 667 euroa							
Muut talonrakennusinvestoinnit	Menot	-339 000	-500 000	-300 000	-330 000	-330 000	-330 000
	Netto	-339 000	-500 000	-300 000	-330 000	-330 000	-330 000
Perustelut: Rakennusten pienemmät korjaukset sekä piha-alueiden kunnostukset.							
Teknisten palveluiden lautakunta päättää kohdesuunnitelman ja kustannusarviot.							
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: -10 000 euroa							
Talonrakentaminen yhteensä	Menot			-600 000	-1 730 000	-2 830 000	-1 230 000
	Tulot			0	0	0	0
	Netto			-600 000	-1 730 000	-2 830 000	-1 230 000

HANKERYHMÄ	TILINPÄÄTÖS TALOUSARVIO		TALOUSARVIO	Suunnitelma	Suunnitelma	Suunnitelma
HANKE	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liikennealueet						
Vastuutoimielin: Teknisten palveluiden lautakunta						
Vastuuviranhaltija: tekninen johtaja, kuntatekniikan päällikkö						
Muut liikennealueet	Menot	-384 779	-571 500	-1 100 000	-1 000 000	-1 000 000
	Netto	-384 779	-571 500	-1 100 000	-1 000 000	-1 000 000
Perustelut: Katujen ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen, katujen päällystäminen, sillat ja katuvalaistus. Teknisten palveluiden Itk päättää kohteiden tarkemman kustannusarvion ja kohdesuunnitelman nimeämättömille.						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -165 000 euroa						
Keskustan liikennejärjestelyt	Menot	-1 289 740	-800 000	-900 000	-500 000	-250 000
	Netto	-1 289 740	-800 000	-900 000	-500 000	-250 000
Perustelut: Juurikosken ja Rautatiekadun ja putkistojen saneeraus ja aseman seudun kehittäminen asemakaavan mukaisesti						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -135 000 euroa						
Kiviojan kunnallistekniikka	Menot	0	0	-200 000	-500 000	-600 000
	Netto	0	0	-200 000	-500 000	-600 000
Perustelut: Kiviojan kunnallistekniikan suunnittelu ja rakentaminen, sis. varautumisen lisälmen radan alitukseen katurakentamiseen.						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi: -195 000 euroa						
Taanilan alueen liikennejärjestelyt	Menot	0	0	-1 100 000	0	-500 000
	Netto	0	0	-1 100 000	0	-500 000
Perustelut: Taanilan alueen liikennejärjestelyt						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -375 000 euroa						
VT 27 kevyenliikenteenväylä	Menot	0	0	0	0	-50 000
	Netto	0	0	0	0	-50 000
Perustelut: Kevyenliikenteenväylän suunnittelu						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: 0 euroa						
Ratasillat/-alitukset	Menot	0	0	0	0	-100 000
	Netto	0	0	0	0	-100 000
Perustelut: Närhitiien radanalitukseen suunnittelu ja kaupungin osuus Savontien ratasillasta						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -15 000 euroa						
Asemakaava-alueen laajennukset	Menot	0	0	-100 000	-400 000	-500 000
	Netto	0	0	-100 000	-400 000	-500 000
Perustelut: Salmiperän ja Koskipuhdon asemakaavojen laajennukset						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -180 000 euroa						
Kaisaniemi-Helaalankadun risteys	Menot	0	0	-150 000	0	0
	Netto	0	0	-150 000	0	0
Perustelut: Risteysalueen suunnittelu						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -22 500 euroa						
Koskipuhdon alikulku	Menot	0	0	0	0	-50 000
	Netto	0	0	0	0	-50 000
Perustelut: Koskipuhdon alikulun saneeraus						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -7 500 euroa						

HANKERYHMÄ/ HANKE	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Suunnitelma 2025
Viemärilaitos						
Vastuutoimielin: Teknisten palveluiden lautakunta						
Vastuuviranhaltija: tekninen johtaja ja kuntatekniikan päällikkö						
Menot	-480 799	-500 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Netto	-480 799	-500 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Perustelut: Viemäriinjojen ja pumppaamojen rakentaminen ja kunnostaminen. Alueviemärintiin noin 100 000 e/vuosi. Teknisten palveluiden Itk päättää kohteiden tarkemman kustannusarvion ja kohdesuunnitelman nimeämättömille kohteille.						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -120 000 euroa						
Puistoalueet						
Vastuutoimielin: Teknisten palveluiden lautakunta						
Vastuuviranhaltija: tekninen johtaja ja kuntatekniikan päällikkö						
Menot	-106 623	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Tulot	0	35 000	0	0	0	0
Netto	-106 623	-115 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Perustelut: Puistojen rakentaminen ja kunnostaminen. Teknisten palveluiden Itk päättää kohdesuunnitelman ja kustannusarviot.						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -16 000 euroa						
Liikunta-alueet						
Vastuutoimielin: Teknisten palveluiden lautakunta						
Vastuuviranhaltija: tekninen johtaja, kuntatekniikan päällikkö ja liikuntajohtaja						
Menot	-548 368	-300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Tulot	0	20 000	0	0	0	0
Netto	-548 368	-320 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Perustelut: Liikuntapaikkojen ja -alueiden rakentaminen ja kunnostaminen. Osallistuvan budjetoinnin ulkokuntosalin rakentaminen. Teknisten palveluiden Itk päättää kohdesuunnitelman ja tarkemmat kustannusarviot yhteistyössä hyvinvointitk:n kanssa.						
Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi: -12000 euroa						

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	
INVESTOINNIT	Menot	-13 084 303	-19 346 611	-5 298 000	-5 190 000	-6 140 000	-3 390 000
YHTEENSÄ	Tulot	208 756	855 000	800 000	800 000	800 000	800 000
	Netto	-12 875 547	-18 491 611	-4 498 000	-4 390 000	-5 340 000	-2 590 000

*Poistot suunnitelman mukaan, euroa/vuosi -kohtaan on merkitty voimassa olevan poistosuunnitelman mukaisen vuosipoiston määrän (tasapoistot).

**Poistot suunnitelman mukaan, euroa/1.vuosi -kohtaan on merkitty voimassa olevan poistosuunnitelman mukaisen ensimmäisen vuoden vuosipoisto (menojäännöspoistot).

9.RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien kassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan muutokset osoittavat, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämäinen nettokassavirta on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Tuloslaskelmasta rahoituslaskelmaan tuodaan vuosikate sekä satunnaiset tulot ja menot. Investointiosasta rahoituslaskelmaan tuodaan investointimenot yhteensä ja investointien rahoitustulot (mm. valtionosuudet) sekä käyttöömaisuuden myyntitulot.

Tuloslaskelmasta ja investointiosasta siirtyvien meno- ja tuloerien lisäksi rahoituslaskelmassa arvioidaan antolainojen ja ottolainojen muutokset.

Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäys -kohtaan arvioidaan, kuinka paljon talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina tarvitaan pitkäaikaista lainaa kattamaan rahoitustarvetta. Vastaavasti lyhytaikaisten lainojen muutokset -kohtaan arvioidaan lyhytaikaisen rahoituksen lisäysten ja vähennysten muutos.

Rahoituslaskelman sitovat määrärahat ja tuloarviot sekä ohjeellisesti sitovat perustelut:

Rahoituslaskelmassa esitetään valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot sekä ohjeellisesti sitovat perustelut.

Rahoituslaskelmassa sitovia eräi ovat: antolainasaamisten lisäykset ja lainakannan muutos (pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen lisäys/pitkäaikaisten ja lyhytaikaistenlainojen vähennys).

Kaupungin ottamien korollisten velkakirja- ja kuntatodistuslainojen määrä on vuoden 2022 lopussa noin 127,4 milj. euroa ja suunnitelmakauden lopussa vuonna 2025 noin 113,7 milj. euroa. Lainoista noin 60 % on markkinakorkoon sidottuja lyhyt- tai pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia lainoja.

Koron nousuun liittyviltä riskeiltä on suojauduttu ja suojaudutaan pitkäaikaisilla koronvaihtosopimuksilla. Vaihtuvakorkoisen lainakannan suojausaste pidetään keskimäärin 35-65 prosentissa. Suojausaste voi jonakin vuonna alittaa ja jonakin vuonna ylittää tavoitteen mukaisen suojausasteen.

Talousarvion 2022 rahoituslaskelma

Vuoden 2022 talousarvion rahoituslaskelma osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus on maksuvalmiuden kannalta positiivinen noin 3,5 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ovat noin 7,2 milj. euroa ja lainojen lisäykset 3,7 milj. euroa. Lainakannan vähennys vuonna 2022 on noin 3,4 milj. euroa.

Talousarvion 2022 vaikutus maksuvalmiuteen on 0 euroa.

Taloussuunnitelmakauden 2023 – 2025 rahoituslaskelmat

Vuoden 2023 rahoituslaskelma osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus on maksuvalmiuden kannalta positiivinen 4,7 milj. euroa.

Lainojen lyhennykset ovat arviolta 4,8 milj. euroa ja lainojen lisäykset 0 milj.euroa. Lainakannan vähennys on noin 4,8 milj. euroa.

Vuoden 2024 rahoituslaskelma osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus on maksuvalmiuden kannalta positiivinen noin 3,2 milj.euroa.

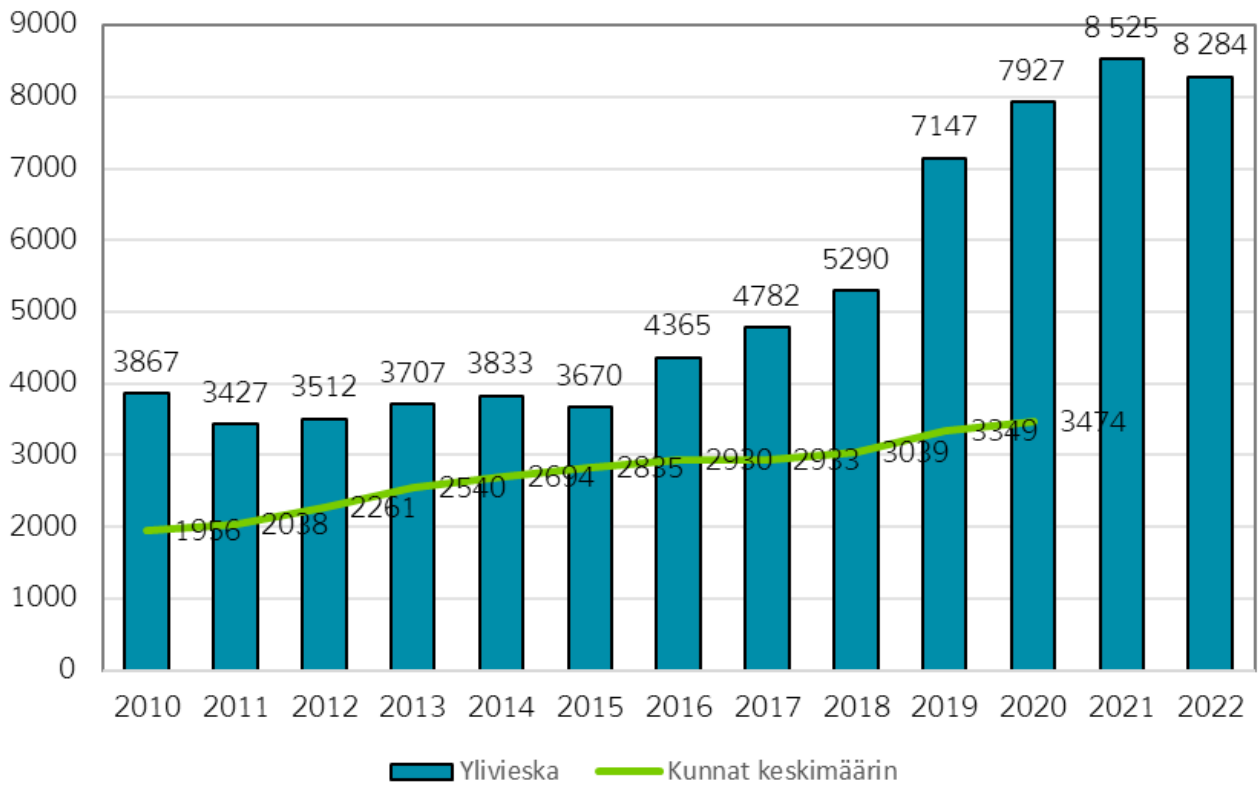
Lainojen lyhennykset ovat arviolta 15,3 milj. euroa ja lainojen lisäys noin 12 milj.euroa.

Vuoden 2025 rahoituslaskelma osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus on maksuvalmiuden kannalta positiivinen 5,5 milj.euroa.

Lainojen lyhennykset ovat arviolta noin 21 milj. euroa ja lainojen lisäys 15,4 milj.euroa.

RAHOITUSLASKELMA	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021	TALOUSARVIO 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate (+ / -)	11 234 172	7 075 158	8 094 312	9 390 371	8 805 192	8 364 645
Satunnaiset erät (+/-)		0	0			0
Tulorahoituksen korjauserät (+ / -)	-502 935	-1 300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot (-)	-22 757 726	-17 781 500	-5 298 000	-5 190 000	-6 140 000	-3 390 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	221 551	0	0	45 000	0	0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot (+)	741 367	1 800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11 063 571	-10 206 342	3 296 312	4 745 371	3 165 192	5 474 645
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Lisäykset (-)	-300 000	0	0	0	0	0
Vähennykset (+)	763 000	750 000	74 350	74 350	74 350	74 350
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	57 733 334	36 300 000	3 860 000	0	12 000 000	15 400 000
Pitkäaik. lainojen vähennys (-)	-1 462 227	-26 933 332	-7 233 331	-4 800 000	-15 300 000	-21 000 000
Lyhytaikaisten lainojen lis + / väh -	-44 000 000	89 674	2 669	-19 721	60 458	51 005
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 639 968	0	0	0	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	30 569	0	0	0	0	0
Lainamäärän muutos	12 271 107	9 456 342	-3 370 662	-4 819 721	-3 239 542	-5 548 995
Lainat yhteensä 31.12.	121 315 000	130 771 342	127 400 680	122 580 959	119 341 417	113 792 422
Lainat e/asukas 31.12.	7 927	8 525	8 284	7 949	7 719	7 341

Lainakanta €/asukas

Lainakannan määrä on korkea. Vuoden 2020 lopussa manner-Suomen korkein lainakanta oli 10.898 euroa/asukas ja Ylivieskan lainakanta oli kuudenneksi korkein.

